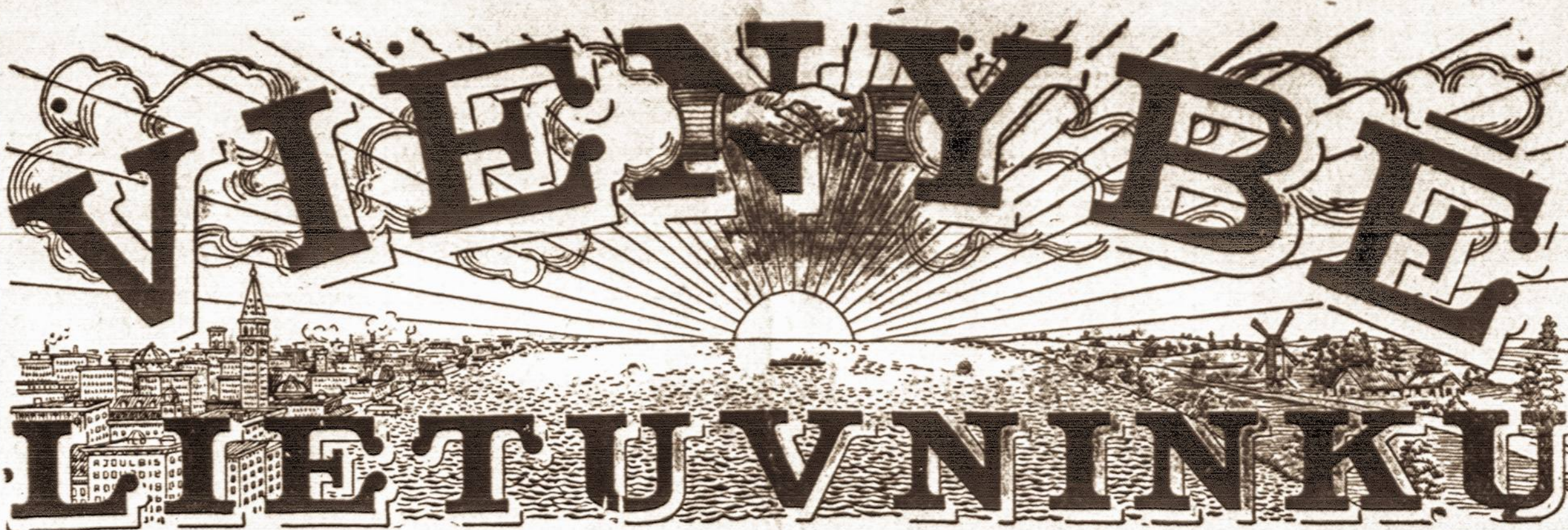

Russ. Div.

VIENYBE LIETUVNINKU

IŠEINA KAS SEREDA.
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratą netams skaitosi nuo laiko praėjimo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kviename lauskite laišku.
J.J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

VIENYBE LIETUVNINKU

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada ... \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

No. 19.

Brooklyn, N. Y., Gegužio (May) 12 d., 1915 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXX

Vokiečiai paskandino Anglijos laivą „Lusitania.” Žuvo

1,154 žmonės—ju tarpe 107 amerikoniai.

RUSAI SUMUŠTI KARPATUOSE IR VAK. GALICIJOJ—traukiasi atgal 124 mylių frontu. Paimta apie 70,000 rusų nelaisvėn, užgriebta apie 40 kanuolių ir daug amunicijos.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ LIEPOJŲ. Tą svarbiausią Rusijos portą atakavo vokiečių kariuomenė ir kar. laivynas. Paimta 1,600 rusų nelaisvėn ir užgriebta daug kanuolių ir amunicijos.

Susirėmimai arti Mitavos, Šaulių, Baisogalos, Šadovo, Raseinių, Kalvarijos ir Augustavo.

Vokiečiai giriasi užėmę 46,000 ketv. mylių Rusijos žemės su 5,000, 000 gyv.

Vak. Belgijoj ir šiaurriet. Francuzijoj atsibūva žiaurūs mušiai—didžiojo vokiečiams sekasi. Francuzai sumušė vokiečius arti Arras.

Anglų-francuzų laivynas pasekmingai bombarduoja Dardanėlių fortus, o kariuomenė žengia pirmyn ant Gallipoli pussalio.

Italija visai arti susirėmimo su Austrija ir Vokietija.

Chinija išpildo Japonijos reikalavimus—konfliktas prašalintas.

Apie didelį žodį: „kur geriausiai?”

NORS mūsų tauta ir gana sunkiai nuvarginta ilgais politiniais prispaudimais ir savitarpiniams nesupratimais, vienok dabartinė Europos karė įstengė tulus mūsų vienuolius sukelti prie politinių protavimų. O šitie protavimai išstūmė ant pirmutinės vietos labai didelį klausimą: „kur geriausiai?” Ar po Rusija, ar po Vokietija? Tas klausimas yra neišpasakytai svarbus, nes jo nusisvėrimas į

vieną ar kitą pusę, nusvers ir visą Lietuvos ateitį. Suprantama, kad mums ginčyties už tai, kur mus būtų geriausiai, nedaug atneš greitos dabar praktiškosios naudos. Nes ar mes norėtume pasilikti po Rusija, ar po Vokietija, vistiek mums niekas neklausys ir mūsų reikalavimų neužgandėdė. Vienok verta apie tai svarstyti, nes šitas atneš mums naudą iš kitos, būtent iš apšvietimo pusės. Politiski

protavimai niekuomet nuneina veltui. Mums rodos, kad net ir per „Kataliką” eję skaitytojų laišku atnešė labai didelę naudą, nes sukelė daugelį naujų minčių, pagaliau parodė mūsų visuomenės didžiulius norus: „kur būtų geriausiai?”

Iš mūsų, lietuvių amerikiečių, spaudos galima buvo iki šiam laikui permatyti, jogei didelė didžiulė žmonių bevelija pasilikti po Rusija. Mažesnė dalelė yra linkėjanti Lietuvai patekti po vokiečių valdžią. Ir vieni ir kiti turi savo tam tikrus persitikrinimus, kurie anaipol nėra peikiami, tik galimi kritškai analizuoti. Abi pusi analizuojant apsiereiškia labai aktyvus faktas: pasirodo kad nei vieni nei kiti vienok nedrįsta agituoti lietuvių, kad pasiduotų kaizeriui...

Tiesa, tie, kurie neapkenčia Rusijos, nurodo bent tą, kad Vokietijoje esą geresni keliai ant laukų, geriau apdirbti ukiai ir riebesni ukininkai. Tai ir viskas. Kaip tik prisiėmę užsiminti apie politiską Prūsų lietuvių laisvę, tai visi nutyla. Nes politiskos laisvės del svetimtaučių Vokietijoje negali būti, kaip jau visas svietas žino, kas atsitiko su lenkais ir Prūsų lietuviams.

Paviršium pažvelgus atrodė, kad ištikrųjų yra pas lietuvių veljančių pasiduoti Vokietijai. Bet giliau pažvelgus jų nesimato. Jeigu jau čia, kur yra liuosybė kalbėti ir rašyti, tie patis vokiečių rėdo garbintojai lyg kaip sarmatijasi viešai ir drasiai išeiti su agitacija už Vokietiją, ta aišku, kad pas visus lietuvius yra viena ir gili mintis — demokratijos. Vadinamas mes negarbiname nei Rusijos nei Vokietijos, bet einame prie kokio kito idealo. Galbut šiandien tasai idealas mums dar neaiškus, bet metams bėgant turės išsiaiškinti.

Demokratijos arba žmonių valdžios idealas pas lietuvius išbujojo delto, kad mes per ilgus amžius neturėjome savo valdžios, o būdami po svetimų valdžių kentėme visokias skriaudas. Prietelių ir draugų niekur sau neradome. Pradėjome nieką neišsitikėti. Bet

prasideda mūsų gyvenime reakcija, kuri lietuvius skatina pradėti labiau užsitikėti tik save. O kadangi mes neturim nei savo karališkos giminės, nei galingų princų, todėl pas mus plėtojasi demokratijos idealai. Štai kodėl lietuviams labiau užjaučia Rusijai, ir kodėl nedrįsta išsireikšti už kaizerį.

Šių dienų lietuvių idealas yra priešingas ir Rusijos valdžiai ir Vokietijos. Abejose tose šalyse valdžia oficiališkai yra despotiška, o ne demokratiška. Caras ir kaizeris gali vesti milijonus žmonių, kur despotiška politika liepia. Bet didelės yra skirtumas tarpe Rusijos despotizmo ir tarpe Vokietijos despotizmo. Rusijos žmonės patis šituo despotizmu neužganėdinti, todėl jisai gali kuomet-nors pranykti. Tuom tarpu Vokietijos despotizmą vokiečiai labai užganėdinti, ir jis galės ilgus amžius pasilikti. Štai kodėl lietuviams, kaip demokratams, Vokietijos bijosi.

Ir netik lietuviams Vokietijos bijosi. Dabartinė Europos karė visų pasaulio didelių žmonių (išėjus vokiečius) yra pripažinta, kaip karė demokratijos prieš vokiečių militariską despotizmą. Europa patol nenuirims, ir patol Europoj neįvyks ramybė, pakol vokieškasis militarizmas bus galtingas ir galės gsdinti kitas demokratiškas šalis jų įsnaikinimu. Juk ir Francijos respublika, tas žmonių idealų paveikslas, bus po kojų sumnytiota, jeigu ši karė duos Vokietijos militarizmui laimėti. Belgijos jau neliko. Šveicarija dreba už savo ateitį. Danija, Švedija ir Norvegija bus tik iki laiku palaikoma ant Vokietijos militarizmo malonės. Galės visai trumpai prisieiti ir Amerikai, su visomis jos „Monroe doktrinomis” ir su prakilniais besididžiamais iš auksinės demokratijos rėdo”...

Priešais žmonių akis per amžius stovėjo klausimas: ar turi teisę kiekviena tauta gyvuoti? Pasaulio politika ir žmoniškumas atsakė: taip! Ir nors iki vėlesnių laikų didesnės tautos mažesnes žavindavo ir naikindavo, bet šitas visuomenės buvo ir yra vadinama barbarizmu. Vokiečiai kaip tik ant šito kelio dabar ir stovi. Jie nori iškovoti pasaulį sau tokia viršenybe, kuri duotų jiems teisę mažesias tautas žavinti. Ir ji

taip moka šitą atlikti, kad žavinamosios tautos nei nusimaną bėmarinamos esą.

Labai aktyvas mintis mums paduoda pastarajame „Jaunosios Lietuvos” numeryje Dr. Gaigalaitis, Prūsų lietuvių veikėjas. Jisai gindamas vokiečių politiką, tarp ko kito sako: „Taip-pat ir ateityje, jeigu šale Prūsų Lietuvos rubėžių susitvertų lietuviška valstybė, visai negalima daleisti (manyti), kad imtų plėtotis kokie nors vokiečių reikalams negeistini siekimai.”

Skaitant šituos žodžius manytum, kad juos rašo kokis hakatistas vokiečiai. Ne, tai rašo lietuvių vadovas, Dr. Gaigalaitis! Lietuvis, iš lietuviško kraujo gimęs, girdėjęs savo brolių vaitojimus ir kančias delei politikos nevalios, mums išaugsto meto į akis tokius žodžius, kad mums jau nėra jokios vilties turėti siekimai kurie būtų „vokiečių reikalams negeistini.” Taip būtų pasakęs ir nabašninkas Plėvė. Bet jis buvo baisiausias savo gadynės reakcionierius. Tuom tarpu čia mums tomis pačiomis lupomis byloja vokiečių duona užaugintas lietuvių vadovas.

Bet jis išmokęs jau ir vokiečių švelnios, bet geležinės diplomatijos, tas mūsų vienuolius p. Gaigalaitis. Pasiklausykim ką jis toliau mums liuliuoja apie Prūsų lietuvių:

„Lietuviai žino, ką jie iš Prūsų turi ir kaip rupestingai su jais bus apsieinama, — nežinurint, kad savo kalbos išlaikymo klausime iš dalies jų norai kiek toliau siekia, negu ligšiol jiems yra leista.”

Dr. Gaigalaitis iš pradžių puikiam plosčium užkloja smugį, kuriuom vokiečiai nuolatos tvojo mūsų nelaimingus brolius Prusuose, būtent esą: „kaip rupestingai su jais bus apsieinama.” Kame buvo ta vokiečių valdžios rupestis? Mokesčius išrinkti? Lietuvių pinigais jų kelius pataisyti? Lietuvių pinigais lietuvius karėvus surinkti ir užlaikyti? Vokiečius viršininkus tarpe lietuvių užlaikyti? Lietuvių pinigais vokieškas mokyklas kurti? Tegul jau šis cina vokiečių rupestis garbei. Bet štai kame p. Gaigalaitis pasaldintasis smugis: „kalbos išlaikymo klausime iš dalies jų norai kiek toliau siekia, negu jiems yra leista.”

Čionai p. Gaigalaitis visai šaltai šneka apie tą lietuvių patį didžiausią idealą — išlaikymą savo tautystės ir kalbos, be kurių privalumų nei viena tauta ant svieto negali egzistuoti. Anot jo, tai ir Prūsų lietuviams truputiuką dar prisimeną apie savo kalbos reikalingumą. Bet kam čia dar ir to bepriesiminti, kad esą tas vokiečių valdžios vistik neleidžiama! Šaltai, gražiai ir su ramia sąžine mums tą pasako p. Gaigalaitis. Lyg tai būtų apie kokius eskimosus, o ne apie jo brolius lietuvius pasakytą! Jis nusiduooda negirdėjęs-nežinąs, kad yra ant svieto Lietuva ir lietuviams, kurie nori gyventi ir savo kalbą išlaikyti ir savo politiską savistovybę atgauti. Vokiečių valdžios išdresiruotas agentas taip šneka.

Ne toliau nueina ir p. Vidunas. Ne toliau nueina ir keletas kitų, mums žinomų Prūsų lietuvių veikėjų. Ant jų atsiliepė ilgi amžiai buvimo po vokiečių jungu, su kuriu jie mielai apsiropo, ir jie nieko daugiau nenori, kaip pasiskaityti dailiai iliustruotų vokiečių žurnalų, pavalgyt vokiečių duonutės, paragauti vokiečių tos jų vadinamos „kultūros,” — nors kokių truputiukų, tai ir viskas.

Tuom tarpu Didžiosios Lietuvos lietuvių idealai yra visai kitoki. Jie niekad neapsipranta su despotizmu. Ar jisai šilkinėmis pirštinais lietuvių čiupinėtų, ar žizėtu botagu gsdintų, lietuvis tenai vis pasilieka įsiekantis — LIETUVOS.

Lietuvių, kaip ir visų Rusijoje esančių tautų padėjimui, labai teisingai aprašė Prof. Leo Wiener, užiman-tis Harvardo universitatėje slaviskų kalbų ir literatūros katedrą, tik ką išėjusioje knigoje: „An Interpretation of the Russian People” (patartume kiekvienam lietuviui perskaityti). Jisai tarp kitko sako:

„Ar ši karė permaininga Rusijos revoliucijinė dvasė? Ar Rusijos žmonių dabartinė vienybė, karės laikas, privėdė rusus prie minties, kad autokratiška valdžia yra gera, ir kad jau nebereikia jiems norėti didesnių liuosybių, platesnių ir šviesesnių padangių? Jokių būdu, ne! Ar darbininkai užmiršo savo streikus ir politiskus idealus? Jokių būdu, ne!” Kas juos vienok, dabar privertė užairsti vi-

sus naminius nesutikimus ir susivienyti karės laiku? Ogi štai kas: „Rusijos liaudis tuomi išreiškia didžiausį nuolaidumą liuosybės. Rusai mato, kad jeigu Vokietija laimės, tai Prūsų autokratija bus daug didesnis Rusijos tautai pavojus, negu jų pačių brutalė, bet išsikrūsi, Romanovų tyranija. Todel Rusijos liaudis susivienijo su savo tyrana, kad nugalėti dar didesnę tyraniją, kuri yra pastebėta stipriai suorganizuota. Nes jeigu vokiečių sistema bus užmesta ant rusų, tai liuosybės idealai bus atstumti ant šimtmečių.“

Šita mintis labai teisingai reikšta. Ir rodos ne kita kokia, kaip tik šita mintis tamo ir mūsų, lietuvių širdyse, kada jie atsako: „Geriaus bus po Rusija.“ Lietuviai prisimena dar ir tą faktą, kad ir pačioje Rusijoje reakcijos ir persekiojimai išdygo daugiausiai iš tenai išgyvenusių ir išgalėjusių vokiečių. Niekas taip nestiprino rusų biurokratijos, kaip vokiečiai. Mums nereikia jau priminti Kazių budelį Klingenbergą. Neužmirštame mes ir vokiečio Plevę, kuris pirminis įvedė Rusijoje žydų, lietuvių ir lenkų bei gruzinų persekiojimus.

Peržvalga.

// Rašo iš Lietuvos delei nukentėjusių šelpimo.

Mums praneša, jogei Amerikon tapo prisijungęs egzemplioris atskaitų nuo „Lietuvių Drugijos nukentėjusiems del karės šelpimo“. Tasai egzemplioris esąs parengtas valdiškoje (rusų) kalboje ir perduotas „Tėvynėi“, kaip vienos iš didžiausių mūsų organizacijų oficialiam laikraščiui, o kiti turės perspausdinti. Rašas kartą ir Dr. J. Basanavičius, kuris ypatingai pabrėžia apie neteisingumą tų paskalų, kuriuos paleido p. Žemaitis per tulus mūsų laikraščius.

Apskritai Lietuvių Dr. ja nukentėjusiems šelpimui labai plačiai veikianti. Turinti arti 90 skyrių, kurie inkurė valgyklas ir šiaip šelpimo komitetus prižiūrėjimui nelaimingų pabėgėlių įvairiose Lietuvos dalyse. Suvalkų gubernija ypatingai esanti nelaiminga, nes ji, mat, priskirta prie Lenkijos, todėl valdžia suvalkiečiams pašalpos duoti nenori, kadangi Lenkija turi savo šalių šelpimo apskričių, kurio centru yra Varšava. Čia ir pasirodo visa tragedija, nes lenkai suvalkiečiams taipgi nenori pašalpos duoti!

Šita apskaita ir Dr. J. Basanavičiaus laiškas bus labai laiku Amerikon parėje, nes jie parodys tikrą dalykų stovį ir ne duos mūsų laikraščiams bei visuomenės veikėjams į visas pusės sverinėti ir platinti bile kur pagautą paskalą. Lietuvos kentėjimai dar tik prasidėjo. Todel kabar reikia mums, broliai amerikiečiai, sujungti visas pastangas, kad kuod daugiau pagalbos surinktume, nes ji labai reikalinga. Mūsų nelaiminga šalis da niekas nematė tokios baisios ir nelaimingos gadynės, kaip dabar.

// Lietuvaitės sukruto drapanas Lietuvai rinkti.

Brooklyno lietuvių komitetas gavo laisvą iš Scranton, Pa., nuo gerb. p. L. Šliupienės ir vietinio tenai komiteto, susitvėrusio su tikslu rinkti drapanas ir gabenti į Lietuvą dalinimui nukentėjusiems prieš ateinančią žiemą. Rašo, kad ant ponios L. Šliupienės atsisaukimo Amerikos lietuviai visur skubiai sujudo darbuotis. Sakoma, kad jau iš visų pusių pradeda drapanas siųsti į Scrantoną.

Brooklyno lietuvių komitetas susirašinėja su poniu L. Šliupiene, kad ar negeriau būtų padaryti tų surinktų drapanų centralę senkrovą Brooklyne, N. Y.,

kur yra arti prielankos ir nereikalinga būtų paskui iš Scranton persiuntinėjant surinktas drapanas daryti naujus iškašėjus. Girdėjome, kad ponis L. Šliupienė mielai ant šito sutinkanti. Jeigu tik Brooklyno lietuvių komitetas suras atsakančią vietą senkrovai ir ypatingai drapanų registravimui, prižiūrėjimui ir išsiuntimui, tai gali but, kad su ponios Šliupienės pritarimu, bus toks centras padarytas Brooklyne.

// SLA. augimas.

SLA. organas „Tėvynė“ 19 nr. patalpino naujai prisirašiusių narių vardus, kurių yra 776, kurie prisirašė prie SLA. sausio, vasario ir kovo mėnesiuose. Pagal apsaugos skyrius prisirašė:

448 ant \$150 apsaugos,
186 ant \$300 apsaugos,
81 ant \$600 apsaugos
27 ant \$100 apsaugos,
34 vaikai.

Dauguma prisirašė vien del graboriaus išlaidų padengimo. Pas kitus žmones yra kitaip. Ten nariai prisirašo ant didesnių apsaugos sumų, idant našlės ir našlaičiai turėtų didesnę pašalpą — mirus vyrui, tėvui.

Tame pat num. tilpo ir SLA. turgo atskaita už pirmąjį berlaininį metų. Pajamų buvo \$16,947.05. Išmokėjimų buvo \$10,671.41. Visas SLA. turtas yra \$86,645.78.

// Delei sumanyto rupintis apie seimą.

Mums prisiminus apie reikalingumą dar sykį suaukti lietuvių visuotiną seimą, atsiliepi kelias laikraščius ir iš jų išrodę prielankumą, rodos, tik „Amerikos Lietuvis“, kuris savo num. 18 randa seimą reikalingu ir ant galo priduria:

„Reikėtų taipgi, kad mūsų apšviestumija irgi daugiau dalyvautų seime ir daugiau jam pridurtų svarbos, nes ištikrųjų dalykai eina blogyn ir klausimai gali kilti ne vien kaslink Lietuvos savitovybės, bet kaslink pačios Lietuvos gyvybės.“

„Lietuva“ (N19) seimui nebūtų priešinga, bet ji mato, kad jisai nebus pasekmingas, jei nebus atsakančiai prisirengta. Ant tos tamos, ilgiaus pasvarstiusi, ji pagaliau sako:

„Jeigu šaukti seimą, tai reikėtų parodyti, kokie klausimai bus pastatyti jam iširti. Mes pripažįstame, kad yra svarbių mūsų gyvenime klausimų, kurie laukia iširšimo. Bet tų klausimų yra daug, ir jie labai įvairūs. Vieni paliečia Amerikos lietuvių, kiti — Lietuvą. Kokie klausimai norima svarstyti seime? Jie turėtų būti sumanytojų aiškiai išdėstyti. Tuomet galima bus žinoti, ar seimas gali juos svarstyti ir aplamai ar užsimoka seimas

šaukti.“

Užvis ypatingiau „Katalikas“ (N104) išsireiškė. Jisai, kaip ir galima buvo tikėtis, seimui ir lietuvių srovį susiartinimui nėra priešingas. Bet šitą susiartinimą mato ve kame:

„Yra prie to visiems geras kelias — tai Tautos Taryba. Ten visos srovės gali turėti reprezentaciją. Tuomet mūsų Tautos Taryba veiktų visų lietuvių vardu ir jos sumanymai būtų remiami visų lietuvių.“

Mūsų sumanyimą „Katalikas“ mato esant „vieno žingsniu prie susiartinimo katalikų su tautininkais.“ Prikviesti socialistų į šitą darbą jisai neturi vilties, nes jie esą „gauja nesusipratusių, suklaidintų, išpaikintų žmonių, ant kurių jodinėja visokie padaužos, pabalos.“

O apie „tautininkus“ tai štai kaip prastai esama? „Nesusiorganizuotų tautininkų tabalavimas skyriumi yra tiesiog be jokių pasekmių del tautos. O kito išėjimo tautininkams, kaip tiktai dirbti bendrai su katalikais, ir nėra.“

„Laisvė“ (N36) seimui nesipriešintų, tik ji nuogastauja tautiečių ir iš kalno juos užgąsdina, kad jie nesitiktų pasirodyti „vaduojančia srove.“ Brooklyno seimas jau parodęs tautiečių „demonstraciją pilniausio bankrutu.“ Todel, jeigu seimas ir įvyktų, štai ką „Laisvė“ tautiečiams pasiūlo:

„Po šitam egzamenai (t. y. po Brooklyno seimui) Amerikos visuomenė jau žinos, kiek intekmės turi tautininkai. Todel, jeigu jau būtų rengiamas koks naujas seimas, jiems reiktų paskirti vietą prie paties užpėkio. Tie suparalizuoti sutvėrimai yra dabar nieko nereikšianti spēka, nors jie dar žaunija ir barška.“

Kituose laikraščiuose atsiliepiam dar negirdėjome. Bet jau ir tos ištrauktės iš mūsų visų srovių laikraščių parodo, kad pas mus tebėra budavojamas Babelio bokštas; kad pas mus, amerikiečius lietuvių, „partijos“ taip nuslydo toli nuo viena kitos ir sykiu nuo visų bendrų lietuviškų reikalų, jog jau šitas vienas butinai reikalauja ankščiau ar vėliau lietuvių veikėjams susirinkti ir iš nors kiek išmintingiau koordinuoti lietuvių gyvenimą, kad apsaugojus visuomenę nuo pavojingų išsikrūmimo ir išnykimokelių.

// Pasimirė Skriabin'as.

Kas tai tas Skriabin'as? — nušėbęs paklaus ne vienas iš mūsų skaitytojų, pasinėres žinioje apie karę. Žinoma, dabar, kada visa Europa rūksta dūmuose nebesimato didelių progreso žingsnių. Pereitą savaitę Petrograde pasimirė Aleksandras Skriabin'as buvo vienas iš didžiausių dailės pranašų, kuris pagimdė idėją — suvienyti kuris ir balsų tonus su tam tikromis spalvų šviesomis ant tam tikrų raktų. Nesenai New Yorke Rusų Simfonijos Draugija statė taip originaliai Skriabin'o sutaisytą poemą „Promethus“, kuri sukėlė tarp Amerikos prakilnųjų neįpasakytą entuziazmą.

Skriabin'as numirė, bet jo idėja pasiliko ir ji ant dailės lauko žada parodyti pasauliui neįpasakytos grožybės stebuklus.

// Mūsų polemikų pavyzdys. Tuli mūsų laikraščiai savo „peržvalgomis“, „apžvalgomis“ ir nuožvalgomis įvedė taip plačią madą aštrių žodžių ir koliojimų, kad dabar jie ir iš kitų laikraščių susilaukė lygiai tą patį atbalsį. Taip „Darb. Balsas“

N18 polemizuoja su „Keleiviu“ šitokioj formoj:

„Jam („Keleiviu“) bereikalo rodosi, kad mes vedame „atkakliausią kovą prieš socialistus“ — iš kur jis tą išlaužė? Jei mes gi namėsi nuo visokių juodašimčių užpuldinėjimų, tai jam atrodo, kad mes prieš socialistus kovojame. Meldžiamieji, jei tokie streikliauziai ir melagiai kaip P. Gri-gaitis, ar tokie juodašimčiai kaip Vabalas-Pruseika ir armija fanatikų jų padėjėjų, kurie apie socializmą tiek žino, kiek kiau-lė apie debesį, yra socialistais, tai jų socializmas labai prastas: kuo greičiau darbininkai juo nusikratys, tuo geriaus bus jiems.“ Stipriai pasakya.

// „Laisvės“ ir „Ateities“ duelis.

Pereitame numerį jau minėjome apie „Ateityje“ tilpusį pranešimą apie kokius ten „laisviečių“ nešvarius darbus, atliktus Lietuvoje. Sunku žinoti, ar tas tiesa, ar ne tiesa. „Laisvė“ iššaukė ateitį „prirodyti, katras iš „laisviečių“ tai padaręs ir paskyrė laiką iki gegužio 22 d. Dabar „Ateitis“ (N18) sako, kad jos korespondentas esąs gatavas tą — pirmąją intarimo dalį — prirodyti ir sako: „Taigi „Laisvė“ gali ramiai laukti gegužio 22 d. ir planuoti, kas daryti su „profesionalais chanais ir šmeižikais“ (taip „Laisvė“ pavadino „Ateitį“). Toliau „Ateitis“ nuo savęs pareikalauja iš „Laisvės“, kad prirodytų net čielą 10-tį užmetimų, padarytų ant „At.“ ir duoda laiką taipgi neilgą — tik iki 31 d. gegužio.

// Dar ketina apie SLA. „pasirūpinti.“

Pasirodo, kad SLA. dar neturi tikrų globejų. Apie tai mums praneša „Laisvė“, kuri savo nr. 36, pasibarusi už „iškraipymą“ SLA. historijos, spausdinamos „Tėvynėje“, šiaip grasinančiai susivienijimą užbaugina:

„Šiaip ar taip kalbant, o socialistams reiks dar galutinai pakalbėti ir apie patį Susivienijimą, ir apie jo laikraštį. Vėliau ar ankščiau mes turėsime apie tai pagalvoti.“

Mes netikim, kad „laisviečiai“

prieis prie tokio pavojingo darbo, kaip galvojimas. Iškiolei jie pasikakino tik ne-galvojimais.

// Kaip socialistai

TMD. kuopą „likvidavo.“

TMD. skyriuje skaitytojai ras pranešimą iš New Yorke, kur užpėreitą savaitę tapo atgaivinta TMD. 43-čioji kuopa. Su šituo rišasi akyva „historija.“ Mums praneš tie, kurie šitą kuopą pelė atgaivino, kad pirmiausia šitos kuopelės viršininkais buvę vietiniai socialistai. Nežinia kaip ten išėjo, kad jie ilgainiui pradėjo nebešaukti susirinkimų. Taip porai metų prasitrankus, socialistai ir nutarė... TMD. kuopą „likviduoti“ (tai yra „užbaigti“), o esančius išde pinigus paskirti socialistų draugystei „Darbas.“

Mes butume šitai komedijai visai nenorėję tikėti. Bet štai „Laisvės“ N37 pasirodo šitokias pranešimas: „TMD. 43 kuopa (New Yorke) likvidavusi. Turto radosi 8 dolariai, kurie paskirti „Darbo“ draugijai. Pro-tokolų kninga paaukauta Moterų Progresiiviskam Susivienijimui. Kningos, kurios radosi kningyne, paaukauta Liet. Mot. P. S. pirmai kuopai.

Kaip ne kaip, o šitokis svėtimos organizacijos turto užgriebimas yra visai jau nešvarus pasielgimas.

IŠ KARĖS LAUKO.

RUSAI SUMUŠTI VAKARINĖJ GALICIJJOJ IR KARPATUOSE. Londonas. Oficiališkai Berline Vienoj paskelbta, kad rusų armija visu frontu vakarinėj Galicijoj, tarp Dukla perėjimo ir upės Vislos, tapo pilnai sumušta ir „priversta skubiai pasitraukti. Mušio frontas siekias virš 90 mylių. Austrai-vokiečiai perėję upę Dunajec ir nustumę rusus upės Visloko link.

Paimta nelaisvėn apie 30,000 rusų, užgriebta daug kanuolių, kulkosvaidžių ir amunicijos. Išdalies tą patvirtina ir rusų pranešimai.

Apart to, rusai esą sumušti dar vienoj-kitoj vietoj Karpatuose, butent — apeliinkėje Uzok ir Vyškov perėjimų (rusai traukiasi linkui Strij lygumos).

Kuomet ta žinia pasiekė Berliną, visas miestas pasidabino vėliavomis, o tarpe gyventojų apsi-reiškė neapsakomas džiaugsmas. Sulig austrų-vokiečių pranešimų nuo gegužio 5 d. — rusų armija vak. Galicijoj traukiasi atgal visu frontu, kuris siekias 93 mylias. Austrai-vokiečiai užėmė dvi eili sudrutintų rusų linijų ir pradėję veržties per trečiąją; taipgi užmė miestą Gorlice. Atsibuvęs žiaurus mušis palei Tarnovą. Rusai nešą milžiniškus nuostolius.

Gegužio 5 d. Petrograde paskelbta, kad rusai vak. Galicijoj pasitraukę atgal, kadangi čion esą suaukta labai didelė priešų kariuomenė.

Iš viso galima manyti, kad rusai Karpatuose bei vak. Galicijoj pilnai pralaimėjo; jiems dabar reikia laikyties, kad galop neprisietų išsikraustyti ir iš Galicijos abelai — ir po devynių mėnesių karės rusai galėtų „pasigirti“ tik milžiniškais nuostoliais ir nepasekmėmis.

VOKIEČIAI KAUNO GUB. IR KURLIANDIJOJ.

Berlinas. Vokiečiai, užėmę Šaulius ir išardę toj apeliinkėj Liepojaus-Romnų gelžkeli, patraukę Mitavos bei Rygos link. Vokiečiai paėmė apie 4,000 rusų nelaisvėn ir užgriebė 4 kanuoles ir 4 kulkosvaidžius. Vokiečiai visai prisiartinę prie Mitavos. Taipgi pasekmingai vokiečiai veikia ir Suvalkų gub.

Apart to, vokiečių kareiviai pasiekę Liepojaus priemiesčius. Galop buvo paskelbta, kad vokiečiai užėmė Palangą ir traukia Liepojaus link.

Petrograde pranešta, kad rusai keliuose vietose sumušė vokiečius Kauno ir Kurlandijos gubernijose. Priegtam nurodoma, kad tas vokiečių įsiveržimas neturi didelės reikšmės — vokiečiai tą darą, kad atitraukti rusų kariuomenę iš Karpatų ir daryt rekvizicijas nenuteriotame dar krašte.

VOKIEČIAI GIRIASI LAIMEJIMAIŠ FLANDRIJOJ IR FRANCUZIJJOJ.

Londonas, gegužio 4 d. Iš Berline pranešama, kad vokiečiai atstumę atgal anglus Ypres apeliinkėje ir užėmę tris kaimus. Abelnai, vokiečiai giriasi, kad vak. Flandrijoj jie stumia priešus atgal, nors tie ir laikosi tvirtai.

Nuo gegužio 5 d. paskelbta, kad vokiečiai vėl pradėjo šturmuoti augstumą 60.

Apart to, Berline paskelbta, kad vokiečiai pasekmingai veikia Šampanijoj, Aragonijoj, apeliinkėje Metz'o ir Vogėzuose.

Priešingai, anglai ir francu-

VOKIEČIŲ POVANDENINIŲ LAIVUKŲ VEIKIMAS.

Londonas. Gegužio 2—3 dd. vokiečių povand. laivukai paskandino 7 prekybinius garlaivius — jų tarpe keletą neutrališkų valstijų (Norvegijos ir Švedijos). — Gegužio 5—4 dd. vokiečių povand. laivukai paskandino 10 žuvinkų laivukų.

Laike keturių dienų mušio anglų nuostoliai oficieriuose siekia 570.

VOKIEČIŲ ORLAIVIS PASKANDINO ANGLŲ POVAND. LAIVUKĄ.

Berlinas. Gegužio 3 d. vokiečių jūrinis orlaivis buvo susiremęs su keliais anglų povand. laivukais Šiaurinėj jūrėj. Iš orlaivio numesta keletas bombų; povand. laivukų kanuolės apšaudė orlaivį. Rezultate — vienas povand. laivukas tapo paskandintas.

ANGLAI-FRANCUZAI GIRIASI PASEKMINGAI VEIKIĄ PRIEŠ TURKUS.

Londonas, gegužio 5 d. Oficiališkai paskelbta, kad išsodinta kariuose punktuose ant Gallipoli pussalio ir M. Azijos pakraštyj anglų-francuzų kariuomenė stumia turkus atgal ir išlengvo ženkiai linkui Konstantinopolio. Tur kai nešą didelius nuostolius. Apart to anglų-francuzų laivynas pasekmingai bombarduoja Dardanėlių fortus.

Turkijos karės ministeris pagarsino, kad turkų kariuomenėje dabar priskaitoma 1,322,000 karių. — Vienok spėjama, kad varevių skaitlius siekia tik 800,000, kur ineina 200,000 krikščionių, veikiančių prie tranšėjų, gelžkelių, šiaip kelių ir tiltų. Likusieji padalinti į penkis armijas. — Ima armija (100,000 kar.), kurią veda feldmaršalas von der Goltz, apsaugoja Adrianopolio-Kataldžos linijas ir Konstantinopolį. Antra (150,000 kar.), vada Džemal-pašos, veikia prie Aigiptą; trečia (50,000 kar.) raudasi apeliinkėje Bagdado; ketvirta (18,000 kar.) veikia palei Kaukazą; penktą (105,000), kurią komanduoja gen. von Sanders, veikia ant Gallipoli pussalio (70,000) ir palei Smirną (35,000 kar.).

Konstantinopolyje paskelbta gegužio 5 d., kad anglai-francuzai ant Gallipoli bei M. Azijos pakraštyj esą sumušti — panešę didelius nuostolius ir esą pilnai nusilpninti. Fortų kanuolės sugadinusios 4—5 kariškus laivus.

VOKIEČIŲ ARMIJOS VEIKIA NEPALYGINAMOJ SKA.

LĖJ KARĖS HISTO. RIJOJ.

Londonas, gegužio 6 d. Vokiečiai, sutartyje su austrais, išstatė tokią spēką, kuriai nebuvo dar niekados lygios karės historijoj. Ant viso rytinio fronto jie kaujasi su rusais, kuomet vakaruose, apart jų atakų aplinkui Ypres, jie užpuolančiai veikia keliuose punktuose. Kitose vietose juos atakuoja francuzai, anglai ir belgai.

Tolimose Pribaltijos krašto rusų provincijose, kurias dar ne-

uvo užgavusi karę, vokiečiai engia Liepojaus ir Rygos link. Rytinės Prusijos parubežyje jie veikia visoje eilėje mušių; milžiniška gi kanuolė iš didelės tolimos bombarduoja Dunkirką, o taipgi Rusijos tvirtovę Gardiną. Vidurinėje Lenkijoje jie ginasia nuo rusų atakų. Vakarinėje Galicijoje jie visa savo galybe atakuoja rusus ir verčia juos apleisti Karpatų perėjimus, kurie buvo užkariauti laike žiemos tokia didele kaina.

VOKIEČIAI IŠLOŠIA VISUR.

Londonas, gegužio 6 d. Vokiečiai oficiališkai praneša, kad jie laimėję keliuose punktuose vakariniame karės lauke. Berline paskelbta, kad vokiečiai atstumę priešus atgal į pietryčius nuo Ypres — sąjungiečiai praradę dvi tranšėjas.

Apiešimę St. Mihiel vokiečiai sumušę francuzus ir paėmę 2,000 nelaisvėn. Taipgi atsiėmę savo poziciją palei Mamelon, Elzase.

Kurliandijoje ir Kauno gub. vokiečiai veikia irgi pasekmingai — jau visai prisiartinę prie Liepojaus ir Mitavos ir sumušę rusus keliuose susirėmimuose Kauno, Kurliandijos ir Suvalkų gubernijose. Neblogiau vokiečiai laikosi ir šiaur. bei centralinėje Lenkijoje.

Vakarinėje Galicijoje bei Karpatuose vokiečiai su austrais galutinai sumušę rusus ir stumia juos Przemyslo bei Lvovo (Lemberg) link.

PAĖMĘ 50,000 RUSŲ NELAISVĖN. AUSTRAL-VOKIEČIAI PERĖJO TRIS UPES IR UŽĖMĖ TARNOVĄ, GORLICĄ, JASLO IR DUKLĄ.

Viena, gegužio 6 d. Pergalė čios austrų-vokiečių armijos vakarinėje Galicijoje ir Karpatuose pilnai sumušę rusus, kurie sparčiai traukiasi atgal. Manoma apsupti vieną rusų armijos sparną arti Lupoکو perėjimo. Austrai-vokiečiai, stumdami rusus atgal, perėjo upes Dunajec, Bialą ir Vistolą ir užėmė Tarnovą (labai svarbus punktas), Gorlicą, Jaslo ir Duklą. Rusai apleidžia Karpatus bei jų perėjimus. Vietomis rusų pozicijos buvo bombarduojamos 42 sent. kanuolėmis. Sudrutinta viršukalnė arti Tarnovo paimta šturmu.

Paimta nelaisvėn virš 50,000 rusų; labai daug esą užmuštų ir sužeistų. Neoficiališkai paskelbta, kad vak. Galicijoje bei Karpatuose paimta nelaisvėn 100—150,000 rusų.

Berline skelbiama, kad laike 10 sekančių dienų galima laukti didelių rezultatų.

Rusijos užsienio ministeris Sazonov praneša Washingtonui, užginėdamas austrų-vokiečių laimėjimus vak. Galicijoje ir Karpatuose. Tačiau Petrograde oficiališkai paskelbta, kad rusai traukiasi atgal prieš viršijančią vokiečių kariuomenę.

SUSIRĖMIMAI ARTI MITAVOS, ŠADUVOS IR RASEINIŲ.

Berlinas, gegužio 6 d. Vokiečių kariuomenė visai prisiartinę prie Liepojaus, kurį, manoma atakuoti nuo jūrės ir nuo sausžemio. Patsai feldmaršalas von Hindenburgas komanduoja kariuomenę. Sulig jo — turi būti paimta Liepojus, o gal ir Ryga, ir tie portai bus panaudoti kaip bazos perkirtimui rusų susirėmimų su Petrogradu. Rusai pasiuntę iš Kauno kariuomenę, kad sulaukyt vokiečius.

Generališkas štabas praneša, kad atsibūva mušiai į pietvakarius nuo Mitavos, į pietus nuo Šaduvos, į rytus nuo Raseinių. Į šiaurę ir pietvakarius nuo Kalvarijos (Suvalkų g.) rusai atakavo vokiečių pozicijas, bet tapo atremti ir panešė didelius nuostolius. — Mesta bombos Gardinan (miestas apsaugotas fortai).

Petrograde oficiališkai paskelbta, kad atsibūvo šaudymasis su vokiečių torpediniu laivu arti Liepojaus, o taipgi pasekmingi rusams susirėmimai į pietus nuo Mitavos (Kurl. g.) ir arti Baisgalos (Kauno g.). Vokiečiai Kurliandijoje ir Kauno gub. esą sulauktyti.

VOKIEČIŲ VEIKIMAS SUVALKŲ GUB IR LENKIJŲ.

Berlinas, gegužio 5 d. Vokiečiai atrėmė rusų atakas ir atstumę priešus atgal — apiešimę Kalvarijos, Suvalkų ir Augustavo; 400 rusų paimta nelaisvėn. — Apart to, vokiečiai laimėjo keliuose susirėmimuose šiaurinėje Lenkijoje bei arti Varšavos.

KANADIEČIŲ NUOSTOLIAI SIEKIA 6,584.

Londonas, gegužio 5 d. Oficiališkai paskelbta, kad mušyje Ypres apeliunkėje iki gegužio 2 d. kanadiečių nuostoliai siekia 6,584 kareiviai.

RUSAI SUMUSĖ TURKUS.

Tiflisas, gegužio 5 d. Khoridilman apeliunkėje, Užkaukazyje, rusai pilnai sumušę turkų armiją, kurią komandavo Khali-bey'jus. Šitas mušis prasidėjo bal. 29 d. palei Hantatos, arti Urumijos. — Turkai panešė didelius nuostolius.

VOKIEČIŲ POVANDENINIS LAIVUKAS PASKANDINO „LUSITANIĄ“.

Londonas, Gegužio 7 d., apie 2:15 val. po pietų, vokiečių povandeninis laivukas U-39 torpedavo Irlandijos pakraštį, 10 angliskų mylių į pietvakarius nuo Kinsale (netoli Queenstown) Cunard linijos garlaivį „Lusitania“ (vieną iš didžiausių). Laivą užgavo dvi torpedos — pirmą priešinę dalį, antrą vidurį.

„Lusitania“ paskendo į 15 minučių. Vaziavę ant jo pasaziariai ir jureiviai nespėjo išsigelbėti. Žuvo 1,154 žmonės — jų tarpe 107 amerikoni (kartu milijonierius A. G. Vanderbilt, kurio turtas siekia apie \$100,000, ir keletas kitų žymių žm.). Išsigelbėjo 764 žm. — 462 pasaziariai ir 302 jureiviai.

„Lusitania“ išplaukė iš New Yorko gegužio 1 d. ir į Liverpoolą turėjo pributi gegužio 7 d. (vakare); laivas paskandintas apie 1,600 mylių atstu nuo Vokietijos. — Ant laivo buvo 1,918 žm., 1,268 pasaziariai (188 amerikoni) ir 650 jureivių. Iš išgelbėtųjų daugiausiai dastatyta į Queenstown, kiti į Kinsale. Kapitonas W. T. Turner išsigelbėjo.

Žuvusiųjų amerikonių tarpe randasi apie 50 newyorkiečių. Pirmos klasės pasaziarių išgelbėta visai mažai.

„Lusitania“ skaitėsi vienas iš didžiausių ir greičiausių Cunard linijos garlaivis; pastatytas 1907 m., kašnavo apie \$7,500,000. Laivo didumas išsireiškia šitokiose skaitlinėse: ilgis — 790 pėdų, plotis — 88 p., spėka — 68,000 arklinių jėgų, inkrova — 45,000 tonu. Buvusi ant laivo inkrova apkainuojama apie \$750,000. Daug vežta vario, valgomų daiktų, pieno, kariškų daiktų, patronų bei karės amunicijos.

Nuskandinimas „Lusitanijos“ ir žuvimas tokio didelio skaitliaus amerikonių labai užgavo Amerikos valdžią bei visus to krašto piliečius. Labai daug apie tai rašoma, išreiškiama Vokietijai griežti protestai; kalbama-rasoma net apie paskelbimą jai karės.

Prezidentas Wilson ir valst. sekretorius Bryan svarsto tą dalyką rimtai ir nesikarščiuojant. Pareikalauta nuo Amerikos ambasadorių Berline ir Londone kuoplačiausių apie tai pranešimų. Berline oficiališkai paskelbta štai kas:

Vokietijos povandeninis laivukas torpedavo ir paskandino Cunard linijos garlaivį „Lusitania.“ „Lusitania“ buvo apšarvuota kanuolėmis, kaip dauguma prekybinių Anglijos laivų. Apart to, kaip gerai žinoma, tas laivas vežė daug karės medžiagos. Laivo savininkai žinojo, kokis pavojus grėsia jo pasaziariams. Jie vieni atsako už tą, kas atsitiko.

Vokietija juos persergėjo. Imper ambasadą Washingtono pranešė apie gresiantį pasaziariams pavojų. Anglų spauda ant to nusijuokė ir nurodė, kad Anglijos laivynas lengvai gali apsaugoti.

„Lusitanijos“ paskandinimas sukėlė Berline didelį entuziazmą — pasigirdo balsai, kad tuomi Vokietija aiškiai parodė, ką reiškia jos povandeninė blokada. Tą aktą pilnai apteisiną buvęs Vokietijos kolonijų ministeris, Dr. B. Dernburg (randasi Amerikoje) ir visi vokiečių laikraščiai (Europoje ir Amerikoje).

Paskelbta (anglų spaudoj), kad nuo vasario 18 d. (pradžios povand. blokados) paskandinta 91 garlaivis ir žuvo apie 1,450 žmonių.

Iš Visur.

JAPONIJA PASIRENGĖ KARĖN SU CHINIJA.

Tokio, gegužio 6 d. Atmetus Chinijai V-tą grupę Japonijos reikalavimų, Japonija balsiai prabilo apie karę. Reikia pažymėti, kad atmetieji reikalavimai skaitosi svarbiausiais (jais, taip sakant, uždedamas ant Chinijos Japonijos protektoratas).

Japonijos valdžia nutarė pasiųsti Chinijos valdžiai ultimatumą ir greitai pradėti kariškas operacijas. Japonai yra pasiryžę užimti Šantung provinciją (čia randasi Kiau-Cau). Chinijoje dabar yra apie 60,000 japonų karių. Japonijos valdžia tuoj pasiuntė Chinijos pakraštini kariškus laivus, o taipgi siunčiama į Šantung'ą daugia karavių.

Kuang-Tung'e ir pietinėse Manchurijoje paskelbtas kariškas stovis. Japonijos konsuliams Chinijoje prisakyta paliepti savo pavaldiniais būti prisirengusiems apleisti Chiniją.

Chinijos valdžia nemano ginties nuo užpuolikų abelai, bet nori apsaugoti vieną Pekiną — čion sutraukta apie 100,000 karių. — Iš Mukdeno Pekinan pranešta, kad ten tapo pertrauktas veikimas japonų bankos ir krasos; rezervistai pašaukti kariuomenėn; šiaip žmonės grupuojasi apie gelžkelio stotis.

Gegužio 5 d. Pekine paskelbta, kad japonai Tsinan'o (Šantung prov.), Geltonosios upės pakraštį, je. 230 mylių į pietus nuo Pekino) priemiestyje ištatė 9 kanuo-

les ir yra pilnai pasirengę pradėti ataką.

Chinijos valdžia laukia ultimatumo, ir yra pasiryžusi atsikreipti, įieškant užtarimo, į Angliją, Rusiją, Francuziją ir Suv. Valstijas.

Kiekvienam aišku, kad Japonija nori pasinaudoti proga — kuomet Europos valstijos užimtos kare, ji pasiryžo uždėti savo leteną ant Chinijos; Europos valstijos negalės jos sulaukyti, o priegtam Japonija — juk sąjungietė, kuri prašalino vokiečius iš Kiau-Cau.

INTEMPTI ITLIJOS-AUSTRIJOS ATSINĖSIMAI.

Roma, gegužio 5 d. Paskutinėmis dienomis visai jau buvo pablogėję tarybos tarpe Italijos ir Austrijos delei įsikišimo europinėn karėn. Visur buvo kalbama ir plačiai rašoma, kad Italija tuoj apšauks Austrijai karę.

Buvo manoma, kad dalyvavimas Italijos karaliaus ir ministerijos išskilmėse atidengimo Garibaldi paminklo Quarto Sant'Elenoje (arti Genuos) galutinai pastumė Italiją karėn. Paminėklas pastatytas paminėjimui išsirušimo Italijos didvyrio Garibaldi ir jo „Tukstanties“ patriotų ekspedicijon 1860 m., gegužio 5 d. Tačiau nei Viktoras Emanuelis, nei ministeriai tose išskilmėse nedalyvavo. Tas pakėlė vilčių taikos šalininkams, kad Italijos valdžia nori vesti su Austrija tarybas toliau.

Galop Vokietijos ambasadorius von Buelow pranešė, kad Austrijos valdžia yra pasiryžusi paskelbti Italijai naujus pasiūlymus. Šiose dienose Romon pribuvo Austrijos valdžios pasiuntinys. — Paskelbta, kad sutartis Austrijos su Italija artima, kad Austrija esanti pasiryžusi sugrąžinti Italijai italais apgyventas žemes.

Tečiaus karės pavojus dar neprašalintas; gal tik kiek nutęstas. — Reikia pažymėti, kad Serbija pilnai sutinka su tom, kad Austrija atiduotų Italijai Trentą ir Istriją, bet yra priešinga tam, kad atiduotų Dalmaciją bei pakraščio salas, — mat, Dalmacija jai irgi malonus kasnis. Dalmacijoj esą apie 55,000 serbų-kroatų ir tik apie 15,200 italų.

Gegužio 8 d. paplito žinia, kad Italija esanti visai arti susirėmimo su Austrija ir Vokietija, kad kariškos operacijos gali prasidėti už dienos kitos: Veronon sutraukta apie 600,000 italų kar.

GLASGOWO PASTORIAI PAŠAUKTI KARIUOMENĖN.

Glasgow. Tapo pašaukti kariuomenėn vietos pastoriai (dvasiščiai); sudarytas speciališkias pastorių korpusas. Tuo pradėta juos mokinti kariškų veikmių bei šaudymo.

KAIZERIS ATSLANKĖ ANTVERPE.

Londonas. Iš Amsterdamo pranešta, kad Antverpe atsilankė imperat. Vilhelmas ir Prusijos princas Heinrichas. Laikraščiams buvo uždrausta apie tai minėti, kol kaizeris nesugrįš į Luxemburgą.

CARAS KALBĖJO KAREIVAMS.

Odesa. Pribuvęs čion caras priimtas su entuziazmu. Vaziuojant jam miesto gatvėmis, be pertukio girdėjosi šauksmai: „Lai gyvuoja caras! Lai gyvuoja Rusija!“

Paskiau caras pasakė oficiališkai ir kareiviams prakalbą, paprastą, bet jautrią prakalbą.

— „Pasielgkit taip, — kalbėjo caras, — kaip jūs broliai pasielgė mušio laukuose Ryt. Prusijoje, Galicijoje ir Bukovinoje. Dievas saugos jus, o Rusija nemirš jūsų.“

ITALIJOS NUOSTOLIAI TRIPOLYJE.

Tripoli. Arti Syrtos Italijos kariuomenė, vedama pulk. Miamio, susirėmė su sukilėliais — tapo užmušta ar paduota nelaisvėn 200 italų kareivių ir 18 oficerių; sužeista apie 400 italų — jie dastatyti į Syracuse (Sicilijoje).

ANGLIJOS KARĖS BIUDŽETAS.

Londonas. Anglijos izdo kanceleris Lloyd George, savo trumpoj kalboj apie budžetą bei paskolą paskelbė, kad karės diena Anglijai kainuoja \$10,500,000. Jei dar karė tęsis metus, tai iki balandžio 1 d. Anglija turės praleisti apie \$5,682,170,000; tokia suma jau pasididina valstijinė skola, o jei tęsis tik šešis mėnesius, tai bus reikalinga apie \$3,952,290,000. — Karės pradžioj Anglijos skola siekė \$4,000,000,000.

NAUJA KARĖS PASKOLA RUSIJOJE.

Petrogradas. Imper. ukazu užtraukiama užsienio rinkose 5% nauja paskola sumoje \$100,000,000. — Iš Londono pranešama, kad užtraukiama kita vidurinė paskola Rusijoje sumoje \$500,000,000.

STENGIASI APSERGĖTI ČERNOVICUS.

Bucharestas. 12,000 žmonių dirba prie dviejų sudrutinimo linijų aplinkui Černovicų (Bukovinos sostainės); mieste randasi apie 16,000 austrų. Atsibūva artillerijos veikimas.

DELEI NUODIJANČIŲ GAZŲ.

Paryžius. Kadangi vokiečiai panaudoja mušyje vak. Flandrijoje kulkas su nuodijaučiais gazais, tai ir francuzai pasiryžo panaudoti panašius gazus prieš vokiečius.

IŠ TARPTAUTISKO MOTERŲ KONGRESO.

Haga, gegužio 5 d. Tarptautiskasis moterų Konkretas paskyrė iš savo tarpo taikos pasiuntines, kurios aplankys kariaujančias valstijas, skleisdamos taikos idėją. Panelė Jane Addams randasi tos delegacijos priešakyje. Pirmiausiai delegacija atlankys Angliją, paskiau važiuos į Berliną, Vieną, Budapestą, Berną, Romą, Paryžių, Havrą ir Madridą. Kita delegacija mano atsilankyti Skandinavijoje ir Rusijoje.

SUDEGĖ MIESTAS KOLON.

Panama. Balandžio 30 d. išdegė keli šimtai namų Kolon mieste (Panamos kanalo teritorijoje). Žuvo keliolika žmonių ir keli šimtai apsidegino. Nuostoliai siekia apie \$3,000,000; benamių liko virš 12,000 žmonių.

VOKIETIJA ŠAUKIA PASKUTINIUS LANDŠTURMISTUS.

Londonas. Iš Berlino pranešama, kad Vokietijoje šaukiami taip vadinami landšturmistai (atsarginiai) nuo 36 iki 45 metų amž.

JAPONIJOS ULTIMATUMAS CHINIJAI.

Pekinas. Japonijos ambasadoriui prisiūsta iš Tokio gegužio 6 d. ultimatumas, kuris turi būti perduotas Chinijos valdžiai ge-

gužio 7 d. iki 3 val. po pietų. Ultimatumo terminas — nedėdienis, gegužio 8 d., 6 val. vakare. — Chinijos valdžia pranešė, kad ji suteikia Japonijai žemdirbystės ir pramonės koncesijas Mongolijoje, kad reikalavimai kas link Manchurijos bus išristi paskiau; kad japonai gauna Šantungę tas tiesas, kuriomis naujasi vokiečiai; kad japonai gali statyti mokyklas, maldnamius, ligonbučius ir nuomoti nuo chinų žemę, o taipgi gali tiesti Nančang-Caočov-Fu gelžkelį.

Vienok Japonija pageidauja išpildymo visų jos reikalavimų, kas lygtūsi panaikiniu Chinijos savistovybės.

Gegužio 8 d. paskelbta, kad Chinijos valdžia sutiko galop išpildyti Japonijos reikalavimus; reiškia, konfliktas tarpe tų dviejų valstijų kol-kas tapo prašalintas.

KAIZERIS TRUKSMINGAI SUTIKO BERLINE.

Amsterdam, gegužio 6 d. Gegužio 5 d. pribuvo Berlinan iš karės lauko imper. Vilhelmas, kurį sutiko su nepaprastomis ceremonijomis. Kaizeris atsilankęs delei aptarimo su kanceleriu ir užsienio ministeriu apie Italijos klausimą.

Iš Amerikos.

DELEI PASKANDINIMO SUVALST. GARLAIVIO.

Washington, D. C. Torpedavimas (vokiečių povand. laivuko) arti Seilly salų Suv. Valst. garlaivio „Gulfight“ vėl išnaujo sujūdino valdiškas sferas. Garlaivį torpedavo gegužio 1 d. Pranešta, kad prieš torpeduojant nebuvo duota jokio perspėjimo. Žuvo du jureiviai ir nuo širdies sutrikimo mirė kapitonas Alfr. Gunter; 33 jureiviai išsigelbėjo. Valdžia pareivalavo iš Londono platesnių paaiškinimų.

BANDĖ IŠDINAMITUOTI NAMĄ.

New York. Gegužio 3 d., apie 8 val. vakare, pasigirdo baisi eksplozija Crotona parke — bandyta išdinamituoti Bronx Borough Hall. Tapo apdraskyta pietrytinis namo kampas. Iš visos Bronx apeliunkės subėgo apie 20,000 žmonių.

GEN. V. HUERTA APSIGYVENA NEW YORKE.

New York. Nesenai čion pribuvęs iš Ispanijos gen. Viktoriano Huerta, buvęs Meksikos prezidentas, kuris yra sustojęs Ansonia viešbutyje, pasiryžo apsigyventi New Yorke bei jo apeliunkėse. Jis pranešė, kad greit iš Ispanijos čion pribusią jo vaikai ir vaikų vaikai (išviso 30). Kaip tik-tai pribus jo žmona, tuoj visa šeimyna persikels į nunuotą gražų namą Forest Hills, L. I. Tris dukteris ir du sūnu vedę; išviso yra 5 dukteris ir tris sūnai. Gen. Huerta nurodė, kad jam pasidaboja New Yorkas, nes tai esąs gražiausias miestas.

DOVANOJO \$500,000 BAZNYČIAI.

Washington, D. C., geg. 5 d. Vyskupas Harding paskelbė, kad poni Archib. D. Russel iš New Yorko dovanojo pastatymui prieglaudos prie episkopalo šv. Petro ir Povilo katedros \$500,000.

GEN. VILLAI VĖL PASISEKĖ.

Washington, D. C., gegužio 5 d. Iš Meksikos sostinės pranešta, kad gen. Villos armija laimėjo keliuose punktuose centralinėje Meksikoje (gen. Obregono kariuomenė sumušta arti Trinidado). Gen. Villos kareiviai užėmė miestą Panuco, netoli Tampico. Tačiau gen. Carranzos agentas tapo išrinktas J. V. Gomez, kuris buvo jau prezidentu 1909—1913 m. Kadangi sulig krašto konstitucijos uždraudžiama vienai ypatai būti du terminu prezidentu, tai metams kongresas išrinko liglaikinį prezidentą.

PRANAŠAUJA VISASVIETINĖ KARĖ.

Philadelphia, Pa., gegužio 6 d. Profesoriaus Kuno Meyer išreiškė nuomonę, kad greitai laiku gali iškilti visasvietinė karė, kurio bus įtrauktos ir Suv. Valstijos. — Iškilus kare tarp Japonijos ir Kinijos, karės audra pasieks Indiją ir Ramųjį vandenyną. Suv. Valst., apgyvinusi savo interesus, bus priversta įsikišti karėn. Tai busianti karė tarp baltosios ir geltonosios žmonių rasų.

Japonija naudojasi proga, nes Europos valstijos negali jai užstoti kelių, taipgi kol kas nesikiš ir Suv. Valst. Visasvietinės karės priežastis — komercijinio charakteriaus; galutinai karė nukrypsianti prieš Anglijos kontrolę ant jurių. Amerika stengsis pasilikti neutrališką, bet galop turės imties ginklo.

NACIONALIŠKOS BANKOS.

Washington, D. C. Federališkas kontrolierius pranešė, kad balandžio mėn. 12 valstijinių bankų pasidarė nacionališkoms; 15 bankų padarė paskelbimus apie tai. Bal. 30 d. buvo 10,712 na-

eijoniškų bankų; iš jų 3,120 perstojo veikę. Likusiose bankose randasi \$1,075,186,175 kapitalo.

NAUJAS VENEZUELOS PREZIDENTAS.

Washington, D. C. Iš Karakaso oficiališkai pranešta, kad Venezuelos respublikos prezidentu tapo išrinktas J. V. Gomez, kuris buvo jau prezidentu 1909—1913 m. Kadangi sulig krašto konstitucijos uždraudžiama vienai ypatai būti du terminu prezidentu, tai metams kongresas išrinko liglaikinį prezidentą.

SUV. VALST. PRAGERIA KAS.

NEW YORK. Valstijinis sekretorius savo kalboje Carnegie Hall pranešė, kad Suv. Valst. prigeria per metus \$2,500,000,000. „Sulig statistikos, — pasakė Bryan, — už vatą gauta \$520,000,000, už kviečius \$787,000,000 ir už kukuruzus (kornus) — \$1,700,000,000, ir visa ta suma sunaudota svaigalams.“

PANAMOS PERKASOS VĖLIAVA.

Washington, D. C. Panamos perkasa gavo savo vėliavą — mėlyvas gruntas su dviem raidėmis — „P. C.“ Šita vėliava turi plevėsuoti ant kiekvieno perkasos plaukiančio laivo.

BANKIERIUS MANDEL NUTEISTAS 5 METAMS KALĖJIMO.

New York. Bankierius Mandel (155 Rivington st.) tapo pasmerktas nuo 2 iki 5 metų kalėjimo už netikusias spekuliacijas žmonių pinigais; taipgi turi užmokėti \$3,000 baudmės.

Iš Lietuvos.

VOKIEČIAI LIETUVOJE.

Seinai. Vas. 13d., apie 4 valandą po pietų didžiausiu klyksmu įsiveržė į Seinus vokiečių raiteliai; paskui juos sekė pėstininkai, artilerija ir kiti. Apsinakvojo jie tik toje miesto pusėje, iš kurios negresė pavojus nuo rusų. Ant rytojaus atsikraustė čia ir 21-jo korpuso štabas, kurio viršininku yra generolas Belov'as, o vėliaus buvęs 39 rezervinio korpuso štabas.

Nuo pirmos dienos prasidėjo Seinuose ir apilinkėje vokiečių šeimyninkavimas, nuo kurio miesto ir kaimų gyventojai nebeteko duonos, javų, bulvių, kiaulių, arklių, avių ir pašarų.

Per tris savaites važinėjo po kaimus kareiviai ir rinko visokių javus, kuriuos siūsdavo vėzimais Vokietijon. Aprinkus visą nuo gyventojų išpaviršius, prasidėjo kuosmulkiškos kratos: krėtė po visus kampus, net ir lovų šiaudams nebuvo vietos. Paimdinojo ir visai nereikalingus sau daiktus, kaip tai moterų šilko skaras ir kitus panašius.

Pastebėtina, kad kareivija iš pradžių neturėjo su savim jokio maisto, tik savaitė laiko praslėnė pasirodė labai mažai duonos, kurioje daug esama bulvių; lengvai sužeisti kareiviai besivalkiodami po miestą nuolatės malda: „Dieve, duok duonos.“

Bent du kartų pardavinėjo kareiviams atvežtusius iš Vokietijos lašinius, už kuriuos mokėdavo 1 markę ir 50 pf. už svarą. Arklius visą laiką maitino vietos gyventojų pašaru.

Katedros bažnyčioje laikydavo belaisvius; šventoriuje intaisė kalvę ir nuolatos buvo pilna arklių ir vežimų, vėliaus susiradus

30 netinkamų arklių juos nušovė ir šlapat norėjo užkasti. Seminarijoje visą laiką buvo sužeisti vokiečių kareiviai, kurių čia gerkas skaičius perėjo.

Cerkvė, kirkė ir sinagoga iš pradžių buvo paverstos kalėjimu belaisviams, o vėliaus cerkvėje ir kirkėje sudėjo armotų šunius, sinagogas perdirbo į ligonines.

Vasario 15 d. pasirodė apkelbimas, kuriuo draudžiama: suteikti išeiti gyventojams gatvėn, turėti karvelius, kalbėti apie vokiečių armijos nepasisekimus, rėsti ginklus, gadinant telegrafų vielas, slėpti nuo kareivių reikalingus jiems daiktus, pranešdinti rusams apie vokiečių žygius. Už prasižengimą — sušaudymas.

Vokiečių kareiviai lenkai sakė, kad tarpe pačių vokiečių kalbama, buvę vokiečiai neišlaikys, nes, girdi, kaizeris turis per daug priešininkų.

Atėjus į Seinus rusų kareiviams, iš vokiečių aeroplanų buvo numesta 9 bombos, kurios vienok jokių eibių niekam nepadarė.

Bekelaujant į Gardiną sustojome Augustavo miškuose pas girininką, kurio stubelėje pirmiau nakvojus vokiečių ofice, čia radome jų parašą ant sienos — Dieve, nubausk Anglią — Gott, strafe England. N.....s.

Šakių padangėje. Sausio pabaigoje ir vasario pradžioje šakių gyvenimas atsitaikė. Vokiečių padarytas rudenį ukin. nuoskaidas turtingesnieji dalinai atlygino. Pabrango javai, pradėjo pirti ir arklius, nors pigiai mokėjo. Pasiliovė „prekyba“ prusiais gyvuliais, per tai pas mus gyvuliai pabrango. Bet žmonės, kuriems aplinkybės leido, nesišukubino išsparduoti, visi tikėjosi toliau dar labiau pabrangsiant. Nors armotos Prusuose kasdien užė, bet žmonės apsisprato ir antrojo vokiečių užpludimo nesitikėjo.

Bet armotų tranksmas didėjo, gi naktimis gaisrai rodė užimančių pavojų. Vasario 8 d. musų abazai ir kariuomenė ėmė trauktis į pietus abiem Šešupės pusėm Naumiesčio linkon. Žmonės, gyvenantieji arti Šešupės, pradėjo kraustytis tolyn nuo sienos. Vasario 10 d. vokiečiai užėmė Slavikų ir tą naktį Naumiestį. Žmonių kraustymasis buvo begalinis. Visi nujautė, kad vokiečiai užėmė musų kraštą apiplėš. Beto, gąsdino jaunuomenę gandas, kad vokiečiai mobilizuosią jaunus vyrus. Per keturias dienas bėgančiųjų buvo pilni keliai. Vieni kraustėsi pas gimines, kiti pas pažįstamus, treči ir pas nepažįstamus. Kiekvienas bėgo tolyn nuo sienos, kad vokiečiams užėjus galėtų tolyn paskrukti. Net apie Lukšius gyvenantieji ukininkai, jei ne bėgo, tai bent pasirengę buvo bėgti.

mą sukabina ant „blogos surėdymo“ vagio. Net ir karės nelaimė, kur šimtai tukstančių žmonių bereikalingai žūva, ir ta išsitinka ant „Dievas davė“ vagio.

Kasžin kaip būtų, jei tas vagis vieną gražią dieną imtų ir išsiluptų iš p. Gyvenimo kambary sienos! Rodos būtų blogai, nes žmonės neturėtų kur pasikabinti visą nelaimės, visus sunkumus. Bet iš kitos pusės, rodos, būtų daug geriau, nes visi išvystų vagio vietoje didelę tamsią skylę, kurią visgi vargais negalais šviesos spinduliai nušviestų.

P. Norkus.

Bet vokiečiai pesiskubino užimti Šakių. Jie užėmė tikrai pasienį paraginavo kaikuoj ukininką stovybon į Naumiestį. Atiminėjo arklius, galvijus ir kitokius daiktus, taip kareiviai, taip laisvieji žmonės, net ir bobos. Parilga įsidrąsino atvažiuoti ligi Šakių, bet toliau nuo sienos gyvenantiems riekio bloga nedarė. Pabėgėliai, matydami, kad vokiečiai tolyn neina, vienas po kito visi sugrįžo.

Vasario 18 d. (n. k.) penkiolika vokiečių atėjo į Šakius. Mieste tuomet buvo tikrai keletas rusų kareivių. Jie užsislėpė už mūrų ėmė šaudyti vokiečius. Vokiečių kareiviai greit išbėgo iš Šakių, atsakinėdami į rusų šaudymus. Vaisiai buvo tokie: vokiečių vienas kareivis nušautas, kitas sužeistas ir du arkliu sužeistas. Rusų tik vienas kareivis sužeistas. Vasario 20 d. vėl keletas vokiečių atvyko Šakius, bet susirėmimo nebuvo.

Vasario 21 d., sekmadienį, žmonių susirinko bažnyčioje kaip paprastai. Visi bent paviršutiniai ramūs. Antrą valandą po pietų atvažiuo 3 vokiečiai (paprastai vokiečių kareiviai daro žvalgyms važiuoti, paėmę ukininko vėžimą) į Šakius, bet rusai juos išvijo.

Vasario 22 d. rytą plentų nuo Naumiesčio atkeliavo daugybė vokiečių ir užėmė Šakių, gi pavakaryj — Lukšius. Tą dieną į Šakius vokiečių kareivių atvyko tukstančiai, bet umai jų didžiulė išėjo Lukšių ir Griškabudžio linkon.

Vokiečiai, apsigyvenę Šakiuose, tuojau pradėjo po apilinkes medžioti. Iš pradžių ėmė tik arklius, avizas, mėsą, o paskui kas papuolė. Nors, kaip girdėt, vokiečių valdžia yra uždraudus kareiviams iminėti kareivijai nereikalingų daiktų ir Naumiestyje pastatyta kontrolė, bet, matyt, vokiečiai šunkeliais išgabena į Prusus „savo“ daiktus, kadangi plėšia nuo ukininkų, be kareivijai reikalingų daiktų, dar patalynes, vyriškus ir moteriškus drabužius, apavus, skepetas, žiedus, pinigų ir tt. Yra tokių kareivių, kurie vaikščiodami po kaimus vien tik ir užsima pinigų plėšimui, mat, su tokia „kontrobuacija“ mažiausia „turbacijos.“

Kaip visur, taip ir vokiečių kariuomenėj yra „gerų“ ir blogų žmonių. Vieni net ir prie apiplėšimo mandagumo laikosi, kiti žiaurūs, beširdžiai, nepermaldausimai, netinkamus jiems daiktus gadinama arba naikina, pinigų varu reikalauja. Šis visa ko aišku, kad dabar vokiečiai daug daugiau nuostolių padarys, negu rudenį.

Vėliau ėmė imti stuikas ir rinkti vyrus nežinia kuriam tikslui. Kadangi rudenį vokiečių paimtieji stuikininkai nesugrįžo ir apie juos niekas ligšiol nieko nežino, tai dabartinis stuikų ėmimas žmones labai gąsdina, žmonės nuo vokiečių slapstosi. Už nuskaudimą, kiek teko girdėti, teisybės nerandama nei pas vyresnius.

Taip buvo ligi vasario 26 d. (n. k.).

A. Juvenis.

Leipalingis, Seinų apskr. Ir vėl leipalingiečiams smūgis, ir vėl vargas, nuliudimas, bet dabar daug didesnis, negu pirma! Po pirmo prūsų atsilankymo leipalingiečiai dar buvo ne taip nuvarginti, bet dabar atsieis iškendos, būtų daug geriau, nes visi išvystų vagio vietoje didelę tamsią skylę, kurią visgi vargais negalais šviesos spinduliai nušviestų.

P. Norkus.

kam pasisekė iš jų rankų išstrukt. Prusai dabar buvo kur kas aršesni, neg pirmąsyk; dabar jie viską ėmė, kaikiuriuos net ir suplakė lazdomis. Kaikur tai ėmė visus galvijus; geresniusius išsitrinko sau, o kurie jiems netiko, tai išvarė sušaudė. Leipalingyje kaip tik prūsų žvalgai atėjo, tai pirmiausia draugijos krautuvę išplėšė, kas buvo paslėpta rusų ir tai jie surado (sako, buvę žydai nurodę), žydų gi krautuvę tuo tarpu dar nelietė. Leipalingio parapijoj sudegino šaulėnų kaimą ir pačiame Leipalingyje sudegino, bet kiek tuo tarpu — tikrai nežinau, sužinojęs parašysiu. Iš prūsų kalbų matyt, kad jiems ši karė jau gana įkirėjus.

Nuliudęs.

Marijampolės padangė. Sausio 30 d., trečią valandą po piet, sugaudus armotoms, pradėjo kristi į Marijampolės miesto gatves granatos. Daugiausia šuvių krito apie bažnyčią. Kas gyvas lino rusiuosna. Už poros valandų šaudymui apimus įėjo miestą vokiečių kariuomenė. Pirmiausiai kareiviai puolė į miesto gyventojų butus lankyti ir kažin ko įieškoti, pagaliau ėmė rinkti savo vyriausybei ir sautinkamus gyvenimus. Pasilikusieji miesto gyventojai tunojo savo lindynėse nežinodami, kur dėtis ir ką bedaryti. Vokiečių kareiviai drąsiai šeimyninkavo ir įsakinejo visa, kas jiems reikėjo duoti ir visam kame jiems tarnauti.

Ant rytojaus gatvėse pasigirdo bubnelio balsas, butuose gi pradėjo lankytis vokiečių kareiviai, kurie įsakinejo visiems gyventojams rinktis miesto turgavietėn. Ten vokiečių valdininkas keturiomis kalbomis (vokiškai, lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai) įsakė gyventojams po mirties bausmės ramiai elgtis, nuolankiai pildyti visus paliepimus, niekur iš miesto be jų žinios neiti, nuvalyti gražiai kiemus ir gatves ir nuo sutėmų lig išauštant nevaikščioti miesto gatvėmis.

Per pirmas penkas dienas nuo vokiečių įėjimo Marijampolėn, be paliovos traukė per miestą jų kariuomenė Liudvinavo linkui. Pagaliau Pelenės dieną įsakytą buvo ligi pietų susirinkti Kumelionių kazarmėse visiems vyrams nuo 16 iki 30 metų, o po pietų — nuo 30 lig 45 metų; neatėjusiems paskelbta mirties bausmė. Komisija juos visus apžiūrėjo, tik mažuma grįžo atgalios, kiti gi buvo sulaukyti nežinia kokiam tikslui Kumelionių kazarmėse.

Vokiečių kareiviai nuolatos gresė, kad jų kariuomenė jau paimusi Alytų, Gardiną ir Varšavą. Ant Kauno jie šiuo žygiu neina. Beto sakėsi jiems menkas daiktas kariuoti su Rusija ir Francuzija, bet Anglijai už jos įsimaismą į šią karę smarkiai keršysia.

Nepaisydami ramių gyventojų, vokiečiai savotiškai šeimyninkavo: rinko sau butus, ėmė rakančius iš vieno namo ir nešė į kitą; pritrukus malkų ardė tvoras, laužė butų duris ir degino kas jiems pakliuvo. Mieste dažnai pasirodydavo iš sodžių atvartų važiuotų ukininkų su pilnais javų maišais ir kur jie pagaliau dingdavo, nežinia.

Vieną dieną vokiečiai paskelbė pradėsią šelpti badaujančius vargdienius, kuriems įsakytasusirinkti Ponų gatvė. Suėjus šiems su puodeliais ir blindeliais nurodyton vieton, vokiečiai sustatė į eiles, nufotografavo ir paleido namon.

FELJETONAS

VĀGIS.

Man norisi papasakoti apie vieną vagį... — tik, meldžiamieji, ne apie tą, ką apkrausto žmonių kišenių ar savininkui nematant pasisavina svetimąjį turtą. Aš pakalbėsiu apie reikalingą ir naudingą daiktą, — apie vagį, kurį žmonės sienon inkala ir ant kurio galima pakabinti trintinius, kepurę ar kitą kokią naudingą ar nenaudingą daiktą.

Juk visi žino, kad jokis kambarys napsieina be vagio; juk vis reikia ką nors pakabinti — ar tai veidrodis, ar tai paveikslas, ar laikrodį, ar lempą, ar ką kitą. Taip lygiai ir gyvenimo kambarys turi vieną labai storą vagį, ant kurio galima viską sukabinti.

Paprastai žmonės kalba, kad ponas gyvenimas yra labai rimtas žmogus, kad jis viską rimtai veikia, bet iš tikrųjų jis kaip-kada ištaiso tokią „baiką“, kad žmogus imk ir plyšk juoku. Ot, štai jis — nežinau kada, turbūt labai senai, ėmė tą savo kambaryje esantį vagį nudažė tamsia spalva ir ant jo dešiniojo šono užrašė: „Dievas davė“, o ant kairiojo vagio šono padėjo patarimą: „blogas surėdymas.“

Kas nors kiek pažįsta poną Gyvenimą, tas be abejonės gerai ži-

no, kad jo kambarys labai platus, „ruimingas“, o kas jo nepažįsta, tam kartais išrodo viskas labai siaura, bet tai tiek to. Taigi tie, kurie esti pono Gyvenimo kambaryje dešiniojo pusėj, mato tik užrašą: „Dievas davė“ ir mano, kad toks to vagio vardas. Kurie gi stovi kairiojo, tie mato ant vagio užrašą: „blogas surėdymas.“ Stovintieji gi viduryje Gyvenimo kambarys nemato jokio užrašo, o vien tik tamsų vagį.

O kabinti ant to vagio Gyvenimo kambaryje yra net per daug kas. Štai vienam iš dešiniojos pusės pabėgo žmona, — žinia, žmogui didelė nelaimė, nėra nė kam valgyt išvirtų, nė kam vaikų prižiūrėti; na, žmogus tokią nelaimę, tokį sunkumą juk nevalkios paskui savęs — jis kaip-tik pakabina ją ant vagio „Dievas davė“ ir tuoj jam lengviau pasidaro. Kitas gi iš kairiosios pusės, gerokai įsigėres, susipešė su draugu ir pakliuvo kalėjiman — juk tai irgi didelė nelaimė, reikia juk užmokėti bausmę kruvinai uždirbtai grašiais arba patūpti keletą dienų šaltojoje. Tai kur gi tokią nepakeliamą nelaimę padėsi — reikia gi pakabinti

ant to paties vagio, tik iš tos pusės, kurioje ura užrašas: „blogas surėdymas.“ Trečiam iš vidurio Gyvenimo kambary nesi-seka gyventi — jis amžinai pykstasi su savo žmona-lenke — juk ir tai nelaimė, kuri tuojaus atsiduria ant „Tamsybės“ vagio.

Arba štai vienas pirmadienį ėmė girtas dirbtuvėn, inkišo ranką mašinon — ją sumalė. Ir dar nespėjo žaizda užgyti, o jau tas žaizdos priežastis senai kabo ant „Dievas davė“ vagio. Kitas gi parsinešė iš publiškųjų panelių sifilį, pradėjo sirgti, gydytojams kaštuoties; draugai lanko ligonį ir nelaimę kabina ant „blogos surėdymo“ vagio.

Iškilo šalyje ekonomiškasis krizis — apsiereikšė nelemtoji bedarbės nelaimė. Visi, kur jie ne stovėtų, ar po kairiai, ar po dešinei, — visi bedarbės nelaimę sukabina ant to vienintelio vagio; tik vieni mano, kad jie ją pakabino ant „Dievas davė“ vagio, kiti — kad ant „blogos surėdymo“, o treči — ant „Tamsybės“ vagio.

Ir nėra gyvenime tokios nelaimės, kurios sunkumą nepajausytas vagis. Visą, ką žmogus turi sunkaus ar negero, jis visuo-met pasikabina ant jo. Tiesia, retkarčiais ir velniui gerokai tenka bet tai tik ar nuo nedorų žmonių, ar nuo „nesusipratėlių“, ar, pagaliau, nuo bedievių. Geresnieji žmonės butinai vagių pasinaudoja, o ne velniu.

Net ir tie, ką žmonės užmušinėja, ką grumojančius laikus ra-ko, ir tie savo nuodėmių sunku-

Po poros savaitių vokiečių tarpe prasidėjo lyg koks neramumas: manėme, kad jie Marijampolę greit apleis, bet vėl nusiramino. Aš pasiryžau bėgti ir, nors su didele baime, bet užuolankomis ir giriomis man pavyko išsprukti iš vokiečių užimtos vietos. K.

Seirijai. „Nov. Vremia“ 14014 num. skaitome apie vokiečių darbelius Seirijuose.

Pirmas vokiečių darbas Seirijuose, — sako dienraščio korespondentas, — paimti užstovus. Vokiečiai laudė po pasiturinčiųjų namus, areštavo gyventojus ir vežė Vokietijon.

Seirijų apeliuokę vokiečiai suėmė apie 500 jaunų vyrų ir išgabeno Prūsijon.

Gyventojai visur apiplėšti lig pamato. Prusai ėmė visa: grūdus, arklius, gyvulius ir net patalus.

Sudeginta daug kaimų ir palivarkų, pavyzdžiui: Mankunai, Sagava, Ginčionys, Noragėliai, Gervėnai, Straigėškiai, Svėntėžeris ir kt. Vokiečiai davė gyventojams tik po 10 minučių laiko išsirengti iš namų, naikindami visa, kas tik pasimašė. Daug gyventojų išmūšta.

Tokių žinių paduoda „N. Vr.“ Tai patvirtina ir mūsų korespondentas, kurs paduoda dar ir sudegusių ukininkų skaičių — visuose kaimuose tokių bus daugiau šimto.

O, nelaimingoji Klaipėda, ir tie, per kurių žioplumą tokia nelaimė nekaltus žmones užgriuvo...

Alsėdžiai (Telšių aj.). Vasario 7 d. keturi ukininkai ir viena mergina (vieno ukininko tarnaitė) nusipirkę denaturuotojo skirito, jį kaž-kuo praskiedė, išsigėrė. Ir štai iš jų du jau pasimirę, trys dar gyvi, bet menka jų gyvybė, rodos, ir jie neišgyvens. Vienas ukininkas ir jo tarnaitė iš Skurvydų sodžiaus, kiti trys iš Paplatėlių. Tų nuodų jie gavę Alsėdžiuose. A.

Kun. M. Gustaitis, „Žiburio“ progimnazijos direktorius, šien dien. kovo 17 d., išsikrausto Traukosna.

Mosėdis (Telšių apskr.). Bandymas „Blaivybės“ draugijos vardu atidaryti Mosėdyje kungyną-skaityklą vėl nepavyko: negauta iš gubernatoriaus leidimo.

Linkuva (Panevėžio ap.). Girtybė smugis. Kovo 5 d. val. sėjame buvo susirinkimas, kur tarp kitų reikalų buvo nutarta galutinai 60 balsų prieš 5, kad ir po kare nebūtų aludžių ir kitokių girtybės įstaigų. Išspradžių atsirado keli rėksniai, kurie norėjo tą šventą darbą gaisinti, bet dviejų vyrų — pp. B. ir J. rupeščių tas sumanymas praėjo ir po nutarimų visi pasirašė. G.

Utena (Ukm. apskr.). Utenos parapijoje susekta 5 slapsti bravarėliai, dirbantieji degtinę iš polituros. P.

Liet. Draugijos nukent. delei karės šelpiti Komiteto butas ligšiol gana sunkiai buvo surandamas, mat, nebuvo jokios nė mažiausios iškabėlės. Šiomis dienomis betgi Komitetas įsitaisė gražią didelę iškabą lietuvių ir rusų kalbom, kad dabar ištolo matyt.

Prūsų lietuviai belaisviai Rusijoje. Kaip žinome, daugelį Prūsų lietuvių belaisvių vyriausybė nu-

gabeno į Rusijos gilumą. Dabar, kaip girdėt, įvykusia tarp rusų ir vokiečių vyriausybės sutarčia esą leista grįžti Vokietijon vaikams lik 17 metų, vyrams nuo 45 metų ir visiems netinkantiems kareivauti ir moterims. Kažin ar daug tik tuo leidimu benorės ir begalės pasinaudoti. Be Prūsų Lietuvos belaisvių Rusijon gilumon išgabenta taip pat Šuvalkijos ir kitų vietų vokiečiai kolonistai. Bet tų kolonistų padėjimas daug geresnis. Jiems leista apsigyventi po kaimus kur kas nori; prusams gi galima gyventi vien tik gubernijinių ir apskričių miestuose. Saratove apgyvendinta jų apie tūkstantis. Apgyvendinti jie daugiausia buvusiose karciamose.

Delei netikusių gyvenimo sąlygų belaisvių tarpe įsivėisė įvairių ligų. Per 22 dienį iš tukstančio žmonių mirė 92. Tai priverstė saratoviečius sutverti tam tikrą sanitary komisiją, kuri nusišamdė belaisviams tam tikrus namus. Tačiau tuose namuose tegalėjo apsigyventi vos 410 žm., 300 gi turėjo apsigyventi privatiuose butuose, o 300 tose karciamose. Gyvenantieji komisijos namuose gauna po 15 kap. dienai. Jie visa perkasi, gaminausi ir verda bendrai. Iš tų 410 žmonių pusė lietuvių. Iš viso gi lietuvių belaisvių Saratove apie 600 žmonių.

Dabar minėtoji komisija rupinasi, kad tuos belaisvius gluboti apsiimtų miesto duma. Žemietijos suvažiavimas taip pat paskyrė belaisviams sušelpiti 5,000 rub. ir kreipėsi į vyriausybę, pražydamą tam reikalui paskirti 25,000 rub. Apsilankiusieji Saratove lietuvių „Globos“ įgaliotiniai **Keinys ir Kairys** paliko komisijai 300 rub. pietums belaisviams. („Viltis“)

Iš Latvijos.

RYGA.

P. Pundzevičius, karės lauke bevargdamas, atsiminė savo mokines ir atsiuntė joms pasveikinimą.

„Girdėjau, kad jaunosios Rygos artistės vėl vaidins ar vaidino jau „Nepasisekė Marytei.“ Kaip būčiau norėjęs pamatyti jų šiumetinį pasisekimą, nes vilnuosi, nebuvo priežasties joms blogiau vaidinti Aplodiruoju joms visoms ištolo. Lavinkitės, jaunosios-dailiosios pajiegos, dailiam tvėrime dailiojo meno ir givinkite visų sielose jo atjautiną; bus tat apvertinta ir liks amžinu, o aplinkybių kad ir kažkokie nuožmumai nestengs „jūsų dailaus darbo vaisių išgrauti. Sveikink, Birutėl, savo trupą nuo matų nęs.“

Priitrukus juodos duonos Rygoj daugelis pradėjo važiuoti jos pirkties į Mintaują; važiuoja daugiausia krautuvninkai. Juoda duona jau gaunama šen-ten ir Rygoj, tik parduodama brangiau.

Rygos „Tekstilio“ (vilnos audžiamasis) fabrikas 1914 m. pelno turėjo 440,873 r., iš kurių akcijonieriams dividendų išmokama 200 tūkst. rub. Fabriko pamatinis kapitalas 2 mil. rub.

92 ir 93 sanitariniai traukiniai su sužeistais atėjo Rygon kovo 24 d. Didelę partiją atsigavusių kareivių tą pačią dieną išgabeno iš Rygos.

Paskutinę partiją Vokietijos pavaldinių išsiuntė iš Rygos kalėjimo kovo 22 d.

Briedžio mėsos atžeta iš Archangelsko kokie 4 vagonai. Par-

siduoda perkant po daugiau 7—7,20 k. pudas, bet po mažiaus — 18—20 k. svaras. Mėsa Rygoje dabar abelnai pabrango.

Lietuvių linai Rygoje. Prieš Velykas du lietuvių valstiečių Platių parapijos, Juoz. Alminas ir Stan. Laušis, buvo atvežę parduoti vagoną linų, Prabas buvo atsiuntę pirmiaus ir sudegė su Beto linų kontora po 6 rub. pudą. Atvežus linus į kontoros sandėlį, pirkliai atsiskak mokėti sulgtą kainą, nes linai esą ne tokie, kaip buvo parodyta bandymui ir pasiūlė kainas daug mažesnes, ne kaip davinėjo Plungės žydėliai. Mat, vienas iš jų atsekė paskui minėtus valstiečius Rygon ir pranešė čionykščiams pirkliais, kad nemokėtų brangiaus, kaip buvo siūloma Plungėje. Kontora atsiskak imti linus, kurie paliko suversti kieme. Per didelį vargą žmonelės įsiprašė palaikyti savo tavo- rą p. Pivovaro sandėlin Uzdau- guvyj, mokėdami po 1 rub. į dieną, patį gi ėmė vaikščioti po Rygos kontoras, siūlydami savo tavorus; bet dauguma kontorų nei šnekėt nenorėjo, sakydami, kad lietuviškų linų visai neperka. Pagalios po dviejų beveik savaitių įjieskojimo pasisekė surasti, padedant „R. Garso“ atstovui p. Misevičiui, pirkėją N. Balsono kontoroje, prie Gogolio g. N6, kur ir paėmė visus linus, neveizint į jų „lietuviškumą“ ir užmokėjo po 5r. 40k., brangiaus, negu Plungės žydėliai davinėjo, ir dar prižadėjo priimti kitą vagoną, kurį musiškiečiai žmonės buvo palikę Mažeikiuose. Tokiu būdu mūsų žemaičių ištvermė praskynė jiems kelią prie linų pardavimo tiesiai ir pirmasias rankas. N.

Cukraus dideli siuntiniai atvežta Rygon, kurio užteksią kokiems 3 mėnesiams. Gelžkelio atvežama taipgi nemažai medžių, kuriais pradėjo kurinti kai-kurie fabrikai. Taipgi atvežama, kad ir ne po daug, ruginių miltų. Užtat avių labai trūksta; vežėjai nebeturi kuo šerti arklių, ypatin- gai gi dejuoja gaisrininkai.

Liepojuje patraukta atsakomybėn 4 vokiečiai del slapto vaikų mokymo.

Revelis. Miesto gazo įstaiga paskelbė gyventojams, kad miestas pradėdant nuo kovo 26 d. nebebus apšviečiamas, nes trūksta anglių.

Vokiečių minos. Praeitą rudenį vokiečiai pradėdant nuo Palan- gos palei Kuršo pajūrį išdėjo mi- nas, bet netikusiai. Vienas iš jų vėtra nutraukė ir išmetė ant kranto, kitas išsėjojo žvejai, o dar kitos dabar/smarkiai spro- gsta jūrėje nuo plaukiančiųjų po jūrę ledų.

Liepojaus kleboną kun. Vizbo- rą vietos Latvių Katalikų Savi- tarpinės Pašalpos Draugija per savo visuotinę susirinkimą išrin- ko garbės nariu.

Baltijos krašto baronams dvar- poniams trūksta darbininkų. Baronai dejuoja, kad blogi laikai ir tokių algų, kaip ligšiol, nebegali- ma darbininkams mokėti. Bet latviai bėrnai esą nusprendę su- sitelkti į artelius ir verčiau lie- lianti į Rusiją darbo įieškoti. Tie, kurie pasilikę Baltijoje, pra- šo padaryti raštiškus kontraktus. Už mažesnę algą neivienas neno- ri dirbti. Baronai sau darbinin- kų pradėję įieškoti Lenkijoje, rašo „Dien.“

(„R. Garsas.“)

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Balandžio 22 d. parapijinę sa- lęj (Havemeyer ir N. 5 str.) at- sibuvo trečias iš eilės moterų dr- ejs „Lelijos Žiedas“ lavinimosi vakarėlis, kuriame dalyvavo pu- sėtinas būrelis moterų, mergi- nų bei mergaičių. Programėlin- inėjo dainos, deklamacijos ir dvi paskaiti.

M. Rukštelutė deklamavo — „I saulutę;“ J. Rukštelutė — „Lietuvos vargai;“ M. Barzdai- čutė — „Broliai, artyn šen;“ A. Mačiulaitė — „Aušrai užte- kant;“ galop, 4 metų amžiaus vaikelis, J. Mačiulaitis, padekla- mavo — „Oi, rože, rože!“

Paskiau O. Antanavičiūtė skai- tė — „Apie veido gražumą ir kaip jū užlaikyti.“ Antra skaitė po- ni Urš. Karalevičienė — „Apie sutaisymą gero ir pigaus valgio.“ Toliau tapo padainuota pora dainelių — „Onute miela!“ ir „Saulutė nusileido — mėnulis už- tekėjo.“ Po šių dainelių ma- žos mergaitės pašoko ir padaina- vo apie seną mūsų tėvynę.

Ant pabaigos M. Zakarevičiūtė padainavo solo — „Siras dainelė.“ Tuom ir užsibaigė vaka- rėlis.

Čia turiu pažymėti, kad moterų draugystė „Lelijos Žiedas“ veiklia, sulig išgalės, gan ener- giškai ir stengiasi patraukti Bro- oklyno moteris bei merginas prie pasidarbavimo savo gerovės nau- dai. Reikia manyti, kad ši mo- terų draugijėlė vis eis tvirtyn ir atneš vietos lietuvaiteis nema- žą naudą. Jei mes pažvelgsim ant kitų tautų moterų, tai pa- stebėsime, kad jos turi tvirtas sa- vo draugijas ir nuosekliai vei- kia moterų bei visuomenės labui. Mes, lietuvaitės, irgi privalome daugiau lavintis ir švieties, o tąsyk galėsime laukti geresnių laikų.

Mėnesinis draugijos susirinki- mas atsisub gegužio 13 d. toje pačioje salėje; pradžia 8 v. vak.

A. Sedakerskiūtė.

PATERSON, N. J.

Pirmutiniam gegužio nedė- dienį Patersono Lietuvių Cho- ras parengė išvažiavimą į girią, ant tyro oro. Nors nevisai an- ksti išvažiavo ir neperdaug laiko turėjo, bet tą laiką tinkamai su- naudojo ir linksmai bei gražiai praleido pavakarę. Susirinkus paskirton vieton, pirmiausiai cho- das sudainavo keletą dainų. Pa- skui p. J. J. Gedminas iš Brook- lino perskaitė vieną-kitą straip- snį apie karę, iš ko iškilo ginčai.

Paskiau čia buvęs lietuvis fo- tografistas iš Kingston, Pa., nu- traukė keletą paveikslų — visus susirinkusius kartu, chorą atski- rai ir dar vieną-kitą grupę. Ga- lop Choras sudainavo dar kele- tą tautiškų ir šiaip linksmų dai- nelių. Vienas labai malonus pa- tėjimas — tai tas, kad čia ne- buvo jokių svaiginančių gėrimų. Jeigu kas norėjo gerti, tai buvo zamtos dovanotos šaltinis kelis žingsnius nuo aprinktos vietos.

Matyt, kad jau pradeda įsikun- ti tarpe mūsų susipratimas, kad galima linksmai laiką praleisti ir be svaigalų su visomis blogomis pasekmėmis. Saulei besileidžiant visi prad- jo mąstyti apie namus. Eidami namon visu keliu iki gatvėvežio, Choras gražiai dainavo, ant ko labai atkreipė atidą svetimtau- čiai. Abelnai tas dar malonų įspudį.

Butų malonu, jeigu Choras tankiaus parengtų tokius pasilin- ksmnikus, nes matyt, kad ir ki- tiems jie patinka. — Buvo atė- jusių daug žmonių, kurie nepri- gulį prie Choro, bet jam atjau- čia ir męgsta panašius išvažiavi- mus. A. Jakubavičiūtė.

NEW HAVEN, CONN.

Atskaita surinktų aukų nuken- tėjusiems lietuviams — abelnai už visą laiką iki kovo 1 d., 1915.

Išrinktasis komitetas atsisau- kė į vietines draugijas, idant pa- aukautų iš savo izdo kiek kuri išgali. Dr. D. L. K. Vitauto au- kojo \$100 ir pasiuntė į Lietuvos Gelbėjimo Fondą; Liet. Klubas

aukojo \$100 — pasiuntė į Selpi- mo Fondą; Liet. Rep. Klubas pa- aukojo \$50 — pasiuntė į Liet. Gelb. ir Autonomijos Fondus po \$25; Lietuvačių Apšvietos Dr. aukojo \$25 ir pasiuntė į Liet. G. ir Aut. Fondas; — sykiu \$275.

Kolektoriai pridavė surinktas aukas sekančiai.

1—K. Blažaitis pardavė žen- kelių už - - - - - \$13.00
2—K. Šaliunas — už 13.00
3—St. Rudzinskas — už 6.00
4—J. Maseliunas — už 6.00
5—Ag. Pilveliūtė ir O. Šaliuniūtė — už - - - - - 5.55
6—K. Zigmančiūtė su- rinko nuo svetintaučių 6.35

Viso iki kovo 1 d. iš New Ha- ven, Conn., per bepartivišką ko- mitetą pribuvo aukų \$324.90.

Už vasario mėn. aukojo šios ypa- to nemažiau kaip 25c.: M. J. Vo- ketaitis, J. Vikšraitis, M. Ma- karevičius—po \$1; T. Dapkus, F. Simanavičius, J. Smithas, S. Lionikas, F. Luža, J. Vaitkevi- čius—po 50c.; J. Vikšraitis, K. Šaliunas, J. Rubinskas, J. Jan- čius, J. Astrauskas, A. Bakaitis, M. Lietušaitė, B. Lietušaitė, P. Mačiulaitienė, S. Minolga, K. Zig- mančiūtė, V. Zigmančiūtė— po 25c.; J. Kardauskas—20c. Smul- kių 75 centai.

K. Zigmančiūtė pinigais surin- ko nuo šių ypatų be ženklelių: Chas. Makarevich—\$1, M. Ta- naniom, Joseph Butkus, Leo Merr — po 50c., J. Gold, Rich Schfench, P. Reddie, J. Nolan, P. G. Abe Tohas — po 25c. Smul- kių — \$1.60.

Reikia priminti, kad tuli kolek- toriai dirba išsijuose, kad tik daugiau aukų pririnkti del nu- kentėjusių brolių nuo karės Eu- ropoje.

Galima taipgi pažymėti, kad buvo išrinkta 3 kolektores mer- ginos, SLA. narės, kurias 142 kuopa remomendavo kaip ga- bias lietuvaiteis. Vaikščiojant po stubas, užtiko tokius ge- raširdžius, kurie ne tik nedavė aukų, bet dar ir iškoliojo jas.

Apart to, turbūt tos lietuvaiteis įsimylėjo po vaikina, — o tie vaikinai raudoni iš visų pusių; pamatę, kad ženkleliai ne rau- doni, o tik rausvi, priegtam ne iš Sidlausko, o iš Pauksčio, gerai subarė ir išjuokė merginas, kad tautiečių fondan renka aukas. Delei tos priežasties jos ir atsi- sakė, nors buvo gana gražiai prašomos vietinio komiteto, idant apsiimtų ir ant toliaus darbuo- ties.

Daugiausiai darbuojasi pp. K. Blažaitis ir J. Butkus — tiedu tautiečių yra verti pagyrimo. Taipgi reikia tarti gily ačiū pa- nelei K. Zigmančiutei už pasi- stengimą parinkti aukų pas sve- tintaučius.

Galop reikia pridurti, kad mū- sų socialistai rezignavo iš tarp- draugijinio komiteto, nutardami darbuotis savo srovei; tame va- ja.

dovauja p. S. Rinkevičius ir dar kiti „Šakės“ ir „Laisvės“ agen- tai.

Varde viso Komiteto

M. J. Voketaitis

(pirmininkas).

PHILADELPHIA, PA.

Pietinėje dalyje mūsų miesto yra lietuviška bažnyčia po var- du šv. Jadvigos. Tos bažnyčios klebonas, vienuolis kunigas, ma- tyt, perdaug „pagirdavo“ socia- listus ir jų darbelius, kad vienas iš jų pasiryžo net nusiusti jį pas Amraomą. Bet vargšą „didvy- rį“ iš-po raudono vėliuko suba- toj, gegužio 1 d., sugavo poli- cijos detektivas Juozas Olejni- czak (jis yra lenkas, bet šiek tiek moka ir lietuviškai) ir nuvedė policijos stotin.

Potam „didvyri“ pasiūsta į li- gonbutį, kad gydytojai-pchieia- trai ištirtų jo perdaug „didi“ „razumėli“, nes apart tų dviejų grasinimo laiškų, kuriuos jis bu- vo nusiuntęs kunigui, kad pas jį rasta dešimts jau surašytų lai- škų, kuriuos jis ketino paskiau nusiusti tam pačiam kunigui.

Kaslink jo tautystės, tai tuo- tarpu negalima tikrai nieko žino- ti, nes vieni sako, kad jis yra lenkas, kiti gi — kad lietuvis; pasakoją, kad jis yra ir juodran- kis, kadangi neva nuo viršminė- to kunigo reikalavo ne tik to kad nustotų juos „gyres“, bet dar ir penkių šimtų dolarių.

Korespondentas.

SO. BOSTON, MASS.

Balandžio 30 d. atsisbuvo „Ga- bijos“ Draugijos Vaikų Choro teatras — sulošta vieno veiksmo vaikų operetė — „Tarnaitė pa- mokė“ (žodžiai Žemkalnio, mu- zika M. Petrausko). Lošimas at- sibuvo Lietuvių Salėj. Orkestra, chorą ir solistus dirigavo patsai kompozitorius, Mikas Petrauskas.

Lošime dalyvavo vaikai nuo 5 iki 13 metų amžiaus. Iš tokių vaikų susideda visas vaikų cho- ras.

Vakaras nusisekė gerai: visi vaikai atliko viską kaip reikia, ir operetė „Tarnaitė pamokė“ atlikta pilnai gerai.

Lošime dalyvavo: Zuzana Stan- kevičiūtė (Vince), Veronika Su- tkaičiūtė (Jagutė), Marijona Pi- voruniūtė (Aldė), Jonas Pivo- runas (Jonukas), Ona Višniaus- kiūtė (Vanda), Juozas Žabarau- skas (Jokubas), Alena Babins- kiūtė (Agotėlė), Kazys Višniau- skas (Vityš), Ono Skuduriatė (Alenėlė, tarnaitė).

Veikimas atsisbuva Lietuvoje Laike lošimo dainuojama kele- tas gražių dainelių ir šokama šo- kiai. Užsibaigia tautišku himnu. „Gabijos“ Vaikų Choras su- sideda iš 80 vaikų.

Ve kas pastebama Bostone — „Gabijs“ ne tik socialistai boi- kotuoja — tas jau žinoma, kas ne iš jų kromas, — bet ir kunigai. Dabar Bostone du kunigu, abu pašauktųjų — lietuvių vadovai, —met jiems, matyt, maži tas ru- pi; ką daro, tai su „biznio“ tik- slu, bet ne su kultūros siekiniais. Apie apielinęs kunigus nėra ko nei burnos ausint.

„Gabijos“ jaunimas lyg tyčia — sakytum — pasiryžęs butų, kad veikt ir veikt, nepaisant į aplinkybes. Kaip-kada „Gabijs“ iš medžiagiškos pusės nesiseka, bet nariai vistiek tampriai stovi prie savo tikslu. Šiuo vakaru publikos buvo irgi neperdaugiau- siai, nes buvo dideliausis lietus. Žmonėse „Gabijs“ turi didelę užuojautą, tik kairiųjų ir deši- niųjų fanatikų vadovai skersuo- darbuotis savo srovei; tame va- ja.

Korespondentas.

BALTIMORE, MD.

Čionai, kaip jau yra žinoma „V. L.“ skaitytojams, yra susitvėrusi Konferencija nukentėjusiems nuo karės šelpiti. Jau buvo minėta N12 apie baltimoriečių aukų rinkimą ir delei nesianti mo jų į L.G. ir A.F.

Mes, Baltimorės Konferencijos valdyba, turime pranešti apie tai tiek: kuomet, sugrįžus delegatams iš New Yorko seimo, iš raportų pasirodė, kad seimas buvo partiviskas ir pateko į socialistų rankas, tuomet baltimoriečiai ir nutarė, kad laikytis neprigulmingai ir surinktas Baltimorės aukas siųsti tiesiog Mokslo Draugijai Vilniuje.

Nors atsirado tokių, kuriems nepatiko viršminėtas nutarimas ir kurie agitavo priešingai, delei ko pora draugijų susilaikė nuo siuntinėjimo delegatų į Konferenciją — jie manė užtenkt tam darbu. Bet Konferencija tuom nenusiminė ir varo tą savo pradėtą darbą iki šio laiko.

Nors jau buvo manyta ir Konferencijoje buvo paduota įnešimai, kad surinktas aukas pasiųsti T. Paukščiai, L.G. ir A.F. išdintiui, bet dauguma draugijų buvo priešingų, tokiu būdu surinktos aukos turėjo pasilikti ant vietos.

Bet pradėjom svarstyti, kad tos aukos čionai budamos jokios naudos mums neatneš, bet dar skriaudą — sulauko visuomenę nuo aukavimo, tokiu būdu nutarėm, kad tie pinigai būtų išsiųsti į Lietuvą nukentėjusiems nuo karės. Balandžio 28 d. likosi išsiųsta Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijos pirmininkui, Dr. J. Basanavičiui, 1,000 rublių. Mes varde Konferencijos šelpimo nukentėjusių nuo karės tariame širdingą ačiū tiems, kurie aukavot, ir tikimės, kad į trumpą laiką baltimoriečiai vėl galės išsiųsti kitą tuksintų rublių.

Nors ir turime priešų, kurie patįs neaukavą, bet dar bando sulaukyti ir kitus nuo aukavimo, vienok mes nepaisykime nieko ir tik stengkimės aukaut kiek galėdami; — mes nepavargsim dėl tų kelių centų, o toms savo aukomis nušluostysim ne vienam verkiančiam ašaras. Meskime paritijas ir partijėles, stokim visi prie darbo ir dirbkime kiek tik mūsų pajėgos neša, kad apgynus mūsų vientaučius nuo taip baisios smėklos — bado.

Konferencijos G.N. nuo K.L.

Valdyba:

Pirm. — Mateušas Kurelaitis, Rašt. — Mikolas Akelaitis, Lėd. — Jons Česna.

(Antspauda)

BYESVILLE, OHIO.

Darbai pas mus, kaip ir abel-nai visuose Suv. Valst., eina gan blogai. Yra daug šeimynų, kurios negali užsidirbt sau ant pragyvenimo.

Lietuvių čia gyvena 8 šeimynos ir 5 pavieniai. Visi stiprios dvasios tėvynainiai, visi gerai skaito laikraščius. Prie progos pažymėsiu, kiek kokių laikraščių čion pareina: „Tėvynės“ 9 egz., „Vien. Liet.“—2, „Katal.“—2, „Naujienų“—1, „Lietuvos“—1, „Kel.“—1, „Laisvės“—1, „Darb. B.“—1, „Saulės“—1, — Sulig lietuvių skaičiaus laikraščių pareina užtekčiai.

Dabar karės metu žmonės lyg ir uoliau skaito laikraščius, tik nevisi yra užganėdinti savais laikraščiais, — ypač nepasitenkina tais, kurie apšlenkia su teisybe arba kurie yra vienpusiški, t. y., savuosius užtaria, nors ir blogai pasielgia, o kitos pakraipos išniekina, pasmerkia, nors ir gerai

darytų.

Čia randasi tik SLA. 145 kuopa, prie kurios beveik visi lietuviai ir priguli. Kuomet pasigerins kiek darbai, mėginsime čia sutvert TMD. kuopą. Reikia išdirbt dirvą, o paskiau sėt grūdus, tuomet galima bus laukt gerų vaisių del mūsų mylimos tėvynės.

J. A. Dominikaitis.

LIETUVAIČIŲ VIENYBĖ.

VIENYBĖJE galybė — tai mūsų laikų obalsis. Vienybė reikalinga visiems, taigi ir moterims, kurios pradeda dabar atbusti ir interesuoties ekonominiu ir visuomenės gyvenimu. Moteris pradeda sparčiai kilti apšvietoje. Ką galima pasakyti apie moteris abelnai, tą galima pasakyti ir apie lietuvių moteris bei merginas — tik jos žymiai yra atsilikę užpakalyje.

Vienok paskutiniu laiku labai tankiai tenka pastebėti, kad lietuvaitės subruzd, kad jos organizuojasi, kad jos stengiasi sueti vienybėn ir žengt apšvietos keliu. Mūsų lietuvaitės pradeda tverti draugijėles, ratelius, klubus — susispaite kruvon, jos nori pasidalinti nuomonėmis, gvil-denti jas paliečiančius klausimus, šviesties ir žengti pirmyn. Taip bent apsklembiama tų be-siorganizuojančių lietuvių pagaidavimai bei jų draugijėlių sie-kiai. Jei tas viskas būtų pildoma, tai niekas neišdrįstų ką nors užmesti.

Tankiai draugijos-klubo tiks-las pritraukia daug narių, ku-rios prisideda draugijon ne del organizavimosi bei vienybės, bet delei to, kad joje atras progą mokintis — rašyti, skaityti (lie-tuviškai ir angliškai), valgius ga-miniti, siuti, teatrus lošti, ar net ingyti nors pradinį supratimą apie įvairias mokslo šakas. Žo-džiū, jos nori susipažint su tuom, kas šioj gadynėj yra reikalinga kiekvienai moteriai bei merginai.

Susitvėrusi nauja draugijėlė daug turi darbo—išsidirbti, taip sakant, savo veikimo programą, sutvarkyti kningas ir kitus rei-ka-lus. Tas besitvarkymas kar-tais atsiliepia ir ant draugijėlės siekių vykdinimo. Priegtam, at-siranda ir iš šalies trukdymai. Delei to viso pasidaro daugiau darbo, daugiau nesmagumų.

Susirinkimai... Ant pirmo su-sirinkimo atsilankys dabar ant kelių sekančių — mažiau. Pas-kiau atsilankančiųjų skaičius vi-sai sumažėja. — Narės atšala, pradeda pamiršti apie svarbiausį obalsį — vienybę.

Jei paklaus, kodėl nesilanko ant susirinkimų, tai viena atsa-ko, kad susirinkimuose nieko in-domaus ir naudingo neveikiama, kita, — kad draugijoj randasi mergina, o todėl ji nenori lanky-ties susirinkimuose; trečia, ne-teisinasi, kad svečių buvę, ne-tikėtai reikalas užklupęs ir tt.

Kuomet susirinkime dalyvauja tik mažas narių skaičius, tai ir atsilankiusios narės puola dva-sia, lygir nuilsta, ir pradeda ma-nyti, kad visos jų pastangos ei-na ant nieko, — kad jų draugi-jėlei grėšia pairimo pavojus. Taip tankiai ir iškrinka susitvėrusios lietuvių draugijėlės.

Tulos gi narės priklauso drau-gijėlėn ikitol, kol neišgirsta, kad jų draugijėlė bei jos narės pa-juokia iš šalies. Bet labiausia nemalonu tas, kad mūsų moterė-lės daug kenkia besiorganizuo-

jančioms merginų-moterų draugi-jėlėms, — mat, joms nepatinka, kad jų draugės, atsikračiusios nuo senų papročių, pradeda žen-gti tvesniu keliu, pradeda švie-sties. Tokios moterėlės iš kailio neriasi ir visomis savo pajėgo-mis stengiasi trukdyti besišvie-čiančioms moterims. Žinoma, dru-čiausiu tų moterėlių įrankiu yra liežuvis. Nu, ir „veikia“ tas įrankis ne ant juokol... Žinoma, kurios moteris bei merginos tą viską supranta, ant to niekšiško darbo žiuri su panieka ir tvirtais žingsniais žengia pirmyn, bet daug yra tokių, kurios neapsi-kenčia ar net bijo tų palaidų lie-žuvių ir grįžta atgal prie praei-dimo tuščiai laiko, prie „linksmų dienų“, prie viso to, kas laiko moteris-merginas tamsumoje.

Lietuvaitės, kurios supranta, ką reiškia žodis „vienybė“, turi suprasti, kad tarpe jų turi bujo-ti vienybė, kad bei vienybės, ir su-tartino veikimo negali užsilaikyti ir tarpai draugijos — be vien-ybės neatsiekiami draugijų-drau-gijėlių tikslai.

Geros valios lietuvaitės, norin-čios pačios apsišviesti ir matyti kitas apšviestomis, privalo vien-ybėj laikytis ir branginti vien-ybę. Išmintingos merginos ar mo-teris, prisidėję draugijon, nema-no, kad viskas įvyks staigu, ko-kiu tai stebuklingu būdu. Jos supranta, kad kiekvienas darbas pradžioje yra sunkus ir reikalau-ja tvirto noro ir pasišventimo, kad pavyrti jį priešakin. Jos žino, kad visur reikalinga geri norai, pasišventimas, darbštumas, viltis ir ištvermė. Tos lietuvai-tės taigai supranta, kad buvoj-i-mas draugijos susirinkimuose at-neš didesnę naudą, negu tuščiai praleidžiant laiką namie.

Cia turiu pastebėti, kad atsi-randa net tokių moterų bei mer-ginų, kurios tyčia ateina susirin-giman, kad trukdyti praklinų darbą. Bet apie panašias ypa-tas neapsimoka kalbėti — jų var-das visiems žinomas.

Tokioms narėms, kurios neina susirinkiman delei to, kad drau-gijoje randasi joms nepatinka-mos ypatos, reikia pasakyti, kad tai yra savęs paniekimas kitų akys.—Tankiai to viso prieža-žastimi yra liežuvasimas ar šiaip kokis tuščias nesupratimas.

Meskime visus neišmintingus pasiūlymus, sanprotavimus bei išvedžiojimus! Atminkime, kad viso pasaulio moteris sukruto. Nejaugi mes, lietuvaitės, palik-sime ir toliau visų užpakalyje? Ne, mes irgi privalome sukrusti ir pradėti uoliai veikti apšvietos dirvoje. Mūsų laikai — tai lai-kai apšvietos, protavimo, laisvės ir vienybės...

Taigi, lietuvaitės, meskime se-nus papročius, studijuokime gy-venimą ir stengkimės tapti tik-romis lietuvaitėmis, mylinčiomis apšvietą, dorą, savo tautą ir sa-vo kalbą.

Protaukime, švieskimės, rimtai žiūrėkime į gyvenimą ir dirbk-i-mę vienybėje, o mūsų darbas at-neš ateityje pageidaujamus vai-sius!... O. Cepaičiūtė.

NAUJI RAŠTAI.

A. Strazdo (Strazdelio) Raš-tai. Su autoriaus biografija ir pa-veikslu. Surinko ir spaudai pri-davė J. Gabrys. TMD. leidinys N20. 1914. Spauda „Lietuva“ Pu-blishing Co. Chicago, Ill.

„Moksleivis“ N28-29 (vasari-skovas, 1915). A. L. R.-K. M. S. organas. Chicago, Ill.

Išvogimas iš Paviako 10 kan-kinų. „Laisvės“ spauda ir tur-tas. 1915. Pust. 48. Kaina 20c.

ANTONOVO - MONTVIDO LAIŠKAS

(Žemiaus sekantis laiškas buvo rastas valizukėje Bernardo Mont-vido, kuris prisipažino kun. Žebrio nužudyme. Laiškas rašytas numanytinai pažįstama ranka — A. Antonovo-Montvido, kuris esąs dabar medicinos studentu Chicagoje; pačiame laiške skaity-tojas randa paties Antonovo nurodymą, kad jis yra to laiško au-torius. — Red.)

Mielas Bernardai:

Nudžiugau, kad tu ir vėl man pagelbėsi. Žinai, vienam į taip trumpą laiką būtų sunku surink-ti reikalingus mokyklai pinigus ir visas metas galėtų nueiti ant nieko. Blogumo neturėsimė, nes atradau, kad su tavorn einant ir lengva ir į pažintį nereikia sueiti. Daugelis neklausia ne kas, ne iš kur. Tavo pienas turės but to-kis:

Jei kas klausinėš apie tave, sa-kyk, kad iš Lietuvos atvažiavai tik du metai atgal. Sakyk, kad važiuoji dabar mokintis į Valpa-raisą, nes keli mėnesiai jau ne-dirbi ir nusprendėi bedarbės lai-ke pradėt mokyti, o neleisti lai-ko bereikalo. Sakyk: „Turiu ke-lis centus, ale neadau, todėl einu pardavinėdamas tuos daiktus, kad užsidirbt kelis dolerius ant mokslo.“ Sakyk: giminių parem-ti mane neturiu, todėl po kelis centus, lieka nuo pardavimo ir tas gerai. Sakyk, kad tavo pus-brolis Karalius mokinasi ant da-ktaro Chicagoj. Jei kas pažino-tų, sakyk, kad Karalius išėina pusbroliu, o aš broliu. Jei kas pažįsta, tiesiai ir nesigink; nieko blogo jei kas ir žinos, kas esi. Kaip kas išmetinėš, tuoj sakyk: Kaip brolis buvo nustojęs rašyt i „Laisvę“ ir kitur, tai kaip šu-nis visi lojo, o dabar, kada rašo, tai visi geria. Sakyk: pažūrėki, te jo straipsnių pilna „Keleivij“ po vardu A. Baisus ir tikra pra-varde ir „Laisvėj“ po vardu J. Kuolas ir A. Montvidas. Sakyk: aš nepeikiu tų laikraščių, nes del del biznio Amerikoj žmonės ir laikraščiai viską daro. Bet ban-dyk geriau neušimint apie poli-tiką, nuduok daug negirdėjęs apie tuos dalykus. Kur nepaži-nos, ten sakykis esąs Kulvelis ar kaip kitaip. Bet geriausiai il-gai nebut ir nekalbėt apie kitką, tik sakyk, kad turi tavoro, kurį už trečdalį parduodi ir tuoj ro-dyk tavorą, kalbėk, kad jo rei-kia. Jei kas sakys, kad nere-i-čia tokių daiktų, atsakyk, kad kiti ir kalnierių nedėvi, ir su to-muili prausiasi, ką skalbia. Sa-kyk, kad pauderiai čia tokie, ką negadina veido, nes jie ne del malevojimosi, o kad nuo prakai-to veidas neblizgėtų; parfumai, kad prakaito smarvės nejausti, muilai del veido gražumo ir svei-kumo, nes prasti muilai sutrau-kia raukšles ir daro veidą žiau-riu.

Gaila, kad neįdėdų setų su bri-tva. Greitai gausi. Ką kaštuo-ja mums 1 dol. 35c., parduoti len-gva už 2 dol. 50c., nes yra gva-rantuota britva (didelė), galėsti geras diržas 2 dol. vertas, krai-jo sulaukymui akmenėlis, bay ru-mo bonka, pustus britvai, muilas skustis ir kitkas. Kitas setas yra su britva mažesnis ir kaštuo-ja mums 70 centų, o parduoti lengva už 1 dol. 50c. Žinoma, galima viską brangiau net du ir tris kartus, ale lengviau ima, ka-da mato, jog už pusdyk gauna.

Jei ko neturėsi, prisizadėk at-vešt. Paimk adresą, o aš tuoj pasiųsiu ir žmonės priima. Muilų yra visokių. Perftumų visokių. Plaukams vandenų ir veidui visokių. Masaiui ir kitokių maečių

Peilių visokių, videlių, šauk-štų, žirklių, britvų, diržų, korte-nų pora už 80c., spilkų, lineinge-lių ir kitko. Mes gauname visi-ką taip pigiai, kad pelno daug. Pauderio nuo kojų šlapimo Pauderio nuo kojų smirdėjimo Pauderio nuo kojų skaudėjimo Pauderio prusokams Pauderio blakėm.

Visi tie pauderiai po 25c. Mes juos gauname po 10c. Bet daugiausiai pelno nuo mu-i-lų, parfumų ir veidui ir vaikams pauderio, nes mes mokame po 2 centu, o, parduodam už 10 ir brangiau.

Didelis pelnas ir ant žirklių, šaukštų ir britvų. Čia yra nuo kompanijos palu-dijimas, kad visus tavorus tau gvarantuoja ir sugrąžina pinigus, jei kas nepatiktų. Rodyk žmo-nėn, jei reikės ir sakyk, kad man gvarantuota, kodėl aš Jums ne-gvarantuosiu. Kas netiktų, at-nešiu naują arba pinigus atgal.

Aš tavoro prisiųsiu tuoj ir daugiau, bet pažūrėk kas eina geriau, o to pasiųsiu daugiausiai. Jei kas įskųstų valdžiai, sa-pakyk, kad tu neparduodi daiktų, o duodi tiems, kas užsirašo „Gal-vočių“ laikraštį. Policijai rei-kia taip sakyti, tuomet nebūdžia, nes laikraščius valia užrašinė-ti stubose ir duot dovana arba pri-tai visi geria. Sakyk: pažūrėki, te jo straipsnių pilna „Keleivij“ po vardu A. Baisus ir tikra pra-varde ir „Laisvėj“ po vardu J. Kuolas ir A. Montvidas. Sakyk: aš nepeikiu tų laikraščių, nes del del biznio Amerikoj žmonės ir laikraščiai viską daro. Bet ban-dyk geriau neušimint apie poli-tiką, nuduok daug negirdėjęs apie tuos dalykus. Kur nepaži-nos, ten sakykis esąs Kulvelis ar kaip kitaip. Bet geriausiai il-gai nebut ir nekalbėt apie kitką, tik sakyk, kad turi tavoro, kurį už trečdalį parduodi ir tuoj ro-dyk tavorą, kalbėk, kad jo rei-kia. Jei kas sakys, kad nere-i-čia tokių daiktų, atsakyk, kad kiti ir kalnierių nedėvi, ir su to-muili prausiasi, ką skalbia. Sa-kyk, kad pauderiai čia tokie, ką negadina veido, nes jie ne del malevojimosi, o kad nuo prakai-to veidas neblizgėtų; parfumai, kad prakaito smarvės nejausti, muilai del veido gražumo ir svei-kumo, nes prasti muilai sutrau-kia raukšles ir daro veidą žiau-riu.

Peilių visokių, videlių, šauk-štų, žirklių, britvų, diržų, korte-nų pora už 80c., spilkų, lineinge-lių ir kitko. Mes gauname visi-ką taip pigiai, kad pelno daug.

Pauderio nuo kojų šlapimo Pauderio nuo kojų smirdėjimo Pauderio nuo kojų skaudėjimo Pauderio prusokams Pauderio blakėm.

Visi tie pauderiai po 25c. Mes juos gauname po 10c.

Bet daugiausiai pelno nuo mu-i-lų, parfumų ir veidui ir vaikams pauderio, nes mes mokame po 2 centu, o, parduodam už 10 ir brangiau.

Didelis pelnas ir ant žirklių, šaukštų ir britvų.

Čia yra nuo kompanijos palu-dijimas, kad visus tavorus tau gvarantuoja ir sugrąžina pinigus, jei kas nepatiktų. Rodyk žmo-nėn, jei reikės ir sakyk, kad man gvarantuota, kodėl aš Jums ne-gvarantuosiu. Kas netiktų, at-nešiu naują arba pinigus atgal.

Aš tavoro prisiųsiu tuoj ir daugiau, bet pažūrėk kas eina geriau, o to pasiųsiu daugiausiai.

Jei kas įskųstų valdžiai, sa-pakyk, kad tu neparduodi daiktų, o duodi tiems, kas užsirašo „Gal-vočių“ laikraštį. Policijai rei-kia taip sakyti, tuomet nebūdžia, nes laikraščius valia užrašinė-ti stubose ir duot dovana arba pri-tai visi geria. Sakyk: pažūrėki, te jo straipsnių pilna „Keleivij“ po vardu A. Baisus ir tikra pra-varde ir „Laisvėj“ po vardu J. Kuolas ir A. Montvidas. Sakyk: aš nepeikiu tų laikraščių, nes del del biznio Amerikoj žmonės ir laikraščiai viską daro. Bet ban-dyk geriau neušimint apie poli-tiką, nuduok daug negirdėjęs apie tuos dalykus. Kur nepaži-nos, ten sakykis esąs Kulvelis ar kaip kitaip. Bet geriausiai il-gai nebut ir nekalbėt apie kitką, tik sakyk, kad turi tavoro, kurį už trečdalį parduodi ir tuoj ro-dyk tavorą, kalbėk, kad jo rei-kia. Jei kas sakys, kad nere-i-čia tokių daiktų, atsakyk, kad kiti ir kalnierių nedėvi, ir su to-muili prausiasi, ką skalbia. Sa-kyk, kad pauderiai čia tokie, ką negadina veido, nes jie ne del malevojimosi, o kad nuo prakai-to veidas neblizgėtų; parfumai, kad prakaito smarvės nejausti, muilai del veido gražumo ir svei-kumo, nes prasti muilai sutrau-kia raukšles ir daro veidą žiau-riu.

Jei kas klaus, kaip pravardė, tyčia sakyk: Tamistos mangės ne-žinote vistiek, nes aš iš Bostono arba iš Chicago. Ir nuvaryk taip, kad be pravardės pasaky-mo išėit. Aš taip darau dabar. Aš patyriau, kad visi „Laisvės“ pliauškimai nuėjo ant nieko, žmo-nės neatsimena, o daugybė ne-skaite. Bijot nėra ko.

Pabrėžiū, kad ligų gydyt ne-apsiimkite. Vaistų išpradžios ne-siulyk visai. Nuo kojų šlapimo, pleiskanos, kornų ir dantų skau-dėjimo gali siulyt. Sakyk, kad turi gyduoles arba lekarstas del sveikų ligonių. Sakyk, kad su ligomis reikia eit pas daktarą, bet tu turi tik tokių, ką sveikas žmogus gali pats nesmagumus prašalint, kaip kornus, kojų šla-pimą ir t. t., vidurių užkietėjimą ir kitką, del ko pas daktarą žmo-nės neina.

Jei rastum moterį, kuri nori vaistų, kad vaikų nebutų, pasa-kyk, kad visos, ką reikia gert, yra blėdingos ir kad tu žinai ką geresnį. Jei duos penkinę ar 10 dol.... (paduotas receptas su nurodymais ir patarimu nusipir-kti kokį ten maišą su paipa — Red.)

Ligų negydyk, bet jei yra pro-lengva už 1 dol. 50c. Žinoma, galima viską brangiau net du ir tris kartus, ale lengviau ima, ka-slenka. Sakyk, kad yra parazi-tai, ką maitinasi galvos skura ir plankai netekę maisto slenka. Apsiimk atnešt mosties už 25 centus. Nueik į aptieką ir pra-šyk už 5c. bakso sulphur oint-ment (išsitaria solfur ointment). Liepk tepti odą galvos kokius 3 kartus ir išnyks, sakyk. Tą perka ir geras uždarbis.

Sakyk, kad vieno bakso tik vie-nam užtenka, tai ir kitas ims.

Nuo spuogų ant veido irgi duok tą pačią mostį, o jei tame pačiame name, tai imk blue oint-ment, bet to gausi mažai, vienok sakyk, kad brangus ir imk 25c.

Nuo šaušų, niežų ir kitų skuros ligų vartok irgi sulphur oint-ment.

Keno veidas yra margas, gali išgydyt duodamas gyduole, kuri turi but suslapinta ir ant veido užtepta. Vadinasai ji potassium nitras. Imk vieną unciją.

Del dantų nupirk toothache pellets, ir lai į kiauřą vietą ideda gabalėlį. Į 2 minutes sustos skau-dėt. Tau kaštuos 10c. bonkutė, o imt gali 20 ar 25c.

Dėl galvos skaudėjimo imk 3 uncijas (išsitaria aunces) Liquor ammonii acetatis, sakyk, kad del galvos skaudėjimo ir gausi. Už-mokėsi apie 15c., o imk 50c. Lai geria po šaukštuką kas 3 valan-dos.

Tinctura guaiaci gera del ton-silaitio ir visų gerklės ligų, to-del

Parašyk taip: Tr. guaiaci one ounce Syr. Pruni virginianae one ounce

Symaišys tau laukinės vyšnės cirpo su guaiaci tinkrura ir liepk gert šauktelį kas 3 valandos. Anthemis yra ramunelės ir vi-sur gali gaut už 5c. Parduok už 20 centų.

Peppermint yra mėtos ir gali gaut mėtų spirito dėl geresnio vidurių dirbimo. Po 15 lašų lai ima į 3 valandas. Kąs toliau reikės, klausk, pa-rašysiu. Vaistų nereikės važi-nėties, nes už kelis centus gausi visur, bile žinosi, kaip vadinasi ir kaip žmogus turi imt.

Pradėk nuo Hudson, aš ma-nau, ar geriau nuo Providence, nes ten žmonės tamsūs ir geriau viską perka. Rašyk, kur pradė-si. Jei subankrutysi kur, aš pa-siųsiu pinigų, nes turiu biskį. Nebijok prašyt. Bet aš manau, padarysi gero pinigų, jei tik ta-voro spėsiu prisiųsti gana, nes kelionėj esant nežinai kur siųsti. Jeigu kaip, aš sutaisysiu, kad tu pastotum į Jenner's Medical Col-lege, nes tik 4 metus ten reika-lauja. Aš dirbsiu viską dėl ta-vės, kas bus galima ir tikras buk, kad kaip tik vienas iš mūsų išei-sime, taip ir kitas paskui trauk-sime. Aš remsiu tave taip greit, kaip tik pabaigsiu, o vienas be kito beveik niekaip neužbaigsi-me. Lai Kazys mokinasi, o pas-kui mudu ir jį įstatysime, kaip patįs stovėsime ant kojų ir galė-sime remt.

Ant egzaminų neisiu, nes ne-žinau ir dienų neužtenka, kiek lankiau, taigi ne egzaminai nie-ko nereikštų.

Iki pasimatymo Antanas.

Dar biskis

Kada užbaigiau laišką, dar ėmian planuoti, nuo kur galėtum pradėt. Geriausiai ten, kur ne-pažįsta. Norwoodo nesu buvęs, tik ten A. Neviackas dabar turi čeverykų krautuvę. Kiti nepažį-sta. Lawrence yra daug mergu ir ten tokis biznis galėtų eit, ale kad daugelis pažįsta. Tuoj už Lawrence'o yra Nashua, kur ta-vės nieko nežino ir tik dzukai gyvena. Prie pat Bostono tave pažįsta ir ten su vaistais nepradėk, tik su švarumo dalykais.

O gal geriau būtų pirmiausiai į Providence nuvažiuot, o iš ten į Connecticut miestelius, tik New Haven aplenkti. Pradėti galima būtų nuo Hartford, pas-kui paimti Bristolį, New Britain,

Waterbury ir yra keli maži miesteliai kaip Union City, Meridan ir kiti. Žinoma, kur nevažiuoti, vis iš kelio nuo Chicago. Tiesiausias kelias būtų važiuoti į Millbury, prieš pat Worcesterį. Sakoma, kad ten lietuvių yra gerokai. Į Worcesterį neverta, nes ten „Sakė“ ir daug kas pažįsta. Iš ten į Schenectady ir Amsterdamą prisieitų važiuoti. Kaip buvau Rochesterį, niekas nepažino, todėl dar kartą galima būtų užsukt. Iš ten reikėtų į Clevelandą, nes čia merginų miestas ir 6000 lietuvių, o iš ten jau į Chicago.

Taigi iš eilės turėtum važiuoti taip:

- 1) Newton Upper Falls
- 2) Millbury
- 3) Schenectady
- 4) Amsterdam
- 5) Rochester
- 6) Cleveland
- 7) Chicago

Newton Upper Falls bus pirmas ir ten, rodos, yra lietuvių.

Jei biznis neis gerai keliuonėj, bandysiu pinigų pasiūsti, kad tiesiai į Chicago atvažiuotum, nes čia yra Englawood, West Side, apie 18-ta gatvė ir kitur, kur galima eit. Musų portretais žmonės kantanti, katrus randu. Su tavo agentu Ramanausku padariau biznį ant 6 dol. Pirkto pats ir merginos. Matienę radau. Laukia tavęs ir užganėdinti iš portretų. Ant Bridgeporto galima daryt biznį per pusę metų. Ir juo tankiau eini, tuo daugiau perka. Aš jau 3 savaites dirbu ant Lime st. Ir vis daugiau perka tie patys žmonės.

Kad turėtum pinigų, sakyčiau, šauk tiesiai į Chicago, ir čia darytume biznį. Aš galėčiau apie 10 dol. prisiūsti, jei trūksta. Jei reikės ir daugiau uždirbsiu.

Rašyk tuoj kaip važiuoji ir ar turi kokią dolerį kišenių. Jei ne, tai gausi, tik kur siūsti?

Kalbėt niekur neapsimk. Ir aš niekur nekalbu. Aš esu „Sakės“ ir „Vaidilos“ redaktorium. Nuo „Sakės“ gaunu 5 dol. kožną savaitę. Tik dabar tokią sutartį padarėme. Bado nebus kaip atvažiuos ir busi priimtas geriau, negu kad pirmą kartą atvažiuotum.

(Perspausdinta be jokių perrainių ar pataisymų rašyboje. — Red.)

SKAMBĖKIT STYGOS*)

(Pašvenčiu B. J.)

Skambėkit, stygos sidabrinės, Skambėkit „jai“ meiliai, saldžiai. Ir „jos“ atšalusioj krutinėj Ledus tirpdykit nuolatai!...

Skambėkit, stygos! — jus galingos, Jausmus inkvėpkite šventis, Ir tyri balsai paslaptingos Melodijos tegul nežus.

Tegul jie „ves“ prie idealų, Tegul jie kvies prie augštumos! Tegul lydi laimė iki galo Sesutę žemės vargingos.

Skambėkit, stygos lyros mano, Skambėkit saldžiai „jai“ vienai... Skambėkit! Dievai tegul žino, Kad „ja“ aš myliu amžinai...

P. K.—kas.

*) Šios eilės buvo spausdintos rodos „Kovo“ 1913 m.

ŽYDŲ PERSEKIOJIMAS RUSIJOS LENKIOJE

„NEW York Times“ pakartoja tulame žydų laikraštįje tilpusį straipsnį, rašytą žymaus danų rašytojo Georg Brandes kaslink agitavimo žmonių prie pogromų prieš žydus Rusijos Lenkijoje. Georg Brandes rašo:

„Bile kas gal manytų, kad potam, kaip susivaidijusios tautos pavertė Europą į bepročių vietą, į ligoninę, į kapinyną, į vietą griuvėsių, į vietą verksmų ir aimanavimų, kad tų tautų vidujinis padėjimas tapo pagerintas ir kad apsiereiskė kokia taikos žymė, jeigu tos tautos neapkentė tik viena kitos.

To, vienok, nėra matoma Rusijoje — ji ne tokia laipsnyje stovi, apie ką aš esu jau ir kitur rašęs. Kuomet Anglija ir Francuzija priverstos parodyt Europai, jog Rusijos valdžia, kaip ir jų, kariauja už tautų teisę ir laisvę, Rusija tuo tarpu suvaržė darbininkiskąją spaudą, išardė organizacijas, nužudė penkis socialistų Dumas atstovus, išstrėmė į Siberiją žymiausius Finijos judėjimo vadus, suvedžiojo lenkus įvairiais savo prizadais (kurie net buvo ne nuo caro, tik karvedžio išleisti, kurie, taigi, neturi jokios savyje prasmės) ir surengė persekiojimus Rusijos žydų, kas yra vienu iš aršiausių, ką kada nors jie įstengė surengti. Nors ir dabar priskaitoma tar naujančių Rysijos armijoje nuo 250,000 iki 400,000 žydų, valdžia vienok stengiasi panaudoti visokius budus swardymui žydų rumo ir surast bile priežastį pasikėsimui prieš juos net ten, kur jiems ikišiol buvo leista gyventi. Taip yra šioje, Rusijos, teritorijoje ir keliose Lietuvos provincijose, kur dabar siaučia karė.

Kuomet karės baisenybės veja žydus iš jiems leistų ikišiol gyventi vietų, jie, kareivių šautuvais ir kazokų gaujų, yra vejami atgal. Kuomet žydai kareiviai, pagiję iš karėje gautų žaizdų, apleidžia ligonines, jeigu jau karės laukui daugiau netinka, jie tuoj siunčiami į savo „apielinkę“, „namus.“ Net buvo panašus atsitikimas, kad žydas liuosnoris kareivis, 19 metų amžiaus, kuriam karėje tapo nuplėsta pusė veido, po operacijos, buvo priverstas išeiti iš viešbučio, tulame mieste, ir apleisti tą miestą vien tik delei to, kad jis yra žydas, ar iš žydų pacina. Dabar, prie viso kito, Rusijoje yra tokis prisakas: nei vieno, kurio tėvas ar tėvo tėvas pacina iš žydų giminės ar tikybos, negalima priimti į oficerių mokyklas, kollei karė tęsis.

Nuo karės pradžios įvyko jau nesuskaitomi pasikartojimai pogromų ant žydų Lenkijoje. Žydai buvo apvagiama, nežmoniskai persekiojami bei kankinami ir, buvo net tokių atsitikimų — užmušami. Toliaus, dar jiems buvo prisakoma, davus 24 valandas laiko, išsinešdinti iš daugybės miestų, kur jie pirmiaus turėjo teisę gyventi. Taip, 1,500 šeimynų tapo išvaryta į tuščius laukus iš Grodzisko, miestelio Varšavos apielinkėje. Visos jų buveinės, kurias jie tokiu būdu buvo priversti apleisti, tapo apvogtos ar sunaikintos. Panašiu būdu žydai, buvę išvyti ir iš kitų aštuonių miestelių, bėgo į sostainę, Varšavą, bet pasirodė, kad ir tenai jiems nėra galima prisiglausti. Tas viskas atsitiko tuom pat laiku, kuomet daugy-

bė jaunų žydų, pasižymėjusių savo veiklumu karės lauke, už narsumą gavo medalius ir kitus pagarbos ženklus ir kuomet valdiškąji spauda gyrė žydus už jų darbštumą steigime ligoninių ir didinime fondų sušelpimui sužeistems, našlėms motinoms ir vaikams.

Tas faktas, kad Rusijos Lenkijos riaušininkai, kaip ir kitose Europos valstijose, yra perpildyti gyvos neapikantos prieš žydus, negali nustebinti nei vieną. Iš tikro, jokios regimos žydų kankynės neprivestų bent lenko rašytojo, kuris yra visuomni atsidavęs lenkų garbinimui, prie to, kad jis imtų kitus lenkus kaltinti už jų tokius žiaurius darbus. Jeigu tai būtų tik riaušininkai, kurie tuos pogromus kelia, tai nebūtų ko ir sakyti. Tokiame atvejyje tie Lenkijos riaušininkai ir žydų persekiotojai būtų panašūs Kišinevo arba kurio kito Rusijos miesto riaušininkams.

Bet kas priverstė mane prieš tai protestuoti, — tai platus skirtumas tarpe žydų padėjimo Rusijoje ir Rusijos Lenkijoje; kuomet visi įžymūs rusų rašytojai, kaip Leonid Andrejev, Maksim Gorkij ir kiti intelektuališki milžinai, interesuojasi tokiu baisiu žydų padėjimu, mėgindami su-sekti, kame tų visų pogromų pamatas, tuo tarpu lenkų intekmingieji vadai, vyrai kaip Niemcew-ski ir Świętochowski, tapo vadais to žiauraus judėjimo prieš žydus; tuomi pačiu jie parodė, kaip toli lenkų inteligentija, kulturoje ir civilizacijoje, stovi nuo rusų dabartiniame laike. Tas tai yra dabartinis dalykų stovis, bet nieko nesistengdama daryti to pakeitimui. Aš čion rašau ne delto, kad tik vietą užpildyti, bet su dideliu persitikrinimu, vardan tu tukstančių gyvasių, kurios stovi ant lygsvaros, kurios bile momente gali nusvirti apveiktinan padėjiman. Jie yra lyg nuskirti senoviskais išitikėjimais, didžiuojantiesiems savimi, ant sunaikinimo, vietoj kad pakelti juos.

Iš Lenkijos tapo prisiūstas sekantis cirkuliaras-laiškas: „Lenkijos spauda keletą kartų buvo pakėlus klausimą, kodėl Lenkų Rašytojų ir Žurnalistų Sąjunga nepasakė, ant G. Brandes jiems užmetimų. Bet toji sąjunga savopaskutiniame susirinkime nutarė visai į tai neatsakyti, kadangi tas paliečia galutinio lenkų organų siekio dalis. Sąjunga atsiskako sudaryti kolektiivišką protestą.“ Bene daug būtų buvę geriaus, jeigu minėtoji Lenkų Rašytojų ir Žurnalistų Sąjunga būtų nutarusi pasidaruot išvengimui tokių prieš žydus pogromų, vietoj skelbti tokius be jokios reikšmės pranešimus, kurie vargiai bent kieno domą į save atkreiptų, — galiausiai gi mano.

Visa lenkų spauda, išskyrus tik vienintelį „Kurjer Lodzki“, eina prieš žydus. Tų laikraščių skaičius yra gana didelis — 10 dienraščių, 4 savaitiniai ir 2 vaikams leidžiami žurnalai, — vienu žodžiu — visi provincijonališki lenkų laikraščiai.

Kad aiškiaus prirodyti, kaip tokie pogromai ar provokacijos prieš žydus Rusijos Lenkijoje yra suplanuojama, čionai nurodysiu į vieno tų laikraščių — „Wiarus“ — iliustraciją; ant viršaus tos iliustracijos skaitoma parašas: „Rituališka žmogžudys-

tė.“ Apačioje tos iliustracijos padėta sekantis priedas: „Scena, parodanti, kaip žydai užmuša krikščionių vaiką, kad panaudoti jo kraują savo velykiniams macams. Šis budas yra vienas iš atidengty laike Beiliso bylos.“

Daug įvairumų Europos laikraščiuose esu matęs, kurie papiktintų sveiko proto žmogų, bet niekados savo gyvenime nėsu matęs tokio begėdiško darbo, kaip šitas.

Užrubežinis Žydų Unijos komitetas, žinomas po vardu „Bund“, — iš Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos — prisiuntė New Yorko laikraščiu „Times“ pranešimą apie tai, kokios reikšmės yra tekstas naujai išleistų Rusijos militariškos valdžios prisakymų, kurių pasekmė dabar — tankios žydų skerdynės Lenkijoje „po valdžios priejauta.“ Minėtų paliepių tekstas, kurį čionai gauta nuo tojo komiteto iš Genevos, sekantis:

„Novo-Georgijevsko tvirtovė, No. 89, Lapkritis, 27, 1914. „Isakymas karės apskričio kareiviams. — Pranešama vokieškuose laikraščiuose, kad vokiečių kareiviai rado sau ištikimus pagelbininkus Rusijos žydų tarpe, kurie ne tik pristato vokiečiams proviziją, bet dar yra geriausiais jų špiegais ir atlieka jiems visokius patarnavimus — be jokio sau iš to pelno, — jei tik tokis patarnavimas kenkia Rusijos reikalams. Su vokiečių laimėjimu žydai tikisi pasiiliuosut iš po caro valdžios ir nuo lenkų persekiojimų. Panašus pranešimai apie tokius žydų darbus gaunami ir nuo kareivių.

„Kad apsergėt kariuomenę nuo pavojingų jai žydų darbų, vyriausis karvedis išleido prisakymą suimti iš žydų tarpo užstatų laike inėjimo bile vieton ir persergėti gyventojus, jog atsitikime kokio nors priešingo rusams pasielgimo, ne tik laike musų kariuomenės toje vietoje buvimo, bet ir apleidžiant, jeigu būtų reikalas, tie užstatan paimtieji žydai turi būti nukankinami.

„Užėmus žydais apgyventas vietas, tuoj turi but apžiurima bei persitikrinama, ar nesiranda bent kur bevielio telegrafo aparatų, signalai, karveliai žinioms pernešti, požeminiai telegrafo prietaisai ir tt. Ypatos, intartos turint su tuomi ar panašiu ryšius, turi but baudžiamos pilnu karės tiesų žiaurumu.

„Telegrama gen. Oranovskio, N. 3432 a. c.)

„Pasirašo: Vadas karės apskr., kavalerijos generolas Bobryj.“

Viršui paminėtas kareiviams prisakymas parodo kam aiškiai, jog jau nebeliko daugiaus abejojimui vietos, kad vyriausioji Rusijos valdžia užrupinta gaudu apie žydų neištikimumą šiai šaliai. Stačiai stengiamasi sudaryti visokius žydų apkaltinimus, buk jie atlieka špiegų pasitar-navimus prieš kareiviams ir pri-gelbsti jiems įvairiais slaptais telefonais ir telegrafų aparatais, tam dalykui prirengtais. Kad užtikrint kareivius ir šiaip nežydus tos apielinkės gyventojus nuo to, jog žydai neišdavinės rusų veikimo vokiečiams, iš žydų tarpu pačių rusų kareiviai paima žydus užstatan. Užstatai iš savo pačių gyventojų — tai yra naujausis, grynai rusiškas, išradimas!“

K. S. K.

YPATINGA „KELEIVIO“ LOGIKA.

Kad musų taip vadinami socialistai teisina savo „draugučius“, atlikusius įvairius peiktinus darbus, tai mums tas jau senai žinoma. Bet, pastaruoju laiku socialistiškas „Keleivio“ person-las, beteisindamas savo artimus asmenis: Kiaulėną ir Montvidą, perėjo fisas etikos ribas ir nešvariai griebėsi tamsiausių priemonių, kad tik pateisintus tuodu socialistų „karžygių“, kad tik „prirodžius“, buk jiedu buvę ne-socialistai. To atsiekimui „Keleivis“ panaudojo ir melą, ir šmeižimą, ir koliojimąsi; tuom, yt kokia stebuklinga lazda, manė sutrupinęs savo „priešus“, kurie, pasmerkdami tų žmogžudžių darbus, pažymėjo, kad jie yra socialistai.

Tas, žinoma, nepatiko „Keleivio“ personalui, kuris ir žinoti nenori, kad „kovotojai prieš su-puvusį surėdymą“ tų žmogžudystę papildė. Ir kam gi, pagaliaus, tas žinojimas „Keleiviui“ reikalingas, kad jis, savo socialistiška išmintimi pasirėmęs, tuom, sprendė tuodu socialistų „didvyrių“ padalinti po vieną katalikams ir tautininkams, nes, sulig „Keleivio“ išvedžiojimu, Montvindas buvęs karštas katalikas, maitindavęs tik žuvė ir vandeniu... o Kiaulėnas esąs „surištas su tautininkais (sic — J. Ž.)... Tikra socialistiška logika...

Netikusi logika, o dar daugiau netikusių koliojimųsi paremta. Jeigu, meilutis skaitytojau, norėtum su „Keleivio“ personalo „argumentais“ susipažinti, perskaityk „Keleivio“ N15 straipsnelį „Kiaulėnas surištas su tautininkais.“ To straipsnelio autorius tulas „Keleivio“ bendradarbis ar redaktorius, pasirašęs P. Šetekšniu, sušunka, kad „Kiaulėnas surištas su tautininkais“ ir to „prirodymui“, kaip paprastai socialistiškai išsikoliojo, išpravedžiodamas „Vien. Liet.“ o J. Žemantaitį, kuris „Vien. Liet.“ N14 feljetone „Doros bankrutai“ paminėjo, kad Kiaulėnas veikęs socialistų ir net giltiniečių eilėse, iskolioja „Vežio“ spitunų velytojų, „pletkininku“, o abel-nai tautininkus iskolioja „tautiškais vežiais.“

Tokiais tai argumentais „draugas“ Šetekšnis „prirodo“, kad „Kiaulėnas surištas su tautininkais.“ Ikišiol tokiaj kolionų argumentais argumentavo tik „kulturingi“ vežikai, bet dabar jau, kaip matos, vežiku epitetais naudojasi ir musų „susipratę“ socialistai bei socialistiškų laikraščių redaktoriai. Viršminėtais epitetais išpskoliojės, „draugas“ Šetekšnis klausia, — iškur Žemantaitis žinąs, kad Kiaulėnas veikė socialistų bei giltiniečių eilėse?

Kad Kiaulėnas veikė socialistų eilėse, to nė „draugas“ Šetekšnis, nei visas „Keleivio“ personalas neužginčys. Jei „Keleivio“ personalas to dar „nežino“, tai lai nuvyksta į Montello, Mass., ir pažvelgia į LSS. 17 kuopos užrašų kningaz, o ten suras, kad Kiaulėnas prigulėjo prie LSS. 17 kuopos. Prigulėdamas prie tos kuopos, darbovosi kartu su kitais Montello socialistais, platindamas patį „Keleivį“ ir kitus socialistų leidinius ir iš jų pats sėmė mokslą „apie netikusį surėdymą.“ Veikdamas Montello LSS. 17 kp., jis su pasididžiavimu pasakodavo, kad jis Lietuvoje buvęs didelis revoliucionierius, prigulėjęs prie L.S.-D.P. ir nušovęs keturis uriadninkus ir stražninkus, delto prisijėję slapstyties nuo rusų valdžios po Giliaus vardu ir

su giltiniečiais kartu pagasdint vieną kitą kunigą, kad gavus pinigų...

Kiaulėnas tą savo veikimą Lietuvoje yra daugumui montelliečių išsipasakojęs (jie reikale tą gali paliudyti savo parašais — ši sykj jų vardus užtylėsiu). Tą Kiaulėno pasigyrimą savo veikimu, rodos, ir „Laisvė“ N24 š.m. išdalies aprašė, pažymėdama, kad Kiaulėnas pasakojęs apie savo veikimą, — kad jis nušovęs keturis uriadninkus ir stražninkus; taipgi tame pat num. „Laisvė“ pažymėjo, kad Kiaulėnas prigulėjo prie LSS. 17 kp. Taigi dabar bus aišku visiems, kuom yra buvęs Kiaulėnas ir su kuo surištas.

Tolesnis „draugo“ Šetekšnio tvirtinimas, buk Kiaulėnas „neveikęs“ Giliaus vardu giltiniečių eilėse, o veikęs tuo vardu žinomas Siulelis-Paršaitis, apie kurį „draugas“ Šetekšnis sako, buk „Liet. Žiniose“ ir „V. P. Viest-nike“ buvę rašyta, neintikėtinas. Kokiuose tų laikraščių numeriuose tas „būvo“ rašyta, tai „draugas“ Šetekšnis, prisidengęs socialistišku gudrumu, užtyli; tas verčia manyti, kad tas viskas bus negudrus „draugo“ Šetekšnio prasimanymas, kad gavus progą sau nepatinkamus asmenis iškolio-ti.

Pagaliaus, kaslink Montvido „katalikiškumo“. Jis, kaip pasirodo, buvęs irgi nemažesnis socialistas už pačius „keleiviečius“, nes agentavo „Keleiviui“ Lawrence ir kituose Naujosios Anglijos miestuose, lankėsi užrašinėdamas „Keleivį“ ir „pedlevodamas“, anot jo, „geriausią socialistišką literatūrą“ Roekforde ir kitur, sakė prakalbas, kviesdamas „visus darbininkus rašyties prie LSS.“ Galop palaikė socialistiškos išminties „Galvočių“ O „Keleivis“ vis dar drįsta tvirtinti, buk Montvidas „katalikas.“ Gana, rodos, aišku, kad musų katalikai neagituoja rašytis prie LSS, nevažinėja „pedlevodami“, „geriausią socialistišką literatūrą“, neagentauja katalikai „Keleiviui“ ar tam panašiam leidi-niui. Jei Montvidą, visą tą darsinį ir agitavusį už LSS, mes priskaitome prie socialistų, nežiurint ar tas „Keleiviui“ patiks, ar ne, tai čia yra pamatas ir teisybė.

Galop „Keleivio“ personalui priminsiu, kad jis, nuolatos tvirtindamas apie savo agento Montvido „katalikiškumą“, malonėtų paskelbti, prie kokios parapijos tas „Keleivio“ katalikas Montvidas prigulėjo? Ar tik ne prie tos, ką ir „Keleivio“ personalas prigulit...

Prie užbaigos turiu priminti, kad šis rašinėlis tame reikale bus gal paskutinis, nes polemizuoti su tokiais žmonėmis, kurie argumentuoja kolionėmis bei šmeižtais, nematau reikalo ir juos ignoruosiu. Tegul sau sveiki musų socialistai koliojasi ir tas koliones lai paaukauja savo socializmo raudonam dieviui ant garbės...

J. Žemantaitis.

GELBĖKIME LIETUVĄ!

Lietuvos Gelbėjimo ir Antonomijos Fondo Komitetas: Pirmininkas Dr. J. Štupas, 1419 N. Main ave. Seranton, Pa. Susin. sekr. Dr. K. Drangelis, 3261 S. Halsted st. Chicago, Ill. Fin. Sekr. J. O. Širvydas, 120 Grand st. Brooklyn, N. Y. Išdininkas Th. Paukštis, 13 Mill street, Pittston, Pa.

Aukas reikia žiaip siųsti: čekį ar Money Orderį išrašyti išdininko, Th. Paukščio, vardu, o pasiųsti fin. sekr. J. O. Širvydai.

Tev. Myl. Dr. tes reikalauose.

PRAKTISKAS DARBAS YRA.
KAIP KADA, SVARBESNIS
UŽ POPIERINĖ AGI-

TACIJĄ.

Patėmijau mūsų Draugijos organe, kad vienas iš mūsų narių yra pasistatęs sau už tikslą įvesti Draugijon tą nabagą visuotiną balsavimą. „V. L.“ N16 P. A. Dedynas iš kelinto karto bando TMD nariams įsilyti referendumą (kaip Lietuvoje pirsšis gražiai išaugintai tėvumų dukterei kad bando ingirti jai nepažįstamą berną).

Ar p. Dedynas kelintu syk rašydamas organe apie referendumą, tą daro iš noro Draugijai atgabenti rojų, ar nelaimę, tai tik jam žinoma. Vienok koks tikslas rašytojo mintyje turi būti.

Pas Dedynas savo straipsnio pradžioje, atsakydamas J. Slitskiui, sako, kad klausimas visuotinio balsavimo TMD-je yra jau senas, ir viena pusė narių stoja priešais, nematydamą mados Draugijai: tai to visuotinio balsavimo, o kita pusė nurodina jo naudingumą. Bet p. Dedynas, budamas rėmėju visuotinio balsavimo turėjo nepamiršti, kad jam reikia atsakyti, keltas klausimų, idant patikrinti sau priešingą pusę.

Kokią praktišką ir medžiagišką naudą tas visuotinis balsavimas galėtų Draugijai atnešti ir kokių būdu? Kokią gvaranciją p. Dedynas nariai duoti, kad visuotinis balsavimas atneš Draugijai išganymą? Kada šie ir tiems panašūs klausimai bus atsakyti, ir kuomet nariai pamatys, kad referendumas yra ištikro draugijai raktas į dangų, tai nebus abejonės apie jo įvedimą.

Pas Ded. klausia narių, „kokią ateitį skiria TMD-jai, kurie taip trokšta, kad viskas eitų vėžio žingsniu?“ Naje! Lygiai taip rodosi, kad tie broliai, kurių p. Ded. klausia, tą pačią ateitį Draugijai skiria dabar, kaip ir tie, kurie ją tvėrė. Draugijos tvėrėjams nerupėjo tas taip „pažangiausias“ visuotinis balsavimas, kaip nešimas mūsų tautai kultūriško maisto, ir, mums rodosi, šie Draugija, kurios progresą p. Dedynas priskaito prie „vėžio žingsnių“, yra daugiau kultūriško darbo atlikusi išleisdinčiam naudingas kningas, negu koki kita lietuvių organizacija Amerikoje.

Pamename, anais metais, kai kurie mūsų laikraščiai kėlė neįpasakytą ermiderį, idant tik įpiršus SLA visuotinąjį balsavimą. Tą patį darė ir jų laikraščiai pasekėjai, referendumo užtarėjai. Bet kada socialistai, po pereito LSS susivaižavimo referendumą prašalino iš Sąjungos, tai tie visi visuotinio balsavimo protestų nedarė prieš tokį sąjungos susivaižavimo pasielgimą. Jeigu jau socialistų sąjunga, kuri sakosi gerbianti progresą, išmetė visuotinąjį balsavimą, tai kam tad visuotinio balsavimo norėti T. M. Draugijoje? Koks tad galėtų būti Dr. Jai pagerinimas su referendumu, jei jį patys socialistai pasmerkė? Juk kas vienoje organizacijoje netinka, tai negali tiktai ir kitoje. Jei p. Dedynas pažiūrėtų iš geriosios pusės į TMD atliktus darbus, tai gali but, jam nesirodytų tokia tamsi ateitis Draugijai, ir vien dėl to referendumu.

Pas Dedynas kalba apie SLA visuotinąjį balsavimą; girdi, ką visuot. balsavimas Susivienijimui padarė blogo? Taip. Susivienijimas neprapuolė bet, mel-

džiamieji, pasakykite: ką tas visuotinis balsavimas Susivienijimui ir gero padarė? Kokią naudą iš medžiagiško ir iš organizacinio atžvilgio atnešė SLA tas visuotinis balsavimas? Kokiu būdu bile kokioje organizacijoje visuotinis balsavimas gali naudą atnešti? Mes žinome tik tą, kad tas visuotinis balsavimas kuopų susirinkimuose trukdymo pridaro. Tas tai tiesa. Kiek visuot. balsavimas Susiv. biėdies padarė, tai tą ir p. Dedynas turi žinoti. Užtenka atminus tuos visus pragaistingus trukdymus, kurie buvo keliami Susivienijimui per referendumo užtarėjus.

Susiv. dabar turi tą referendumą. Ar p. Dedynas tūmijo, kiek Susiv. narių dalyvauja balsavimuose? Ar tai yra referendumas, jeigu organizacija turi apie 10,000 narių, o C. V. rinkimų balsavime dalyvauja apie 3,000 narių?

Po pereito TMD. Seimo p. Dedynas N55 „Laisvės“ rašė, girdi, nėra ko tikėtis iš išrinktosios valdybos, nes, girdi, visi atžagareiviai pateko. L. S. Sgoje yra visuot. „pirmeiviai“ valdyboje, — tai jau ir p. Dedynas pripažįs; bet ką ta organizacija yra tokio, pasaulį pajudinančio, nuveikusi? Ten jie turi jau net keli metai susitvėrusią net atskirą draugiją kningoms leisti — „Darbą“, kurios valdyboje, žinoma, tik „pirmeiviai“ gali būti. O kiek ta nauja, su tokiu entuziazmu inkurta organizacija kningų išleido ir, kaip toli nužengė? Gal p. Dedynas iš savo malonės galėtų suteikti mums gerų paaiškinimų, tuose dalykuose.

Pas Slitskis, sakydamas apie pasitraukimą tų „geradėjų“ iš Draugijos turi daug teisybės. Tą galime atminti iš praėities, ypač iš Susiv. pergyventų laikų. Pakol i Susiv. įvedė tą referendumą, tai buvo tokių „abivatelėlių“, kad rodosi, įvedusią referendumą jie galės pusę pasaulio permąnyti iš blogo ant gero; bet įvedus tą referendumą visi tie „progreso“ užtarėjai ir referendumo apaštalai lyg kamforas išgaravo. Paliko vėl tiems patiems, pirmiaus vadinamiems „atžagareiviams.“ Susivienijime dar buotis.

Ar p. Dedynas gali mums duoti gvaranciją, kad taip neatsitiktų TMD-je, kas atsitiko Susivienijime?

Pas Dedynas nori TMD-jos ateitį užtikrinti įveddamas visuotinąjį balsavimą. Ar dabar T. M. D. ateitis nėra užtikrinta? Rodosi, kad TMD geležinis kapitalas geresnis Draugijai ateities užtikrinimas, negu tas, nekurių numylėtai visuotinis balsavimas.

Kur p. Dedynas sako, kad mes turime visi apie TMD rūpintis, tai teisybė. Bet mes galime, kad ir iš Rusijos parvežti visokius įstatymus, o jeigu mes nedirbsime juodojo darbo, jeigu neisime į minią ir neagituosime tenais naujų narių, tai Draugija stovės ant vietos. Galime mes nors visuose laikraščiuose agitaciviskus straipsnius rašyti, kokių būdu mes galime lengviau įvykdyti tą visuotinąjį balsavimą, vistik tas Draugijai nieko negelbės.

Bet užvis labiausiai nesuprantame, ką p. Dedynas nori pasakyti, kad, girdi, visi nariai turi me žiūrėti, kad Draugija visas savo pastangas sunaudotų tam tikslui, kuriam ji yra.

Kiek žinoma, TMD didžiausias tikslas yra leidimas kningų, ir jį iškiol tą ir darė, — dėjo ir deda visas savo pastangas, kad išleidotų kningačius gerų kningų. O gal kam rodosi, kad TMD yra

sutverta su tikslu įvesti tą visuotinąjį balsavimą? Jeigu yra sarmata pasakyti, kad permažai narių turime, tai p. Dedynas nepadidys jų skaitliaus rašydamas sieksninius straipsnius, apgindamas vien tik tą visuotinąjį balsavimą.

Gauti bile kokiai organizacijai naujų narių, reikia veiklaus darbo; reikia eiti minion ir išten traukti Draugijon naujus narius. Daugelyje mūsų draugijų, nuo pat pradžios jų užsidėjimo yra didžiausios pastangos dedamos, kad padarius meksikoniską konstituciją, su visokiomis naujomis reformomis; bet mažai daroma, kad pasiekus skaitlingesnį būrelį narių. Daug pas mus po nų, kurie duoda instrukcijas ir papeikimus tiems, kurie atlieka juodąjį ir veiklųjį darbą, bet mažai tikrųjų darbininkų.

Tev. Myl. Draugija iki-pat tam laikui, kada Balutis liko prezidentu, turėjo visuotinąjį balsavimą. O ar daug tuomet ji kningų išleisdavo?

Ne visuotinis balsavimas ištobulis draugiją, bet energiškas, doras darbas. Ir p. Ded., jeigu jam apeina Draugijos gerovė, gali stoti prie mūsų su gerais norais ir geru energišku ir budrojančiu darbu; tada iš vieno, drange eidami, daug gero padarysime. TMD-jos nei vienas geras darbas negali likti be gerų pasekmių.

A. J. Mielenis.

VIEŠAS UŽKLAUSIMAS.

Kataloge pažymėtoji kningos kaina turi svarbą TMD. atskiriems nariams, taip ir kuopoms, — nes katalogu vadovaujasi kningūs, jas parduodamas. Centro kningiaus raporte-atskaitoje kningų kaina taip-pat kontrolės žvilgsniu svarbi; bet kada aš peržiūrėjau tik-ką išleistą TMD. katalogą ir TMD. Centro kningiaus raportą (tildusį N4 „Vien. L.“), tai pasirodė, kad kningų kainos įvairuojama sekančiai:

	Raporte	Katal.
Geologija	30c.	25c.
Kaip sutaisytas žmogaus kūnas	30c.	25c.
Baudžiava Lietuvoj	15c.	10c.
Chemija	30c.	20c.
Zivile	25c.	20c.
Vaičiakio Eilės	50c.	60c.
Keistutis	20c.	30c.
Aritmetika	15c.	20c.
Grovo Kyburgo kelionė	15c.	25c.

Tat, kur tikrosios kningų kainos? Kas paaiškis?

Y. Lukšys.

ATGAIVINIMAS TMD. 43 KP.

New York, N. Y. — Balandžio 28 d. vakare atsibuvo susirinkimas viršminėtos kuopos, SLA, centro raštinėje, 307 W. 30 st., New York, N. Y.

Susirinkimą sušaukė kuopos nars, p. P. Valasevičienė. Priėmimo kėlei buvusios kuopos narių, buvo priimami nauji nariai. Įsirašė 3 nauji nariai ir 2 padavė savo vardus; 2 persikėlė iš 3-čios kuopos; tokiu būdu susidarė kuopelė.

Iš senųjų kuopos narių pranešimo pasirodė, kad kuopa nusilpė nuo vien delfo, kad buvęs komitetas nieko nesirupino apie kuopos palaikymą, susirinkimų nešaukta jau suvirš metai laiko. Užnot kuopą organizuoti, palaimyti, kuopos komitetas susirinkęs kur ten privatiškuose namuose nutarė kuopą... likviduoti! (o buvusios kuopos turtą paskyrė kokiai ten draugijai „Darbas“.) Atsižvelgiant į tai likosi nutarta: sušaukti sekantį kuopos susirinkimą gegužio 16 d., toje pat vietoje, 12 val. vidurdienį; ir už-

kviesti buvusio kuopos komiteto narius.

Nutarta šis kuopos atgaivinimas paskelbti organe „V. L.“ ir paskelbti buvusį susirinkimą per „V. L.“ ir vietinį laikraštį „Tėvyne“.

Kuopos tvarkytoju iki busiančiam susirinkimui išrinktas A. B. Strimaitis. Priimta naujų narių įsirašymo mokesčiai. Užsimokėjo: Juozas Ragožinskas \$1, O. na Alytienė \$1, Petronėlė Jurgelienė \$1, P. Valasevičienė (už du metus) \$1.20, V. Viltakis (už du metus) \$1.20; A. B. Strimaitis (už metus) 60c., V. K. Račkauškas (už metus) 60c. Viso \$6.60.

Pinigai ligi busiančiam susirinkimui palikta pas tuomlaikinį išiminką, A. B. Strimaitį. Buvo paduoti sumanymai parengti viešas prakalbas, padauginimui kuopos narių; bet po apsvaistymui likosi atidėta iki busiančiam susirinkimui.

A. B. Strimaitis,
Susirinkimo vedėjas.

IS KUOPŲ GYVENIMO.

Rochester, N. Y. — TMD. 52 kp. dabar laikys susirinkimus kas mėnuo paskutiniaisiais ketveriais, užnot kaip pirmuasiais būdavo, kas pirmą pamedėlį.

TMD. 52 kp. renkia prakalbas ant gegužio 15 d., paminėti suaktyvės 6-ųjų metų (1909—1915) TMD. 52 kuopos gyvavimo. Po prakalbų bus šokiai.

Taiptgi ta pati kuopa rengia pikniką, kuris atsibūs 6 d. birželio — ant „Shutzen Park“ ir išrinko visą galybę patarnautojų. Taiptgi kvies Lietuvii Kanklių Beną, kuris neseniai susitvėrė, o kaip girdėt, gana puikiai jiems sekasi. Valio!

Tik nežinia, kodėl i TMD. 52 kp. susirinkimus taip mažai narių atsilanko? Tik rodos jau ir kningos atėjo (A. Strazdelio), ir rodos neblogiausiai kninga. — Veljū kiekvienam ką ingyti: Na, aš manau, katrie dar ateina, pasi-stengs energiščiau pasidaruoti ir vėl eis viskas savo vėžėse.

Veiklą „Svarkas ir milinė“ atidėjo lošti po vasaros sezonui, — nes stokavo laiko išmokyti prieš vasarą.

TMD. 52 kp. raštinkas
Juoz. A. Valentinas.

Kenosha, Wis. — Balandžio 18 d. atsibuvo viešas susirinkimas 119 kp. TMD. Žmonių visai mažai buvo (Matyt, mažai viršininkai teveikia. — Red.). Po trumpų paaiškinimų kaslink TMD. ir jos siekius pagaliau buvo išdailinta kun. A. Strazdo raštai. Tuom ir užsibaigė susirinkimas. Prie to turii pridurti, kad nariai iš ty girtų raštų tik pasijuokė. Gaila tos mūsų garbingos organizacijos, TMD., kad tokius sąslavynus išleidžia tie mūsų tautiečiai. Paveizdam paėmus pusl. 73 — „Giesmė apie vardą Marijos“ pusl. 75 — „Giesmė prieš mišias“, o ant galo „Kant na pochwale miesta Rygi.“ O apie kitus nēr ką nei tēmyti. Pirmaisiai tuos senus burtus mums reikia naikinti, o ne į gyvenimą juos vesti, nes ir taip žmonės tais prietarais yra akli, o antra — tos polimanijos visai liėtvaiškoje spaudoje nėra reikalingos — gur gi protas tų mūsų tvarkytojų — ar daug mūsų lietuviai moka lenkiškai! Patįs tyčiojias iš lenkų, o čia še tau piragas palimanizmas — o po polimanizmo dabaigta — „galas.“ Kodel ne padarėt... Koniec! —

Kaz. Brazevičius,

119 TMD. kp. sekr.

Nuo Redakcijos. — Šią korespondenciją sutrumpiname ant dviejų trečdalių, nes iki pat galui einasi tuom patim tonu ir atkartojama agitacija prieš A. Strazdelio raštus. Indėjome tik dalį, kaip pavyzdį, kaip juokinkai tūli suprantą raštų svarbą. Jiems mat visai nežinoma, kad išleidžiant kokio mirusio rašytojo raštus, yra surenkama viskas, kas tik jo buvo parašyta, — ar kam tūli dalykėliai patinka, ar nepatinka.

Skaitant tą korespondenciją dar aišku darosi, delfo tos kuopos nariai nesusirinko, o kurie susirinko, tai iš A. Strazdelio raštų „pasijuokė.“ Jeigu jau tokia prastą agitaciją kuopos sekretorius rašo viešai, tai reikia sau atvaizdinti, ką jis kalbėjo ir kuopoje arba šiaip susitikdamas su nariais!

Aukos L. G. ir A. F.

Lietuvos Gelbėjimo skyrius.
Lakštas XX:
Brooklyn, N. Y., lietuvių, per vietinio L.G. ir A.F. finansų sekr. retorių J. G. Kazimierą . . . 12.15
Brooklyn lietuvių per vietinio L.G. ir A.F. išiminką V. F. Janauską . . . 56.38
K. Jurgelienas, S. Boston, Mass. už ženklius . . . 5.00
Zanesville, Ohio, SLA. kp. per K. P. Kazanaušką . . . 6.05
F. A. Tamulionis, Shenandoah, Pa. . . 3.00
Viso per savaitę . . . 82.58
Buvo Lakšte XIX . . . 4,535.61
Viso įplaukė Fondan . . . \$4,618.19

Lietuvos Autonomijos skyrius.
Lakštas XXII:
Brooklyn, N. Y., lietuvių, per vietinio L.G. ir A.F. fin. sekr. L. G. Kazimierą . . . 76
Brooklyn lietuvių per vietinio L.G. ir A.F. išiminką V. F. Janauską . . . 9.85
Viso per savaitę . . . 10.61
Buvo Lakšte XXI . . . 476.47
Viso įplaukė Fondan . . . 487.08
Viso per abi Fondo dali įplaukus . . . \$5,105.27

J. O. Sirvydas,
L.G. ir A.F. fin. sekr.

EUROPINĖS KARĖS AUKOS

KAUNO GUB.
Papuolę nelaisvėn:
(Tasa)

A. Sakalauskas, St. Matulionis, Simas Verbovas, Jonas Stukas, Pel. Janėis, P. Čemėška, M. Zamovskis, Sloma Cholok, žydai, — iš Ukmergės apsk.; Jonas Ruska iš Ezerėnų ap.; A. Užkarnossis, Ukmergės ap.; Pr. Savickas, Ezerėnų ap.; St. Gorla, Ezerėnų ap.; A. Smolenskas, Ezerėnų ap.; N. Subelins, žydai, Ezerėnų ap.; St. Alekna, Ezerėnų ap.; A. Debra, Ezerėnų ap.; T. Rebnikovas, Ezerėnų ap.; S. Sidorovas, Ukmergės ap.; V. Kondratavičius, Braslovo v.; Ezerėnų ap.; Juozas Bizina, Braslovo v., Ezerėnų ap.; P. Vaišutis, Ukmergės ap.; Ben. Nareikis, Sialiu ap.; Akmenės apsk.; Jon. Polekavičius, Sialiu ap.; Kruop. v.; Stan. Stanevičius, Sialiu ap.; Akmen. v.; Pran. Sliažas, Sialiu ap.; Zar. v.; Jon. Nareikis, Sialiu ap.; Papi. v.; Pran. Moskulis, Sialiu ap.; Korskėn v.; Vinc. Budinis, Sialiu ap.; Vieksnių v.; Petr. Savickis, Sialiu ap.; S. Slauteris Konst., Vieksnių v.; D. Talavosis, Sialiu ap.; Stan. Galėnis, Liguom v.; Stan. Šiškevičius, Sialiu v.; Jon. Poškunas, Liguom v.; Kaz. Valavičius iš Kauno; Ed. Gaigalis, Sialiu ap.; Kriukų v.; Pran. Grablevskis iš Sialiu; Juoz. Trinkus, Sialiu ap.; Gruzdų v.; Jon. Tamosaitis, Sialiu ap.; Korskėn v.; Pran. Stofanavičius iš Sialiu; Pran. Kvieckis, Sialiu v.; ant. of. Vl. Gruževskis, Sialiu v.; kar. Pov. Urman iš Sialiu; Ed. Volotka iš Sialiu; Bol. Sirtovas iš Sialiu; savanor. Jon. Jukevičius iš Sialiu; Lind. Kasperas, Sialiu ap.; Blagov. v.; Pran. Kacėvičius, Sialiu ap.; Konst. Lešėis, Vilkm. ap.; Zaggar. v.; Jon. Zlobis, Sialiu ap.; Zagar. v.; Jon. Serkaitis, Sialiu apsk.; Jon. Markevičius iš Kauno; Leopold Gadel, Sialiu ap., Padubio v.; Pr. Dargis, Sialiu ap.; Akmen. v.; Stan. Balutavičius, Sialiu ap., Padub. v.; Vinc. Ranbo iš Sialiu; Rom. Kurjams, Sialiu ap., Padub. v.; Petr. Jon. Misiunas, Sialiu ap., Pašvit. v.; Jon. Sergis, Vilkm. ap., Žmuid. v.; Juoz. Samėnas, Kauno ap., Survil. v.; Mik. Gee, Telsių ap., Dabr. v.; efr. K. Dubinis, Ezer. ap., Bresl. v.; Valer. Niževskis, Ezer. ap., Drisvetų v.; Juoz. Samanauškas, Tels. ap., Alsedž. v.; K. Bagdonas, Sialiu ap., Gruzdų v.; A. Vilimas, Sialiu ap., Luknikų v.; Aug. Daugatas, Kauno ap., Raud. v.; Jon. Bomblauskis, Telsių ap., Vieksnių v.; Ant. Vagonas, Vilkm. ap., Subačiaus v.; Karolis Kutra, Panev. ap.; Just. Sidlauskis, Pan. ap.; Vlad. Kabožis, Vilkm. ap.; Jul. Kiakta, Ezer. ap.; Rimš. v.; Ign. Leonavičius, Ezer. ap.; Ant. Mokevičius, Adolf. Markevičius, Juoz. Torvidas, Vikt. Samaska, Jon. Sedelka, Jurg. Rinkevičius, Juoz. Jo-

tiš, Dan. Martinaitis; kareiviai: Ant. Jurevičius, Ant. Jokubaitis, Juoz. Leškis, Petr. Kaminskis, Sidoras Danilevičius, Petr. Tamasius, Kaz. Kaminskis, Jon. Dikšaitis, Juoz. Jonikas, Juoz. Lavrinskis, Vikt. Kibartas, Ant. Korolkov (kat.), Mik. Grišius, Jon. Kilmaitis, Jurg. Sakalauskis, Jon. Botavičius, Ant. Jonikas, Aug. Sadauskis, Vikt. Junzus, Jon. Dreksaitis, Ant. Saktikaitis, Ant. Samaska, Juoz. Rackus, Jonas Budaitis, Petr. Gavilaitis, Aug. Cernitis, Raseinių ap.; Pran. Kacėvičius, Kauno ap.; Jon. Andriaitis, Pan. ap.; Vikt. Banadis, Bas. ap.; efr. Valer. Narbutas, Raseinių ap.; kar. Ant. Marčaitis, Ras. ap.; Domin. Dargis, Ras. ap.; Ant. Uetas, Ras. ap.; Juoz. Sautitis, Ras. ap.; Ant. Dabulskis, Ras. ap.; Kaz. Veto, Ras. ap.; Vlad. Teluk, Sialiu ap.; Kar. Luinskis, Kauno ap.; Ant. Rikmekas, Ras. ap.; Juoz. Samaska, Ras. ap.; Vlad. Stravinis, Ras. ap., efr. Vinc. Puikšas, Kauno ap.; Jon. Velonius, Kauno ap.; feldf. Petr. Burneika, Kauno ap.; kar. Vlad. Simėnis, Kauno ap.; Kaz. Micekičius, Kauno ap.; Ant. Lokavskis, Kauno ap.; Petr. Liutkevičius, Kauno ap.; Bol. Jankauskis, Kauno apsk.; Ant. Maizeiko, Ras. ap.; Vlad. Raspeika, Kauno ap.; Juoz. Barbalavičius, Ras. ap.; Vinc. Bagdanavičius, Ras. ap.; Kaz. Jakabaitis, Ras. ap.; Jonas Butaitis, Ras. ap.; Jon. Uskuris, Kauno ap.; Kaz. Barukevičius, Kauno ap.; Pran. Uzas, Ras. ap.; Jon. Potinkus, Ras. ap.; Stan. Jotis, Ras. ap.; Vinc. Artėvskis, Ras. ap.; Denisas Askaitis, Ras. ap.; Mik. Šumskis, Kauno g.; efr. Kaz. Blizauskis, Kauno ap.; kar. Mik. Adamavičius, Aleks. Šėpanavičius, Jonas Stankus, Pr. Barbauskis, Ant. Stakėvičius, Stan. Žepanda, Pr. Šimkus, Ant. Miknis, Juoz. Sakalauskis, Pov. Januskevičius, Juoz. Leščinskis, Raseinių ap.; Petr. Abrazevičius, Stan. Reut, Aleks. Oleševičius, Ant. Gulbinas, Kaz. Rėšis, Pov. Mockus, Jon. Urbanas, Leon. Daneika—Kauno ap.; Pr. Dubivinskis, Ras. ap.; Jurg. Straskis, Kauno ap.; Ign. Politauškas, Ras. ap.; Kaz. Cikaitis, Ras. ap.; Kaz. Zbarauskis, Ras. ap.; Aug. Krūzenauškas, Ras. ap.; T. Rumijta, Andr. Jurevičius, Juoz. Laurinas, Juoz. Janušskis, Jonas Dikšaitis, G. Zabolyskis, Ant. Ačerevas, Jon. Laurinaitis, Br. Kasperavičius, Kaz. Digris, vyr. unt. of. Juoz. Bagdanavičius, Jon. Pavlačiūnas, Juoz. Dulinskis, P. Pakalnickis, Adolf. Jasiūnas, Step. Kondratavičius, Feliks. Kopkevičius, Kaz. Komisaraitis, Juoz. Bitler, Juoz. Šimonis (visi iki 31 rugp.); savanoris Aleks. Tamošiūnas, kar. Jonas Grišas, Sialiu ap.; Vinc. Danilaitis, Sialiu ap.; Pr. Buinauskis, Sialiu ap.; Ant. Tarvainis, Telsių ap.; Juoz. Sakavičius, Telsių ap.; Vinc. Niecevičius, Telsių ap.; Tad. Jurgelavičius, Telsių ap.; Ign. Bačkanskis, Sialiu ap.; Petr. Šukla, Kauno ap.; Kar. Kaz. Šaukštelis, Kauno ap.; Vir. Siliunas, Kauno ap.; Jon. Jonaitis, Kauno ap.; Stan. Surkevičius, Kauno ap.; Leo. Sukockis, Kauno ap.; Ant. Kuleša, Kauno ap.; Juoz. Varhamauskis, Kauno ap.; efr. Ed. Galeša, Kauno ap.; unt. of. Ant. Guževskis, Kauno ap.; Vl. Jehimavičius, Kauno ap.; Pr. Vasiliauskas, Kauno ap.; Al. Bosteika, Kauno ap.; Juoz. Zarėnas, Ras. ap.; Jurg. Titkuris, Ras. ap.; J. Micekičius, Kauno ap.; Petr. Bortkevičius, Kauno ap.; Petr. Urbanas, Ras. ap.; Jurgis Lenkas, Ras. ap.; Jon. Bacevičius, Ras. ap.; Ant. Makauskis, Ras. ap.; Juoz. Rimkus, Ezer. ap.; A. Augustinas, Vilkm. ap.; Juoz. Jurgaitis, Pan. ap.; Juoz. Švederauskis, Pan. ap.; A. Sanelis, Sialiu ap.; Jon. Balčauskas, Ras. ap.; Pov. Jazbutis, Telsių ap.; kan. Jon. Kvedaras, Telsių ap.; bomb. Ant. Pavečiūsis, Ras. ap.; Jurb. val.; kan. Ign. Musniekis, Ras. ap.; Kelmų v.; kan. Jon. Greičius, Ras. ap.; Jurb. v.; Iškityrų kaimo; kan. Juoz. Savickis, Tels. ap.; bomb. Ant. Žukauskis, Sialiu ap.; kan. Ant. Scarpinas, Telsių ap.; kan. Pr. Balais, Kauno ap.; Ben. Mednauškas, Ezer. ap.; bomb. Ant. Badrickis, Sialiu ap.; kan. Pov. Čaikauskis, Pan. ap.; kan. Bonifacas Banaitis, Sialiu ap.; kan. Pov. Birjatas, Sialiu ap.; kan. Juoz. Alsas, Sialiu ap.; kan. Vinc. Pakintinskis, Ras. ap.; kan. Jon. Sendaulis, Ras. ap.; bomb. Kaz. Leonavičius, Kauno ap.; vyr. efr. Mik. Gubernotavičius, Kauno ap.; kan. Ust. Lapis, Ras. ap.; kan. Pr. Romanauškas, Ras. ap.; bomb. J. Pikėiūnas, Ras. ap.; kan. Juoz. Čepauskas, Ras. ap.; bat. kan. Petr. Šimėlia, Telsių ap.; kan. Juoz. Kelžinis, Telsių ap.; kan. Juozas Knizka, Telsių ap.; Dom. Volčauskas, Telsių ap.; kan. A. Dyržnikas, Telsių ap.; bomb. Vlad. Šišnėis, Telsių ap.; bomb. Pr. Galdikas, Telsių ap.; trub. Leonas Kubilačius, Telsių ap.; kan. Pr. Kontrimas, Telsių ap.; bomb. Al. Kondratavičius, Kauno ap.; kan. Flor. Gudis, Kauno ap.; kan. Pil. Mieskauskis, Telsių ap.; Petr. Urbė, Tels. ap.; kan. Ant. Volčkevičius, Kauno ap.; kan. Jon. Janušauskas, Telsių ap.; bomb. Kaz. Girždiūnas, Telsių ap.; bat. trub. Jurgis Burba, Telsių ap.; Juoz. Andriulis, Ras. ap.; Ant. Bružas, Ras. ap.; Ant. Gabraitis, Pr. Levdauskis, Stan. Stonkus (iš Tauragės), Por. Artakavičius, Jon. Mereckis, Ant. Uchelis, Judv. Pužaitis (84), Adolf. Szekelis, — Ras. ap.; Petras Konec (Sausv. v.); — Ras. ap.; Ant. Blaževičius, Petr. Čepas, K. Vitkevičius, Juoz. Bendikas, Vikt. Ičius, savanoris Vinc. Zukauskis, Jon. Kučas—Pan. ap.; Girdusų v.; Kaz. Samis, Ezer. ap.; Kvietų v.; Ant. Grintila, Telsių ap.; Zar. v.; A. Dambrauskis, Sialiu ap.; Zagarės v.; Ant. Kovaliauskas, Telsių ap.; Varnių v.; Aleks. Gričevičius, Pan. ap.; Vikt. Jermolavičius, Ant. Bieliauskas—Pan. ap. (Bos dangiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ SAJUNGOS REIKALAI.

(Po sakiniu „Amerikos lietuvių Sąjunga,“ mes suprantame Lietuvių Tautiškąją Partiją, nes sulig visašalių apsvartymų, ji (ši sąjunga) partija vadintis negalės. — Red.)

KURLINK MES ŽENGIAME?

PAŽANGA... gražiai tai skambantis ir labai daug reiškančias žodis. Pažanga dvidešimto amžiaus... Mes joje gyvename, ją didžiojamės, atidžiai mes ją sekame. Džiaugiamės, kad mums yra lemta būti liudininkais to, ką žmogaus giminė per deviniolika šimtų metų rinko ir dėstė kruvon, lipindama savo prakaitu, savo asaromis ir savo krauju, į vieną didelį kamuolį, kurį mūsų fantazija užvadino „Progresu.“ O kiek tas visas atsiėjo? Kiek džiovinimo smegenų, kiek turto, kiek persūlių, kiek gyvasčių aukant! Krauta ant aukuro to Mamuto viskas kas tik žmogui buvo brangu — ne, brangiausia. Protas, žmogaus palinkimai, jo gabumai, trishias; visi žmogaus nuopelnai, jo nepasisekimai ir aukant mūsų dvidešimto amžių Mamutui.

Taigi, paviršium pažvelgus ant dabartinio amžiaus, lyg kad atrodytų jį bėstant tobulu, o jame gyvenantie žmonės lyg kad jau beęs angščiausiasios doros stovyje, socialiam susitvarkyme ir abelnei supratime visų prakilnesniųjų žmogaus draugijoje pareigų. Bet tar taip yra?

Pasaulinė pažanga, keliavusi spygliuotu taku per 19-ą šimtų metų ir rinkusi visus žmogaus proto vaisius, rodos, tik-tik neperlipo slenkstį dvidešimtojo amžiaus, paleisdama — ką?... Nagi, neapykantos nuodus, barbarišką pagiežą ir atmonijimą! Nuodus, kurie pasiliejo po gyvenimo gislas ne tik kitų giminių, bet užkrėtė ir mūsų pačių drauginių gyvenimą.

Gal tiems, kurie yra ankštai surišti su visu tosios pažangos bėgiu, — ypatingai tos pažangos, kuri bežengdama į lietuvių gyvenimo taką, — gal ir nėra taip veiklus tas nelemtas apsi-reiškinys: užtai tiems, kurie stovi truputį nuosaliau tos veiksmės ir tiems, kuriems esti lemta žiūrėti ant mūsų gyvenimo bėgio neužsidengus akis spalvuotais partijų stiklais, yra labai pažymus lietuvių pokrypis ir praužtingąją pusę. Ir juo toliau, juo labiau tas duodasi pastebėti.

Išpradžių, užstojus naujam šimtmėčiui, rodos dar lyg kad ir buvo matytis aušrinė šviesesnio mūsų gyvenimo. Daugiau buvo vilties. Ir darbas kultūros srityje buvo rimtesnis. Spaudos atgavimas sužadino mums veiklumą, kuris tiek daug žadėjo mūsų nuslopintai tautai. Subruzdosi darbininkai, radosi daugelis ir naujų; ir visi jie dirbo iš vieno, kad tik atbudinti ir sužadinti savo viengėnius prie apšvietos ir geresnės ateities. Bet štai, — praskambėjo gandas vėl apie naują dalyką: — „revoliuciją.“ Vėl naujas geismas kilo mums, — geismas ingyti daugiau liuosybės, geismas pakelti kaimiečio dvasią, dvasią ukės ir miesto darbininko. Ir čia dirbo mūsų vyrai su pasisventimu, be vaidų, be koliojimų. Dirbo noriai už idėją; dirbo be murmėjimo labai visų nuskrįstusių Lietuvos sunų; o tie, kuriems nebuvo lemta dalyvauti aktyviame darbe, dėjo ant aukuro tojo judėjimo savo sunkiai uždirbtus gražius, leido savo gerus linkėjimus, žo-

džiū ir raštu, į tėvynę. Visi, rodos, dirbo išvieno, nors ir nevisi ypatingos pažvalgos susitaikė. Nedirbo tik tie, kurių interesams laisvės žodis kenkė, kurie tarpstautant žmonijos tamsumo puvėsi. Tokie netik kad nedirbo, bet dar pradėtąjį darbą tramdė, kaip tramdo ir po šiai dienai kiekvieną jiems neprielankų ar nepatinkamą darbą.

Bet apart tokių elementų radosi ir kiti, kurie tam darbui lygią blėdį nešė. Pasivadinę save darbininkais liuosybės, judosiškai naudojosi iš žmonių užsitikėjimo, o kitus apgaudinėjo, plėšė ir vogė, nepripažindami privatinės nuosavybės pilnoje to žodžio prasmėje. Ir tą tai darė vardan liuosybės, artimo meilės, minties prakilnumo, — vardan... „socializmo“! Tiesa, nebuvo tai darbas visų tų, kurie save pasivadino skelbėjais tos idėjos. Dalis jų dirbo teisingai ir su pasisventimu. Pastariesiems rūpėjo pakilimas Lietuvos, jos atgijimas, jos apšvietimas, jos laisvė, lygiai kaip ir rūpėjo padėjimas jos darbininko, o taipgi darbininko miesto fabrikuose. Bet tokių veikėjų buvo nedaug. Didesnė dalis leido laiką įsėjokime garbės grumulo, arba net pasiviškame tinginavime.

Perskaite vieną kitą agitativinio pobūdžio brošiūrėlę, mano save esančiais žinovais pasaulinės ekonomijos, sociologijos, teologijos ir visų kitų logijų. Žodžiu, „žinojo“ viską, tik nieko padaryti nemokėjo. Negalėdami nieko naudingo nuveikti namieje, o taipgi spiriami tų pačių gamtos tiesų — kovos už buvį, — priversti buvo įsėjoti neužimtos katedros už vandenyno. Pas mus jie atkeliavo. Ir kokios permamos!...

Neturėdami dar tiek daug tų mokslininkų, mes vienas kitą žmogumi pavadinome; bet po čieles eilės metų, prisiklausę ir prisikaite visokių mokslų, pradėjome save vadinti vardais partijų. Nustojome net vardo žmogaus. Dabar mes nesame daugiau vienas kitam: Jonu, Petru ar Juozu, o tik socialistu, tautiečiu, klerikalu, arba poetiškiu: „raudonkaklių“, „smalavirų“, „vėžiū“ ar „šventakupriū.“ Pui, ar ne? Mes sėjame tarpe savęs neapikantą, vienas kitam pavydime, vienas kitą šmeižiame, neatsižvelgdami ant pačių elementariškiausių doros ar nors žmoniškumo principų. Mes girdžiame beveik kasvakarą mūsų tuos „mokintojus“ mums aiškinant apie sunkų mūsų padėjimą šioje šalyje, apie darbininkų skriaudas, apie kapitalistų išnaudojimą, apie blogą šalies surėdymą. Skaitome jų receptus, kaip nuo to visko pasiliuosuoti ir būti laimingais; tapti kultūriškais, kaip auklėti Meilę, Lygįbę, Brolybę. Viskas tas liejasi taip gausiai, kad net žmogus pradėd sau manyti, jog ir ištikro jie yra pasiumtiniais kokios tai ne-regimos, bet pilnos palaimų spėkos. Kad gi taip būtų! Prisižiūrėjus arčiau į jų darbus, pažinus jų ypatingus palinkimus, jų geismus, jų doros masą, galop jų išauklėjimą, nenoroms reiki sutikti su priežodžiu: „Ne-

damokslis yra pavojingiausias draugijos gaivalas.“

Gal tas viskas dar tiek daug nekenktų mūsų pirmynžangai, jeigu mūsų spauda būtų švaresnė. Vienok, lyg kad ant keršto, t.s. mūsų kultūros skyrius da gal supuvennis už minėtus vadovus. Išskiriant vieno ar kito laikraščio ar žurnalo, mes turime desėtas spausdintų popierių, įvairių įvairiausių srovių pakraipų, kurie tik teršia spaudos dorą, juodina žmogaus sąžinę, tamsina skaitytojus protą, — žodžiu daro iš jo draugijai išgimą.

Šiandien į mūsų laikraščius yra dedama viskas, kas žmogaus tamsiam instinktui patinka, bet tik ne apšvieta platinama. Leidžiamas laikraštis, kad apgarsintų „banką“ ar kokią nors monų krautuvėlę; leidžiamas laikraštis, kad iš parapijono ar kitos draugijos nario gauti ekstra dolari; leidžiamas laikraštis, kad suteiktų vietą raštininko, zezerio ar redaktoriaus kokiame nors garsiam „revoliucionieriui“; galop — leidžiamas laikraštis, kad padarytų pastogę šaikai tų, kurie, po priedanga vienos ar kitos idėjos, tinginiaudami gyvena ant juodo darbininko prakaito. Ir visi tie laikraščiai burnoja, buk jie nešą apšvietimą; šviečia tamsuolius; sėja kultūrą! Taip, jie šviečia tamsuolio kišenei, bet ne šviečia jo protą.

Leidžiami laikraščiai tokiems siekims negali suteikti nieko prakilnaus mūsų visuomenei, — nes jų leidėjai ar redaktoriai prakilnesnio darbo vengia arba, geriaus saktant, prakilnesniam darbui netinka, — nes prie to nenusimano. Redaktorių darbas tokiuose laikraščiuose yra — purvinimas kitaip manančių žmonių ar draugijų, idant intikti tiems, kurie tai redaktorių palaiko. Užtai mes daugiau nieko kito tuose laikraščiuose ir nerandame, apart purvo ir baisios neapykantos. Ir tas jau ant tiek toli nužengė, kad vaisiai to visko „pradėjo lietus mūsų gyvenimo aikštėn pavidale žmogūdysečių ir visos eilės kriminališkumų.

Nekurie iš tų laikraščių jau pradeda skystis visuomenei, buk tai atsiradę jau ir tokių žmonių, kurie bando kreiptis į valdžią, idant tuos laikraščius uždarytų. Taigi, tas jau ir rodo tokiems laikraščiams, kad penėti visuomenę purvais yra net pragaištinga pačiam laikraštiniui kišeniui, nekaltant jau apie jų dorą ir puolimą. Visuomenė jau pradeda atskirti gerą nuo blogo; pradeda suprasti, kad darbas ir tuščias rėkavimas neturi vienas su kitu nieko bendro; pradeda reikalauti nuo laikraštijos atlyginimo nors už prenumeratą. Užteks jau mums to „mokslų“ su kuriuo mes penėjo mūsų pseudovadovai, laikraščių rėksniai ir išvirkščiojo socializmo „filosofai.“ Dabar mes reikalaujame grynėsio maisto.

Klausimas: kurlink mes žengiame: pradeda atsikartoti visuomenės mintyje vis tankiau. Visuomenė reikalauja iš vadovų ir laikraščių daugiau, negu iš bažnytkiemio pletkų; užtai, jeigu tie vadovai ir laikraščiai nori žengti su visuomene, lai nepasikakina rėkavimu, siulijimu socializmo, dangų ar peklų, bet lai dirba taip, kad būtų nauda tiems, iš ko tie vadovai ir laikraščiai gyvena. Lai mūsų laikraščiai neša dvasišką naudą, bet ne nuopolių žinų jų ypatingus palinkimus, ir proto tamsumą.

Ir šita mūsų draugijos žaidžia išlėgis ne kas kitas, kaip prasi-dėjęs naujas judėjimas — orga-

nizavimasi lietuvių tautos vidurinėse pirmieiviskose srovėse, kuri sutrauks į save visus mūsų šviesos dvasios ir prakilnių idealų veikėjus.

K. Klevas.

ZMOGUS, JO PROTAS IR VILTIS.

Jei aš jums pasakysčiau, kad žmogus yra gyvenimo viešpačiu, vientik patsai savimi, ir kad visi žmogaus gyvenimo darbai priklauso nuo jo, vientik kaip nuo žmogaus, pilnoje to žodžio prasmėje, — tad, suprantama, mano toksai pasakymas neišlaikytų jokios kritikos. Čia kritika sumuštų mano tokią nuomonę sekanciais punktais: 1) žmogus nėra kitu kuom, kaip tik tai žmogumi, pilnoje to žodžio prasmėje, nes — a) visos žmogaus gyvenimo ypatybės priklauso nuo jo proto; — b) protas teikia žmogų visokeriopomis ypatybėmis per savo tobulinimąsi — tam tikrą laipsnišką kilimą. 2) Visi žmogaus gyvenimo darbai lygiai priklauso ir nuo jo vilties, nes — a) viltis skatina žmogų prie gyvenimo darbų, o pastarasis, su savo prato pagalba, atlieka viską ir pertai jis jau gali skaitytis gyvenimo tvėrėju, jo viešpačiu; — b) viltis sulaukia žmogų nuo sauališkos mirties, ir pertai jis gyvena ir veikia gyvenime iki savo normališka arba netikėtai mirčiai. Nes patyrimai jau parodė, kad kuris tik žmogus pražudė savo viltį, tas tapo apsestas melancholijos ir, jei tik jau viltis nesugrįžo, tai labai retas iš tokių sulaukę savo normališkos mirties. Tai štai kaip aš su pirmutiniu savo pasakymu likčiau sumuštas.

Bet ištikrųjų, kas gi yra tas pats žmogus? Žmogus, tikroje to žodžio prasmėje, yra gyvas kūnas, kuris vaikščioja ir veikia be jokio susitvarkymo, jeigu šis nėra apdovanotas sveiku protu, ir viltimi. Bet kas yra tas protas ir ta viltis, kur pas žmogų randasi? Tie du elementai jau neapsklembiami tikruoju branduoliu, lygiai kaip jie yra nematomi.

Paskutiniam savo klausimui — kas tai yra protas, lygiai ir viltis — atsakymą aš turiu savo įsitikrinime, kad tos paslapties rėdytoju yra viršgamtiska esybė. Ir aš neabejoju laikytis tos tiesos.

A. K. Losius.

(A. K. L.—s.)

SVIESOS MOTERŲ DR—JOS ATSISAUKIMAS I LIETUVES MOTERIS AMERIKOJE.

SĖSERS: —

Visiems yra žinoma, jogei dabartinė karė buvo rengiama nu-daugelio metų, ką reikia vadinti „legalizuotu naikinimu gyvasių ir turtų.“ Ši baisioji plėga arba katastrofa ypatingai užpuolė ant moterų, gyvasties globėjų ir auklėtojų. Kas reikalavo daug metų laiko sutvėrimui, auklėjimui, statymui — sunaikinama vienoje valandoje. Moters motinos užvis šitą baisenybę turi atjausti, nes ant jų užpuolė sunkioji našta naujo darbo — atpildymo, atstatymo su didžiausiais vargais ir kentėjimais. Ir šioji baisenybė užpuolė ant visos Europos ir viso svieto moterų, Australijos, Indijų, Japonijos, Afrikos-murinės, kurios neteko savo sunų, vyrų ir tėvų, kuriuos

jau nužudė ir dar vis nužudys dabartinė karė. Musų tėvynė Lietuva kas kartas esti vis baisiausai naikinama pačių rusų karėvių, o užvis tų senųjų musų

neprietelių — vokiečių-kryžiu, kurie senovėje naikino musų tėvynę po pretencija krikščionybės, katalikystės, dabar atkartoja tą pat po pretencija „civilizacijos arba apšvietos“, viską žudydami ir naikindami. Juk nužudžius sunų, vyrų arba tėvų, atėmus paskutinį maistą, sudeginus namus, moteriškė-motina yra įstumama į neapsakomą padėjimą: gimdyti, auklėti, šalti, badėti ir kentėti.

Tuliems išrodo, jog mes čionai, Amerikoje, neregėdamos to baisaus naikinimo, galime būti ramios, nes musų tas naikinimas nepasiekė. Bet atminkime, kiek musų brolių, sunų ir tėvų jau neteko gyvasčių, tai nuo kulkų, tai nuo šalčio ir bado, o kur dar pa-baiga tų visų nelaimių. Jei mes pasižiūrėsime į savo kaimynes moteris, amerikones, tai pamatysime, kad jos visai kitaip tąją nelaimę atjaučia, ir, nors jos pačios nekenčia tų visų vargų, viršūni minėtų, tečiaus dirba-veikia kad kiek išgalint palengvint vargus savo draug-seserų moterų Belgijoje, Lenkijoje, Francuzijoje, Serbijoje ir kitur. Belgų, lenkų, francuzų ir serbų moters Amerikoje darbuojasi kiek išgali savo seserų naudai ir su pasekme, ir tuomi padrasintos darbuoklės ir mes, lietuvės. Ana, vokie-tės Amerikoje pardavė savo visus papuošalus: žiedus, sagutes, spilkas, šukas ir viską, ko nereikia prie gyvenimo, ir gautus už tai pinigus nusiuntė savo tėvynės seserims pašalpai. Vietoje aukšnių ar deimantinių pagro-žių, užsimovė geležinį šiedą su įrašu, „jog šelpia tėvynę.“ Pas lietuves tokių pavyzdžių neteko pamatyti, nė išgirsti.

Kada poni L. Šliupienė atsišaukė į Amerikos moteris lietuves, kad megsti, siunti ir rinkti drapanas delei savųjų Lietuvoje, tai musų ne tik moteris, bet ir lietuviškoji visuomenė Amerikoje, yt kurčia pasiliko. Mat, mums nesopa, tai ko dejuoti. Taip nėra ir negali taip būti, jeigu norime būti lietuviais ir tikrais tėvynainiais, tautiečiais. Taigi, šaukiame visus į darbą prie gelbėjimo tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir drapanomis, idant ateinančiam rudenii viskas būtų ant vietos, Lietuvoje, kad musų darbo vaisiai ir aukos pasiektų reikalaujančius tikru laiku, kad nebūtų pervėlai. Taigi, šiuomi atsišaukiame į visas lietuvių moteris tėvynės, kas kuomi išsigali, pinigais ir dr

esys labai apsunkintas, o antra-
labai mažai besilankant mokinių.

Kartu pranešu visiems moki-
mams, kad gegužio 13 d. bus su-
sirinamas toj pačioj svetainėj—
Havemeyer ir No. 5 gt. nuo 8 v.
vak. Meldžiamie, kurie priguli
bei prigulėję, atsilankyti, nes bus
daug svarbių dalykų svarstoma
(taipgi apie išdovstoj). Visų
atmetus, atsilankyti, nes moki-
slas — tai yra mūsų gyvenimo
ganytojas.

K. Jovaiša.
B. J. M. Sekretorius.

Iš Harmonijos Choro veikimo.
Kaip jau seniau buvo pranešta,
Harmonijos Choras mokinosi nau-
ją operą — „Velnias-Isrādėjas.“
Kaip dabar pasirodė, tai bent ke-
lios prieštastis klaidos tam darbui.
Todel tapo nutarta, kad lošimas
„Velnio-Isrādėjo“ but atidėta iki
rudens, idant kiek galint geriau
prisirengus, o dabar, vasaros kar-
šiams užėjus, bus perstatyta M.
Petrauskio operetė: „Kaminakrė-
tis“ ir „Adomas ir Jieva“. Kaip o-
naujiena, galima pranešti, kad
Harmonijos Choras statys tas
operetas scenoje birželio 19 d.,
subatos vakare, Washington
Parke. Manoma, kad žmonėms
bus dviguba nauda: pabuvoti
kaipo „piknik“, ant atviro oro,
ir podraug paklausti dainavi-
mo ir muzikos. Dainoriai, pir-
mians dainavę prie „Kaminakrė-
čio“, maloniai yra užkvičiami
atsilankyt ant repetitijų utarni-
ko vakarais, p. Draugelio salėje
— 73 Grand st.

Ermyderiai delei nuskindinimo
„Lusitania.“ Delei paskandinimo
Anglijos laivo „Lusitania“, kur,
apart kitų, žuvo 102 amerikoni,
amerikonų laikraščiai ir visuomė
nė baisiai ant vokiečių intužo;
visur dabar girdėtis šaukiant ant
vokiečių, kad jie yra tarptautiš-
ki žmogžudžiai. New Yorke ke-
liose vietose įvyko smarkūs su-
sitarimai su čia gyvenančiais vo-
kiečiais, kurie kaip-kur tapo net
dikčiai apkulti.

Areštai parkuose. Pereitą ne-
dėdienį tapo areštuota įvairiuo-
se parkuose suvirs šimto žmonių,
ypač žydų, kurie į parkus išva-
žiavę, atsiveža valgytus ir pas-
kui išmėto ant žolės kaulus, po-
pierių, duonos plutas ir tt.,
nors yra parkuose pritaisyta tam
tikri blekiniai kubilai išmatoms.
Areštuoti užsimokėjo po \$2 bau-
smės.

Jieško Bronxo dinamitorių. De-
tektivai po visas miesto puses je-
iško tų piktadėjų, kurie pereitą
gegužės 4 d. išdinamitavo ir pu-
siau sugriovė naują Bronxo prie-
miesčio rotužę — Borough Hall
Manoma, kad tą padarė „baltų-
jų vergių“ (merginų) pirkliai
atkeršydami už tų jų sėbrų pa-
smerkimą anuo laiku ant sunkių
darbų.

Jamaica kanalą sausins. Miesto
valdyba nubalsavo paraliaus džio-
vinti žinomą Jamaica priemies-
čio kanalą, su busiančia prieplau-
ka Mill Basin. Tenai manoma

statyti visą eilę fabriku. Dar-
bas busias pradėtas sekantį mėn.

Uodų naikinimo įstatymas. Al-
bany legistaturoje gubernatorius
Whitman jau pasirašė ant asem-
blymano Hoff įnešimo ir legisla-
tūros priimto biliaus, kuriuomi
valdžia ingahojama šia vasara
pradėti uodų naikinimą Brookly-
ne ir Queens.

„Stebuklingi daktarai“ paluo-
suojami. Kaip jau buvo rašyta
apie areštavimą taip vadinamų
„kvaks“ arba „stebuklingų dak-
tarų.“ Ši byla dar tebenagrinėja-
ma, bet labai lėtai einasi. Ketu-
ris tokius „daktarus“ jau pa-
liuosavo, būtent L. Landes ir jo
tris padėjėjus: Ewing, Engel-
man ir Cooperman.

Smarkūs Jamaicos lenkai. Per
eita nedėdienį, vakare, Jamaica
priemiesty įškilo tarpe vietinių
lenkų muštynės, kurios pasisklei-
dė per kelis blokus. Ne tik ke-
letas lenkų ligonbutin nuėjo, bet
tapo du policistai ir vienas ame-
rikonas per lenkus apmūsti. Iš
sveikų mušėkų areštuoti tulias
Stepas Daurait su pačia, Tony
Andriejewski ir H. Albowski.

Pora savačių atgal čia buvo
panašios lenkų muštynės, delei
kurių dabar eina kelios bylos
Grand Juryje.

Majoras susirūpinęs dėl takų.
Kaip žinome, pastarieji Albany
legistatūros posėdžiai, respubli-
konų kontroliuojami, nuskyrė at-
einančiais metais tiek daug viso-
kių išlaidų biudžetui, kad pasiro-
dė, jogei vienam tik New Yorkui
su Brooklynu prisieis ateinančių
metu išmokėt daugiau takų, ne-
gu paprastai, ant \$14,000,000.
Majoras, išvažiuodamas į vaka-
rines valstijas ant vakacijų, krei-
pėsi į gubernatorių Whitmaną,
kad neskubintų šitų legistatu-
ros samatų užtvirtint ir kad pila-
rai gerai dar peržiūrėtų, nes ga-
les New Yorko žmonės sukelti
valdžiai priešingą bruždėjimą.

Gavo leidimą vesti: Jurgis Sta-
nevičius, 858 Driggs ave., su Ona
Poderiute, 29 Maujer st.

Petras Mockapetris, 473 Flus-
hing ave., su Jieva Vaitinute,
44 Little st.

Viktoras Černius, 377 So. 3
st., su Veronika Stukintė, 32
Stagg street.

Vincetas Valaitis, 212 Gold
st., su Elžbieta Jurkuniute, 234
Gold street.

Vincetas Rapulskis, 556
Driggs ave., su Agota Bakšintė,
225 Bedford ave.

Jonas Marma, 54 Maujer st.,
su Elžbieta Strelkiute, 242 Grand
street.

Frans Lipnickas, 51 Ten Eyck
st., su Katarina Krivickiute, 136
No. 6 street.

Kazimieras Bačinskas, 61 So.
2 st., su Viktorija Valuniute, 82
No. 3 street.

Frans Citavičius, 577 Driggs
ave., su Elžbieta Salavijute, 187
No. 4 street.

Fransas Kaupis, 85 Gold st., su
Franciška Mažeikiute, iš ten-pat.
Jonas Prasauskas, 127 Hudson
ave., su Mare Mačiuliute, 25
Little st.

Karolis Bakanauskas, 540 E.
14 st., New York, su Matilda Gu-
rinskiute, 354 Broadway.

Franciškas Lukas, 29 Hudson
ave., su Kazimiera Vasiliauskiute,
26 Little st.

Juozapas Brazauskas, 60 So.
2 st., su Jieva Ruseckite, iš ten-
pat.

ABELNAS PATARIMAS.

Mes esame labai dėkingi savo
viengeniams už laiškus, kuriuos
gauname nuo mūsų viengenių,
kasling mūsų nekurių gyduolių
veikmės. Mr. Jos. Pokorny pa-
rašė mums sekantį laišką: „Mel-
džiu priimt mano geriausią pa-
dėką už Tamistų puikias gyduo-
les, kurios vadinama Trinerio
Amerikoniško Kartaus Vyno Eli-
xiru. Aš kamavau vidurių už-
kietėjimu ir nuo to paeinančio-
mis komplikacijomis; bet, po pa-
vartojimui Elixiro jaučiuosi visai
gerai. Jos Pokorny, Chicago
Heights, Ill.“. Aš pasitikiu, kad
šis Mr. Pokorny'o patyrimas bus
priimtas tukstančių sergančių už-
kietėjimu vidurių ir kitokiomis
ligomis, kuriose užkietėjimas yra
nuolatinis apsiireiškimu. Jis taip
gi stiprina viršinio organus.
Kaina \$1.00. Aptiekose Jos. Tri-
ner, Manufacturer, 1333—1339
So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Nugaros ir sprando skausmai,
ar jie būtų reumatiški, ar neural-
giški, bus greit numalšinti Tri-
nerio Linimentu. Kaina 25 ir
50c., per krasą 35 ir 60 centų.

Darbininkams atlyginimo ISTATYMAS

Išleistas New Yorko Valstijoje.

Sita knygėlė talpinįstatymus, pagal kuriuos sužeisti
darbininkai gauna atlyginimą — 66 nuosimčius gaunamos al-
gos už visą nedirbimo laiką — iš Valstijos išdo.

Todėl fabriku darbininkas New York Valstijos svarbu
yra žinoti savo teises ir atsikime sužeidimo pasinaudoti šio-
mis teisėmis. Knygėlė didelio formato, 96 puslap.
Kaina 30 centų.

Galima gaut „VIENYBĖS LIETUVININKŲ“ knygynė

J. J. Pauksztis & Co.

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Dr. D. SALETAN

SURGEON DENTIST

Persikraustė nuo 307 Bedford Ave. po No.

313 BEDFORD AVE.

(Viršui S. Saletan'o aptiekos)

BROOKLYN, N. Y.

K. LABANAS

Savininkas Biuro

WILLIAMSBURGH BUSINESS EXCHANGE

Užlaikome geriausius advokatus, kurie veda visokias provas, kriminali-
kas ir civilias. Išdirbam visokius dokumentus. Inširiname formičes,
sveikata ir gyvastį žmogaus, automobilius, langus, ir fabriku darbininkus
geriausiose kompanijose. Budavojame namus medinius ir murinius.
Parduodame namus, lotus ir farmas geriausiose vietose. Randavojame na-
mus del gyvenimo, pramonės ir dirbtuvių. Skoliname pinigų del pirkimo
ir budavojimo namų. Einame visur už peršnekėtojų. Duodame rodą
dykai visokiuose reikaluose.

289 SO. 4-TH ST.

Tel. Greenpoint 6846

BROOKLYN, N. Y.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas

Simaną Pociuną Čia

gausi Čeverykus gerų išdir-

byčių, kaip

EMERSON ir

kitų. Reikalan-

damas užleik.

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE

GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.

161 Franklin St., ir kampas Second St.

Ligonius prima:

ryto nuo 8-9 po pietų nuo 1-2:30

ir vakare nuo 6-8

Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.

Daktaras A. S. Jankauckienė

Gydo visokias ligas vyru, vaikų, moterų

lanko prie palangų.

VALANDOS: Nuo 10-12 prieš piet.

Nuo 5-8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.

BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)

270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.

Tel. 595 Greenpoint

Specialistas širdies ir plaučių ligų.

OFFICE HOURS:

8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

Tel. 4428 Greenpoint

Dr. J. WALUKAS

VALANDOS:

nuo 8 iki 10.5 ryto-

11-3 po pietų

6-8 vakare

Nedėliomis pagal sutarimą.

69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N. Y.

TURIU IŠRANDAVOTI

KAMBARIUŠ

Labai pigi randa — nuo \$6 iki

\$10.00 ant mėnesio, 3 kambariai

ir maudyklė, ir 4 kambariai ir

maudyklė, randasi labai dailioj

vietoj. Norinti sužinoti kreipki-

tės šiuo adresu:

V. J. G. — Agentas

518 Morgan Avenue,

BROOKLYN, N. Y.

Kiekvienai MOTEREI žinotina

Specialistas Moteriskų Ligu.

JOSEPH LIPMAN, M. D.

314 E. 50th St., New York

OFISO VALANDOS:

iki 10 val. rytė; nuo 1 iki 2 val.

po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.

Nedėliomis pagal sutartį.

Egzaminavimas DYKAI. Mes iš-

tiariame ir pasakome visas ligas

ir pagelbstime, iš kitur atvaži-

vusiems ligoniams parupinam vie-

tą, kol gydos. Reikaliui esant,

kreipkitės, mes apžiūrėsime ir

duosime prieteliską rodą. Patar-

navimas visai pigus. Neuzmirš-

kite mano antraš.

DR. J. LIPMAN,

314 E. 50th St. NEW YORK.

Arti 2nd Avenue.

— Kalbame lietuviškai. —

Nauja Drama

BIJUNELIS

Keturių veiksmų, su dainomis.

Parodo susirėmimą lietuvių su

puslenkiu už lietuviškas gies-

mes. — Turiu tiktai keletą kom-

pletų, spausdintų mimeografų,

del teatrališkų kuopų.

V. NAGORNOSKI,

1823 -W. Mulberry Street,

BALTIMORE, MD.

Niežtanti išbėrimai,

kaipo tai: niežai, šašai, dedervinės, pars-
tupų užsinodijimas, "salt rheum", viso-
kie patkelimai ir vasariniai išbėrimai turė-
ty buti tepti su

**Severa's
Skin Ointment**

(Severos Odinė Mėšcia), kurios rami-
nanti įtekė apmalšina skaudų jausmą
ir gydo viršminėtus nesmagumus. Ne-
kuriuose atsitikimuose SEVERA'S ME-
DICATED SKIN SOAP (Severos Gy-
dantis Odinis Muilas), sutrumpina išgi-
jimo laiką, nes užlaiko odą švariame
padėjime, kas ir paskubina išgyjimą.

Persitikimui perskaityk šį laišką:

Severos Odinė Mėšcia 50 centų

Severos Gydantis Odinis Muilas 25 centus

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Išbėrimai išnyko

"Šiuomi pranešu, kad
Severos Odinė Mėšcia
yra puikus vaistas nuo
įvairių odinių išbėri-
mų. Aš kalbu iš paty-
rimo. Mano vaikas, me-
tus agal, kentėjo nuo
odos išbėrimo ir nors
gydytojams mokėjau di-
delius pinigus, bet nie-
kas nepadėjo. Užimę-
jės laikraštįje pažari-
nimą Severos Odinės
Mėšcios, pasitylan pa-
mėginti. Pasekmės bu-
vo geros ir aš tapau
užgandintais, nes au-
vartojus tris plokutes,
išbėrimai išnyko."
Albert Skrabalak,
141 Walnut St.,
Binghamton, N. Y.

Kiekvienas, kuris ken-
čia nuo užkietėjimo,
turėtų vartoti SEVE-
RA'S TAB-LAX. Tai
tai yra puikus cikli-
nis liuosuotojas vai-
kams ir suaugusiems.
Kast. 10 ir 15 centus.
Pirkdami gyduoles,
užtikinkite vien Seve-
ros ir neimkite jokių
užvaduotojų. Jei nega-
litumėt gauti Severos
gyduolių savo apšilio-
kėje, tai rašykite pas

DIDELE AUKA
Pateikiu ant paletės ZIRA, be jokio apgrasimo lauko-
skione, jau dabar turi vortų jam 2-
pinigėn: prie tame rast kotonai
pakelty ZIRA
digerių kopuot
ant 1000. Čia
ir rinkt prika-
ties pakelty ir
kopuot, ne už
jone kaltra, kas
tik moki, gali
gauti gratis
prezentas. Pa-
klausk apie jone
savo dironėn-
u ži tau pade-
sime apie jone.

CASH COUPON

ZIRA
CHOCOLATES

P. Lorillard Co., New York City

M. & V. FURNITURE Co.
A. MALIAUSKAS ir A. VIDZIUNAS, Savininkai.
687-3-rd Ave. COR. 21-st STREET So. Brooklyn, N. Y.
Telephone 4263 South
DIDELĖ LIETUVIŠKA FURNIŠIŲ KRAUTUVĖ.
LIETUVIŲ, PIRKIT RAKANDUS (FURNIŠIUS) PAS MALIAUSKĄ IR
VIDZIUNĄ, GAUSITIGRAŽŲ IR DRŲĄ FURNIŠŲ UŽ LABAI ŽEMĄ PREKĘ.
Duodame ant labai lengvų išmokėčių — po VIENĄ DOLERĮ ant savaitės.
Furnišius visur savo vežimu
pristatome dovani.

VAIKAMS VEŽIMĖLIAI.
Daugybę turime vežimėlių del va-
ikų, visokio didumo ir vėliausios ma-
dos — už labai žemą prekę, nuo
\$1.98 iki \$12.00.

M. & V. FURNITURE CO.
687-3-rd Avenue, Brooklyn, N. Y.

MISINGINĖS LOVOS.
Misinginė lova, su springsais ir
matrasu, verta \$15.00,
mes parduodam už \$9.75.

Advokato pranešimas.

Pranešu lietuviams, kurie paduoda man provas, idant aprašytumėte kuoplačiausiai apie atsitikimą koliestvos pirmoje grovatoje.

Aš esu tas pats, ką provoje M. Jurkonio prieš Lackawanna mai-
nų kompaniją išgrajinau \$50,000
ir J. Andriusio provoje prieš Rea-
dingo mainų kompaniją išgraji-
nau \$25,000 tarpe daugelio iš-
grajintų kitų provų.

(Advokatas)

W. S. Yankaus,

154 Nassau St., New York, N. Y.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.)

Chirurgas Dantistas.

257 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Kampas Roebing Str.

Taiso ir ištraukia dantis be skausmo. Nesve-
kus pripildo aukso, platina ir cemento. Įveda
nausus, uždeda kepinaites ir aukso arba por-
celeno.

OPISO VALANDOS:

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

VISOKIS DARRAS GVARANTUOTAS.

Seniai įsteigtas biznis 25 met.

Telefonas: 6426 Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUCIUS

VALANDOS: 8-11 ryte,

1-3 po pietų,

7-9 vak.

Serdomis 8-11 ryte.

341 Walnut str., prie parko,

NEWARK, N. J.

Tarptautiškoji Akušerų

MOKYKLA.

Moteris, norinti išmokti akušeriją, dabar turi
įgalumą mokytis Scrantone, Pa. Mokslo pra-
sidės 4 d. sausio-jan. 1915 m. ir trauksis per
4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas
diplomas, valdžios pripažintas visose šalyse.

Instoti mokyklon gali moteris, turinti nesma-
žiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti
ir rašyti. Už kursą mokai \$100.00.

Mokyklon Lietuvių priima "The International
College of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

VIENATINIS KOJŲ LIGŲ

SPECIALISTAS

DAKTARAS JONAS J. GALECKAS

347 Rodney Street, BROOKLYN, N. Y.

Gydo reumatizmas, plokščias, sutinu-
sias, prakaituojančias, niežinčias ir
skaudančias kojas; operacijas prašali-
nimo kornų, karpų, inausių nagų, be
jokio skausmo. Kaip ir visus kitus
kojų nesveikumus.

Ofiso valandos: Nuo 9 ryto iki 8 va-
karo. Nedėliomis ir šeštadieniais nuo
9 ryto iki 3 po pietų.

Egzaminacija ir patarimas dykai.

Dr. A. M. BRANDSTEIN

GYDO VISOKIAS LIGAS.

OFISO VALANDOS: 103 So. 2nd St.

8-10 A. M.

1-2 P. M. Cor. BERRY ST.

6-9 P. M. (3 Biokai nuo Wil-
NEDERLON 9-11 A. M. Hamsborgo Tilto)

BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIŠKA MUZIKOS

KONSERVATORIJA

Mokinama dainavimo, kompo-
zicijos, piano, smuiko ir kitų in-
strumentų. Mokslas kasdien nuo
9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Adr.: 395 Broadway, Room 1,

S. Boston, Mass. Dainavimo, mu-
zikos ir kompozicijos teorijos lek-
cijos apmokamos—už 10 lekcijų

\$10; lekcijos ant kitų instrumen-
tų—8 dol. už 10 lekcijų. Kiekvie-
na lekcija tęsiasi pusę valandos.

Lekcijos gali imti kiekvienas tiek

kartą savaitėje, kiek tik jautiasi

reikale. Pinigus immokė iškino.

Direktorius M. PETRAUSKAS.

"AMERIKOS LIETUVIS"

Naujas, bepartivės pakraipos, ži-
nių, politikos, mokslo ir dailės sa-
vaitinis laikraštis. Taisina daugy-
bę žinių ir šiaip naudingų pasi-
skaitymų. Išleista ketvirtadieniais

Worcester, Mass.

Kaina metams \$1.50, pusel — 75c.

Vieną numerį pasiūti siunčiame

už dyką.

Rašant meldžiame paduoti aiškias

adresus.

M. PALTANAVICIA,

15 Milbury Street,

WORCESTER, MASS.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skau-
dėjimą REUMATIZMĄ? Visi juo-
kiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai
vartojo aptiekoriaus F. A. URBO-
NO MILTELIUS (proskus powder)
ir LINIMENTĄ, tie šiaudien yra
sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai
pasveikti ir sykiu juoktis su svei-
kaisiais iš reumatizmo skaudė-
jimų.

REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTĄ

galite gauti per pačią tiktai už \$1.25.

Visi kreipkitės adresuodami:

F. A. URBONAS, Aptiekorius,

151 METROPOLITAN AVE.,

BROOKLYN, N. Y.

(KAMPAS BERRY STREET)

DARBININKŲ BALSAS

"DARBININKŲ BALSAS" Pasaulio Pramonijos Lietuvių
Darbininkų I. W. W. Unijos Organas, Leidžiamas Kooperatyvės
Bendrovės iš Baltimorės, Md.

"DARBININKŲ BALSAS" Credo yra: Laisvė, Lygybė ir
Brolystė per Mokslo, Pažangą ir Tiesioginį Veikimą.

"DARBININKŲ BALSAS" rūpi ir rūpės: Nušviesti darbi-
ninkų reikalus, nurodyti jų tikrą padėjimą ir parodyti tiesiausias
kelius išėjimui iš dabartinio jų padėjimo.

Kas tik už algą dirba ir pagerinimo buvio trokšta sau ir sa-
viesiems, negali apsieiti neapsipajūnes su dalykais gvildenamais
"Darbininkų Balse".

"DARBININKŲ BALSAS" kaina metams Suv. Valstijose
1.50c. Vienam numerui 5c. Sešioms numeriams 25c. Kanadoje ir
Meksikoje metams \$2.00. Užsienyje metams \$5.00.

Visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

"DARBININKŲ BALSAS"

859 Hollins Street, Baltimore, Md.

Geriausia dovana drangams Lietuvoje

yra lietuvių katalikų

savaitynis laikraštis

"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso
pasaulio, nušviečia Amerikos lietu-
vių gyvenimą, suteikia daug skaity-
mo iš visuomenės, politikos, litera-
tūros, gyvenimo, ir yra geriausias
draugas, kaip lietuviams darbinin-
kams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzūra "DRAUGĄ" Lietuvių leidžia

"DRAUGAS" atsielsa met. \$2, pusel m. \$1.

Užsienio metams \$3, pusel metų \$1.50

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Telephone Drower 6114

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lio-
tuvis advokatas pabaigęs Pennsylv-
nijos Universitetą), užsilma varyma
provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet
Building, kampo Public Square ir
North Main Street, WILKES-BARRE,
PENNA.

Office Phone Peoples 37

Bell 47

Residence Peoples 1100

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVĄ?"

Gal nežinai kur jį gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Petnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso svieto, o prumerata kaštuoja me-
tui tik \$2.00, pusel metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Nenykstanti Geležinė Zapalka.

su nikelinu kiseniniu

ALAVELIU išrasta per

lietuvių kovojantiems ka-

reiviams ir paprastiesiems

žmonėms. — Dega kaip

žvakė. — Negali susiga-

dyti. — Laikys per visą

gyvenimą. — Gvarantuoa

— Jau po trijų die-
nių nepatiks, atsik-
sai o gausi suvis naujus
atgal. — Prekė už vieną
30c. Agentams pigiau.

A. LISS,

327 E. 14th St.,

New York, N.Y.

NOTARIJUS

(REJENTAS)

JUOZ. O. SIRVYDAS

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kokie tik legališki popieriai ir do-
kumentai reikia užtvirtinti ir pada-
ryti — čia yra padaroma: Devier-
nostis, pirkimo bilos, liudijimai,
certifikatai, vekseliai, etc etc.

ADVOKATAS

KAZIS KRAUCUNAS.

Buvęs 9 metų Skyriaus Viršininkas, Inspektorius
Suvienų Valstijų Imigracijos; turi
visas tiesias kaip Attorney, Advocate, Proctor,
Solicitor ir C. uno-lor-t-Law. Veda visokias
bylas (provas) visuose teismuose ir d. patar-
mentų skyrimuose. Gavimui patarimų, kreipki-
tis laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsaky-
mui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribra-
na ypatiškai į visas Valstijas ir miestus su ly-
pareikalavimu. Adresas:

KAZIS KRAUCUNAS, Attorney-at-Law

403 Lyon Building, Seattle, Wash.

Rap. Kručas

Fotografas ir Maliorius

152 Perry Ave.

Maspeth, L. I. N. Y.

Telephone 652 Newtown.

LIETUVIAI, EIKIT

PAS LIETUVI!

Pirk džiogorėlius, lencugėlius, klubi-
nius žiedus, šipkortes, daviernastis,
slyst pinigų ir Lietuva, puikių popie-
rių gromatomis rašyti, knygy. Jau 15
metų prie to užsiėmimo viską išpildau
dau teisingai (tai reiškia gerai)

Visiems velijam eit pas

Jurgi Jeszmanta,

6 So. Washington St.,

Cor. E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIAI, EIKIT

PAS LIETUVI!

Pirk džiogorėlius, lencugėlius, klubi-
nius žiedus, šipkortes, daviernastis,
slyst pinigų ir Lietuva, puikių popie-
rių gromatomis rašyti, knygy. Jau 15
metų prie to užsiėmimo viską išpildau
dau teisingai (tai reiškia gerai)

Visiems velijam eit pas

Jurgi Jeszmanta,

6 So. Washington St.,

Cor. E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS

PIGIAI parduodu geriausias gatavas

farmas su budinkais, sodais ir

užsėtai jais. Turiu visokių didu-

mo farmų; žemė — molis su juodžemiu

ir molis su smiltžemiu maišytos. Der-

lingiausia žemė pirmo sorto visokiems

javams: daržovėms, šienai ir sodams.

Turiu daugybę farmų neįdirbtų, la-

bai pigiai parduodu ant lengviausių iš-

mokėsių. Žemė labai gera ir didžia-

sia Amerikoje lietuvių fermerių koloni-

ja, kur aš esu pardavęs 320 farmų lie-

tuviams apie linkę miesto Scottville,

Mason County, Michigan valstijoje, kur

ris yra turtingiausias fermerių miestas

visų Michigan valstijoje (state). Vi-

duryje derlingiausių ir gražiausių, ly-

dųjų laukų keliai žvyrum išpildyti (plen-

tai); upės ir ežeruose yra daug

žuvų. Scottvillės miesto apie linkę

yra lietuvių kolonijų centras ir

randasi arti prie didžiojo Michigan

Lodington. Turime geriausias transpor-

tacijas vandeniu — laivais ir geležkeliu,

turime turgus javų, mėsos, bankas,

baikynias, geriausias mokslineis ir pro-

duktų fabrikus: sūrių, aviostų ir i-

tas visokias viganas, tik nandokis bro-

li lietuvi. Neklausyk kompanijų ir jų

agentų apgarsinimams, kurie vilioja

žmones, kad pirkty smiltynus ir pus-

tynes, ant kurių visą amžį vargingai

pas mane į Scottville, Mich., aš turiu

geriausių žemių su moliu, juodžemiu

ir maišytų gerų žemių, kurios yra at-

sakančios ukinkavimui, geriausių

vietoj visoje Amerikoje, apgyventame

krašte. Nusipirkęs nuo manęs farmą,

pašis ir tavo šeimyna džiaugsis ir

trumpu laiku tapsi bagotu fermeriu.

Norinti pirkty geras farmas, rašykite

man, o gausite žemlapį (mapą), Lietu-

vių Kolonijų ir Farmų Katalogą.

Adresas:

ANTON KIEDIS,

Peoples State Bank Building,

SCOTTVILLE, MICH.

GERIAUSI

IMPORTUOTI IR VIETINIAI

VYNAI, ARIELKA

IR KONIAKAI

už žemas kainas. Pas

H. H. REINERS,

175-197 STAGG STREET,

Arti Graham Ave., Brooklyn, N.Y.

Reikalaukite per laiškus ar ypatingai

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTA!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės,

laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo kelių dešimtų metų Brooklyn-New York gyvenoja

Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTEIKA

PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

kurios tikslu yra apsaugoti savo vientautius nuo visokių

apavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir

pasakmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno sil-

pnibių.

LIETUVIŠKA APTEIKA savo ilgų metų pritarimu

išrado daugybę specialiąsų gyduolių, sutaisytų iš svei-

čiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasak-

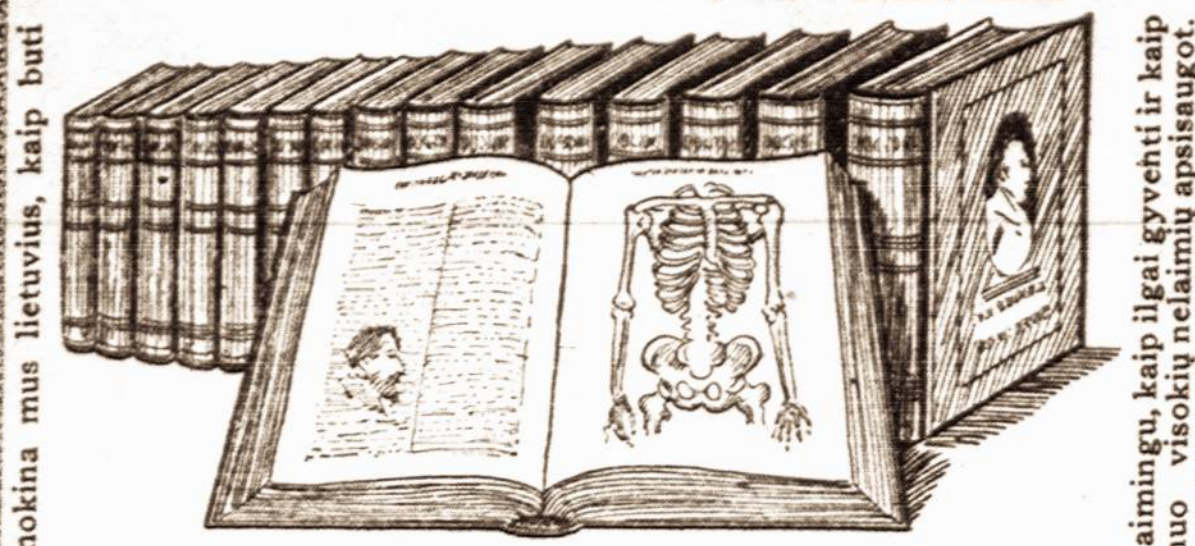
mingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos san-

delyje sukrantos ir gaunamos sekantios gyduolės:

Kraujo Valytojas.....\$1.00

Didelė Dovana

Knyga išminties, knyga sveikatos. Ta knyga garsi visame sviete "DAKTARAS".

Sita knyga "Daktaras" gražiai pamokina, kaip vyrus, taip ir moteris, kas būtina reikalinga žinoti, visiems, kaip jauniems, taip ir seniems, žemėm ir neženotiems.

Kiekvienas skyrus šios knygos yra labai žingeidus. Ta knyga kiekvienam naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingai gyventi.

Sita knyga "Daktaras" aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsirėiskia, kaip išsodo ir kaip greičiau, geriau ir kur greit ir teisingai galima išsigydyti.

Ta knyga labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptis bei ligas ir taip pat apie moteris telpa daug.

Šioj knygoj "Daktaras" dikciai aprašo, atidengiant daug paslaptių apie geriausius smagius žemėm gyvenimo ir taip pat kaip ir kada geriausia yra apsigydyti ir kaip.

Knyga "Daktaras" yra paveikslais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, išaiškina paslaptis. Ji reikalinga kaip sveikiems, taip ir sergantiems. Tik perskačius tą knygą patirsi, ko čia negalima parašyti.

Apart kitų skyrių sergantiems rodiame skaityti apie nervų, kraujotakos, romatizmo, odos, vidurių, nusilpėjimo, bronchitų ir limfomų ligas: taip pat apie moterų nesveikumą ir kitas visokias ligas, seklos nubėgimo ir tt.

Jei sergi, tai pirmiau ne kaip manai tartoti kokias nors liekardas ar kreipis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti knygą "Daktaras".

Daug žmonių išsijo nuo rodos "Daktaro".

Ypatinai serganti, nusilpę, suklurę, pasigadinę per jaunystės klaidas ir varginami visokiomis, kaip paprastomis šveiziomis, taip užsisenėjusiomis ligomis, šioje knygoje atrastite tikrą rodą.

Todėl, kad ta knyga dėl labo visuomenės išduota, tai kiekvienas apturės ją dovanai, kuris tik atsigs 10c stampomis prisistatimui. Pasiskubink išsirašyti, nes netrukus gali netekti!

Reikalauk dar šiandien, iškerpant šią apgarsinimą ir adresuok teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Pasarga: Profesionališki Daktarai Klinikos pasekmingai greit visokias ligas, vyrų ir moterų gydo. Kitiems rodo davineja.
Dr. William Yoder, Dr. Th. J. Russell, Medical Directors.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavineja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglių keliai).
Trumpiausios keliai: Buffalo, Tiesiai į Serantoną ir Anglijų Strit.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankūs susisiekimai.
Arymesnių informacijų apie kietųjų anglių kėlimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Manager,
90 West Street, N. Y.

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiasias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ISŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIA

Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso mėto \$2.50
Ant pusės mėto \$1.25

EURO. Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Škotlandijoje 15 sh.
POJE Prusijoje 15 markių.

Priek tam pilnai užsimokėję esitytojai kas metas gauna DOVANĄ: kalendorių.

Adresavokite:
W. D. Boczkowski & Co.
5 e-522 W. South St.
MAHANAY CITY, PA.

Daktaras Ignatas Stankus

Lietuvio Daktaras.

Valandos Priemimo: { Nuo 9 iki 11 rito.
... 2 ... 4 po pietų.
... 7 ... 8 Vakare.

Nedėliomis Nuo 9 iki 11 rita ir nuo 1 iki 4 po pietų.

ADRESAS: Kitiuse Valanduse pagal sutarimą.

Dr. Stankus, 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Jau antri metai eina didelis mėnesinis laikraštis su paveikslais.

"JAUNOJI LIETUVA"

"Jaunoji Lietuva" yra artimiausiose santikiuose su "L. Žinio-
mis," "L. Ukininku," "Mokykla" bei "Aušrine" ir šių laikraščių bendradarbiai didžiojo drauge ir "Jaun. Liet." bendradarbiai.
"Jaunojoje Lietuvoje" kiekvienam numeryje spausdinama rinktinė dailiosios literatūros (eilių, apsakymėlių ir kt.), taipgi raštų ir straipsnių, kame gvildinama įvairių mokslo ir visuomenės gyvenimo klausimai. Beto, "Jaun. Liet." yra dar ir šie nuolatiniai skyriai:

- I. Mokslo ir pažanga.
- II. Ruožiai iš politikos ir visuomenės gyvenimo.
- III. Spaudos ir gyvenimo atbalsai.
- IV. Literatūros apžvalga.
- V. Jaunimo Balsai.

Kaina metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Atsiuntusiems 25c. kra-
sos ženkleliais (stampomis) ar kiti duojau išsiunčiame vieną numerį pasisiurėti.

MELDŽIAME UŽSISAKYTI TUOJAU:

"JAUNOJI LIETUVA" 5630 INGLESIDE AV. Chicago, Ill.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main

LUTKAUSKAS ir GARŠVA GRABORIAI

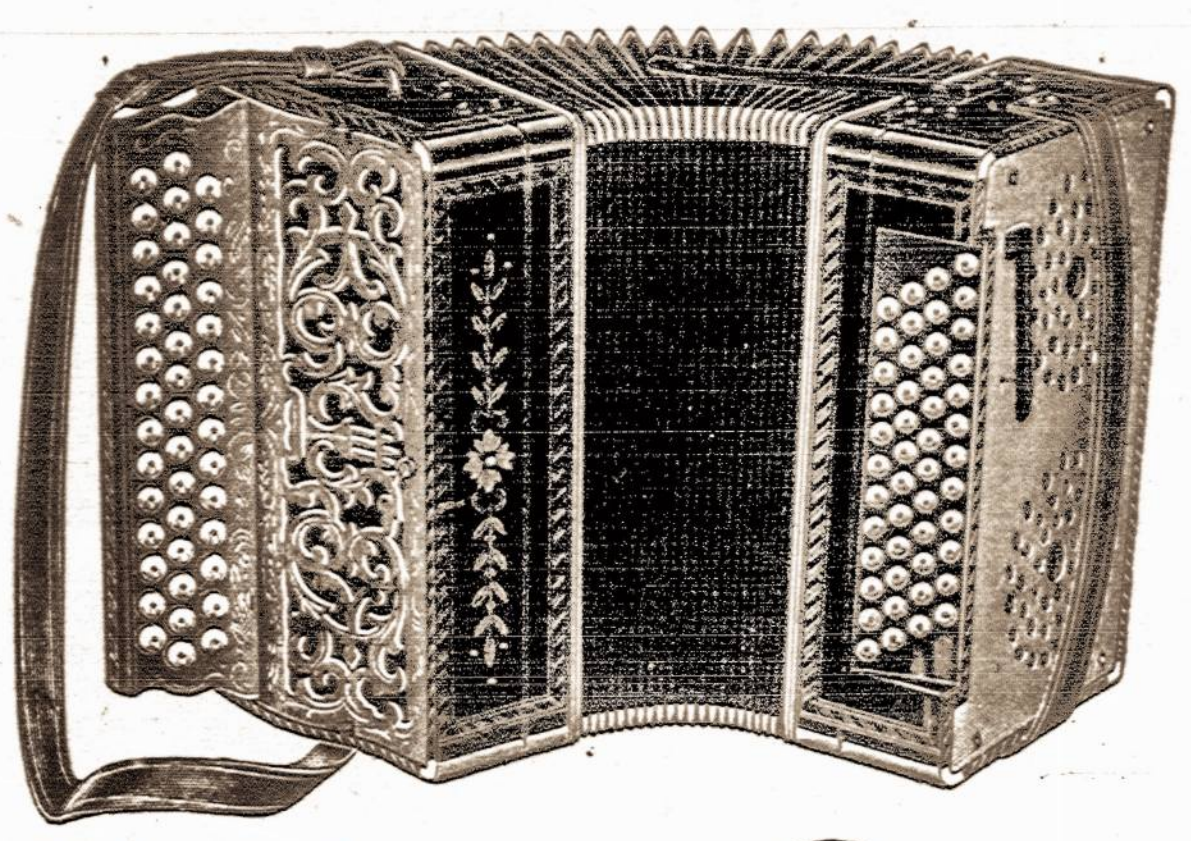

Mūsų firma gerai atlieka sekantius darbus: išbalsmuojame ir laidojame mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiam nuo paprasčiausių iki praktiniausių. Par-samdome karie-tas laidotuviams, veselioms, krik-štynomis ir ki-tiems pasivažinė-jimams.

Notary Public Padarome ir paliudijame visokius REJENTALISKUS RASTUS, todėl kreipkitės reikale pas LIETUVIUS.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

NAUJAUSI GRAFOFONAI.

Užlaikome visokios rūšies pa-gerintus ir naujausius GRAFO-FONUS ir naujausius įdainnotus LIETUVIŠKUS REKORDUS.

Pagal gerumą—jų kainos labai pigios. Armonikos, smuikiai ir kitoki muzikališki instrumen-tai didžiausiam pasirinkime.

Didžiausias lietuviškas sandėlis visokios rūšies auksočių daiktų.

Perkūpiams ir agentams duodamas geras rabatas.

Taisome taip muzikališkus instrumentus kaip ir visokius auksočių daiktus greitai, gerai ir pigiai.

Reikalaujant katalogo reikia priglauti už 2c. stampa.

N. B.—J. K. MILIAUSKAS apsiėmė mano štore atstovybę ir jam duota pilnas įgaliojimas pardavinėti ir priminėti užsaky-mus ant mano prekių (tavorų).

J. GIRDAS
103 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIGONIŲ ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykite prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Puikiausia ir smagiausia

lietuviams užėiga pas

Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigārai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur nepamirškite šios puikios vietos.

253 Wythe Ave.
Kampas North 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigārai.

291 Wythe Ave.
Kampas So. 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Lai-vų, keleiviai visados bus užga-nėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiau-siai ir pagal pinigų kursą. (Sto-viu po kaulių \$30.000.)

Teigiu Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikliausi visoki gė-rimai, per tai visados svečių pil-na, kiekvienas draugiškai ir maloni visados pavaišina.

P. J. CHMELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

H. B. ROSENSON,
812-816 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 1102 W. Wm. Wm.

PRETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu.

Nepamirškite Tautiško Namol

Erta, daili salė mitingams, ve-selijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigārai, skanus užkan-džiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Geografijos Vadovėlis

Kaina 50c.
Apdaryt 75c.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

I. J. Paukštis & Co.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI

Skanus alus, gardi arielka, elius, vi-sokis vynas, kvepianti cigārai, ir pul-kys užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakan-čiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupe-singą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZŲŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apiekti guodo-tiniems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PI-GIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgi-jau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir ge-riau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Atminkite

SITĄ PAKELĮ!

Jeigu neatsargus esate, tai tankiai gaunate netikrą

PAIN-EXPELLER

Nuo mėšlungio viduriuose nandekiteseną ir užtikrintą naming gydulę Richter'io Inkurinj Pain-Expeller pagal pamokinimą apskutą aplinkui bonkute. 25 ir 50 centų gaunama aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.,

74-80, Washington St., New York, N. Y.